NACRT „EI“

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na __ sjednici Zastupničkog doma, održanoj ___ 202_. godine, i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj ___202_, usvojila je

ZAKON
O PATENTU

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

(1) Ovim se Zakonom uređuje pravna zaštita izuma patentom i korisnim modelom, odnosno postupak za priznavanje patenta i registraciju korisnog modela.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, odredbe koje se odnose na patent na odgovarajući se način primjenjuju i na korisni model.

(3) Ovim Zakonom preuzimaju se odredbe sljedećih propisa Europske unije:
   a) Direktive 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o pravnoj zaštiti biotehnoloških izuma (SL L 213, 30. 7. 1998.) i Direktive 2004/48/EZ;
   b) Uredbe (EZ) 469/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o uvođenju svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za lijekove (SL L 152, 16. 6. 2009.) sa svim izmjenama i dopunama;
   c) Uredbe (EZ) 1610/96 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 1996. o uvođenju svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za sredstva za zaštitu bilja (SL L 198, 8. 8. 1996.);
   d) Uredbe (EZ) 816/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o obveznom licenciranju patenata koji se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima (SL L 157, 9. 6. 2006.);
   e) Direktive 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30. 4. 2004.).

(4) Navođenje odredbi direktiva iz stavka (3) ovog članka vrši se isključivo u svrhu praćenja i informiranja o preuzimanju pravne stečevine Europske unije u zakonodavstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 2.
(Definicije)

U smislu ovoga Zakona primjenjuju se sljedeće definicije:

a) „prijava patenta" podnesena Institutu za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut) ovoga Zakona je „nacionalna prijava patenta";

b) „patent priznat" na temelju prijave iz točke a) ovoga članka je „nacionalni patent" na razini Bosne i Hercegovine;

c) „europska prijava" je prijava za priznanje patenta podnesena prema Europskoj patentnoj konvenciji (u daljnjem tekstu: EPC), kao i međunarodna prijava podnesena prema Ugovoru o suradnji u području patenata (u daljnjem tekstu: PCT) za koju Europski patentni ured (u daljnjem tekstu: EPO) obavlja poslove kao naznačeni ili izabrani ured i u kojoj je naznačena Bosna i Hercegovina;

d) „europski patent" je patent priznat od EPO-a na temelju europske prijave patenta za Bosnu i Hercegovinu sukladno EPC-u, u kojoj je naznačena Bosna i Hercegovina;

e) „korisni model" je registracijsko pravo prikladno za zaštitu jednostavnijih izuma, niže inventivne razine, koje Institut registrira bez postupka potpunog ispitivanja;

f) „međunarodna prijava" je prijava koja je podnesena sukladno PCT-u;

g) „lijek" je svaka supstanca ili kombinacija supstanci namijenjenih za liječenje ili sprečavanje bolesti ljudi ili životinja te svaka supstanca ili kombinacija supstanci koja se može primijeniti na ljudima ili životinjama s ciljem postavljanja medicinske dijagnoze ili ponovnog uspostavljanja, ispravljanja ili izmjene fizioloških funkcija ljudi ili životinja;

h) „proizvod" je aktivni sastojak ili kombinacija aktivnih sastojaka lijeka, odnosno sredstva za zaštitu bilja;

i) „proizvođač" je osoba s poslovnim sjedištem u Bosni i Hercegovini, u čije se ime obavlja proizvodnja proizvoda ili lijeka koji sadržava taj proizvod, radi izvoza u treće zemlje ili skladištenja;

j) „temeljni patent" je patent koji je u zahtjevu za priznanje svjedodžbe odredio nositelj patenta, a kojim se štiti proizvod kao takav, postupak za dobivanje proizvoda ili primjena proizvoda;

k) „svjedodžba" je svjedodžba o dodatnoj zaštiti;

l) „zahtjev za produljenje trajanja" je zahtjev za produljenje trajanja svjedodžbe priznate za zaštitu lijekova za pedijatrijsku uporabu;

m) „prvo odobrenje za stavljanje u promet" je prvo odobrenje za stavljanje proizvoda kao lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno kao sredstva za zaštitu bilja u Bosni i Hercegovini ili u Europskoj uniji nakon pristupanja Bosne i Hercegovine u punopravno članstvo;

n) „sredstvo za zaštitu bilja" je aktivna tvar ili pripravak koji sadrži jednu ili više aktivnih tvari, u obliku u kojem dolaze do korisnika:
   - „aktivna tvar" je tvar ili mikroorganizam, uključujući viruse, koja ima opću ili specifičnu aktivnost protiv štetnih organizama ili na biljke, dijelove biljaka ili biljne proizvode,
   - „pripravak" je smjesa ili otopina koja se sastoji od dviju ili više tvari od kojih je najmanje jedna aktivna tvar koja se rabi kao sredstvo za zaštitu bilja;

o) „službeno glasilo“ je „Službeni glasnik Instituta“.

Članak 3.
(Rodno značenje pojmova)

Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Članak 4.
(Načelo teritorijalnosti)

Patent priznat na temelju odredaba ovoga Zakona je teritorijalno ograničeno pravo koje vrijedi na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 5.
(Materijalna prava)

Materijalna prava nositelja patenta obuhvaćaju isključiva prava gospodarskog iskorištavanja izuma i pravo raspolaganja njime sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 6.
(Nacionalni tretman)

Strana fizička i pravna osoba, glede zaštite izuma patentom i korisnim modelom u Bosni i Hercegovini, uživa jednaka prava kao i domaća fizička i pravna osoba, ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora i konvencija kojima je pristupila, odnosno koje je ratificirala Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: međunarodni ugovori i konvencije), ili iz primjene načela reciprociteta. Postojanje reciprociteta dokazuje osoba koja se na njega poziva.

Članak 7.
(Zastupanje)

(1) Zastupanjem u postupku koji se vodi pred Institutom mogu se baviti ovlašteni zastupnici, tj. fizičke i pravne osobe upisane u Registar patentnih zastupnika, koji u elektroničkom obliku vodi Institut.

(2) U Registar zastupnika iz stavka (1) ovoga članka upisuje se fizička i pravna osoba koja ispunjava uvjete propisane posebnim propisom.

(3) Fizičku ili pravnu osobu koja nema prebivalište, odnosno stvarno i djelatno industrijsko ili trgovačko poslovno sjedište u Bosni i Hercegovini, u postupku pred Institutom mora zastupati zastupnik iz stavka (1) ovoga članka.

(4) Osobe iz stavka (3) ovoga članka mogu samostalno, bez zastupnika, poduzimati sljedeće radnje:
   a) podnositi prijave patenta;
   b) poduzimati druge radnje glede utvrđivanja datuma podnošenja prijave patenta;
   c) podnositi prijepise prve prijave patenta kada se zahtijeva pravo prvenstva iz članka 26. ovoga Zakona;
   d) primati obavijesti od Instituta u vezi s postupcima iz točaka a) do c) ovoga stavka;
   e) plaćati pristojbe i naknade posebnih troškova postupka sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(5) U slučaju samostalnog poduzimanja radnji iz stavka (4) ovoga članka, fizička ili pravna osoba iz stavka (3) ovoga članka mora dostaviti Institutu adresu za korespondenciju, koja mora biti na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(6) Ako fizička ili pravna osoba iz stavka (3) ovoga članka ne imenuje zastupnika ili Institutu ne dostavi adresu za korespondenciju sukladno odredbi stavka (5) ovoga članka, Institut će je pisano, putem diplomatskog konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine, pozvati da u roku od tri mjeseca imenuje zastupnika ili dostavi adresu za korespondenciju.

(7) Ako fizička ili pravna osoba iz stavka (3) ovoga članka ne postupi po pozivu Instituta iz stavka (6) ovoga članka, Institut će zaključkom odbaciti njezin podnesak i dostavu izvršiti javnim priopćenjem na oglasnoj ploči Instituta.

(8) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, pristojbe i naknade posebnih troškova za održavanje patenta u vrijednosti može platiti bilo koja osoba.

DIO DRUGI – PREDMET ZAŠTITE PATENTOM

Članak 8.
(Patentibilni izum)

(1) Patent se priznaje za svaki izum iz bilo kojeg područja tehnike koji je nov, koji ima inventivnu razinu i koji se može industrijski primijeniti.

(2) Prema uvjetima iz stavka (1) ovoga članka, patent se priznaje i za izum koji se odnosi na:
   a) proizvod koji se sastoji od biološkog materijala ili koji sadržava biološki materijal;
   b) postupak kojim je taj biološki materijal proizveden, prerađen ili rabljen;
   c) biološki materijal izoliran iz prirodnoga okoliša ili proizveden tehničkim postupkom, čak i ako se ranije nalazio u prirodi.

(3) Biološki materijal iz stavka (2) ovoga članka je bilo koji materijal koji sadrži genetsku informaciju i koji se može razmnožavati sam ili se može razmnožavati u biološkom sustavu.

(4) Prema uvjetima iz stavka (1) ovoga članka, izum koji se odnosi na biljke ili životinje smatrat će se patentibilnim ako njegova tehnička izvodivost nije ograničena na određenu biljnu sortu ili životinjsku pasminu i ako postupak ostvarivanja izuma nije bitno biološki.

(5) Postupak za dobivanje biljaka ili životinja iz stavka (4) ovoga članka bitno je biološki ako se u cijelosti sastoji od prirodnih postupaka, kao što su križanje ili selekcija.

(6) Ne smatraju se izumima u smislu stavka (1) ovoga članka osobito:
a) otkrića, znanstvene teorije i matematičke metode;
b) estetske tvorevine;
c) planovi, pravila i metode za izvedbu umnih aktivnosti, igara ili gospodarskih aktivnosti;
d) računalni programi;
e) prezentacija informacija definirana samim sadržajem tih informacija.

(7) Odredba stavka (6) ovoga članka primjenjuje se samo u opsegu u kojem je predmet prijave za zaštitu izuma navedeni element ili aktivnost kao takva.

Članak 9.
(Iznimke od patentibilnosti)

(1) Patent ne može biti priznat za:
a) izume biljnih sorti i životinjskih pasmina i bitno bioloških postupaka za dobivanje biljaka ili životinja, osim izuma nebioloških i mikrobioloških postupaka i proizvoda dobivenih tim postupcima, kako je propisano u članku 8. stavku (4) ovoga Zakona, pri čemu se, u smislu ovoga Zakona, pod mikrobiološkim postupkom podrazumijeva bilo koji postupak koji uključuje ili koji se provodi na mikrobiološkom materijalu ili čiji je proizvod mikrobiološki materijal;
b) ljudsko tijelo, razne stupnjeve njegova oblikovanja i razvoja ili jednostavno otkriće jednoga od njegovih elemenata, uključujući sekvencu ili djelomičnu sekvencu gena;
c) izume koji se odnose na dijagnostičke ili kirurške postupke ili postupke liječenja koji se primjenjuju izravno na ljudskome ili životinjskome tijelu, osim proizvoda, posebice tvari i smjesa koje se primjenjuju u navedenim postupcima.

(2) Izum koji se odnosi na element izoliran iz ljudskoga tijela ili proizveden tehničkim postupkom, uključujući sekvencu ili djelomičnu sekvencu gena iz stavka (1) točke b) ovoga članka, može biti patentibilan iako je strukturom jednak strukturi prirodnoga elementa.

(3) Industrijska primjenjivost sekvence ili djelomične sekvence gena mora biti razotkrivena u prijavi patenta, kako je izvorno podnesena.

(4) Neće se smatrati patentibilnim izumi čije bi komercijalno iskorištavanje bilo protivno javnome poretku ili moralu, ali ne samo zbog toga što je takvo iskorištavanje zabranjeno zakonom ili drugim propisom.

(5) Izumima iz stavka (4) ovoga članka smatraju se osobito:

a) postupci kloniranja ljudskih bića;
b) postupci modificiranja genetskoga identiteta matičnih stanica ljudskih bića;
c) uporaba ljudskih embrija u industrijske ili komercijalne svrhe; i
d) postupci za modificiranje genetskoga identiteta životinja koji bi, vjerojatno, prouzročili njihovu patnju bez ikakve bitne medicinske koristi za čovjeka ili životinju, kao i životinje koje su rezultat takvih postupaka.

Članak 10.
(Novost izuma)

(1) Izum je nov ako nije obuhvaćen stanjem tehnike.

(2) Pod stanjem tehnike podrazumijeva se sve što je učinjeno dostupnim javnosti u svijetu, pisanim ili usmenim putem, uporabom ili na bilo koji drugi način prije dana podnošenja prijave patenta.

(3) U stanje tehnike uključen je i sadržaj svih prijava patenata, koje imaju učinak u Bosni i Hercegovini, onakvih kako su podnesene, koje imaju raniji datum podnošenja od dana prijave iz stavka (2) ovoga članka, a koje su objavljene tek na datum podnošenja prijave patenta iz stavka (2) ovoga članka ili nakon toga, na način predviđen ovim Zakonom.

(4) Odredbe st (1) do (3) ovoga članka ne isključuju mogućnost zaštite patentom tvari ili smjesa sadržanih u stanju tehnike, koje se primjenjuju u postupcima iz članka 9. stavka (1) točke c) ovoga Zakona, pod uvjetom da njihova primjena u navedenim postupcima nije sadržana u stanju tehnike.

(5) Smatra se da je izum obuhvaćen stanjem tehnike ako je postao dostupan javnosti objavom, izlaganjem, prikazivanjem ili uporabom na način koji stručnjacima omogućava njegovu primjenu.

Članak 11.
(Objave koje ne utječu na novost)

Novim se smatra izum koji je najviše šest mjeseci prije datuma podnošenja prijave patenta bio sadržan u stanju tehnike uslijed ili kao posljedica:

a) očite zlouporabe glede podnositelja prijave patenta ili njegova pravnog prednika ili;
b) izlaganja na službenoj ili službeno priznatoj izložbi sukladno Konvenciji o međunarodnim izložbama potpisanoj u Parizu 22. studenoga 1928. godine i revidiranoj posljednji put 30. studenoga 1972. godine, pod uvjetom da podnositelj prilikom podnošenja prijave patenta u njoj naznači da je izum bio izložen i da najkasnije u roku od četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave podnese odgovarajuću potvrdu o izlaganju izuma.

Članak 12.
(Inventivna razina)

(1) Smatra se da izum ima inventivnu razinu ako rješenje određenoga problema za stručnjaka iz odgovarajućeg područja ne proizlazi na očigledan način iz stanja tehnike.

(2) Pri ispitivanju ima li izum inventivnu razinu, ne uzima se u obzir sadržaj prijava iz članka 10. stavka (3) ovoga Zakona.

Članak 13.
(Industrijska primjenjivost)

Smatra se da je izum industrijski primjenjiv ako je predmet izuma tehnički izvodljiv i ako se može proizvesti ili uporabiti u bilo kojem industrijskom području, uključujući i poljoprivredu.

DIO TREĆI – PRAVO NA ZAŠTITU IZUMA

Članak 14.
(Izumitelj i prava izumitelja)

(1) Izumitelj je osoba koja je stvorila izum svojim stvaralačkim radom.

(2) Ako je izum nastao zajedničkim radom više izumitelja, pravo na patent pripada svim izumiteljima.

(3) Izumiteljem se ne smatra osoba koja je u stvaranju izuma pružala samo tehničku pomoć.

(4) Izumitelj ima pravo biti naveden u svojstvu izumitelja u prijavi patenta i korisnog modela, svim ispravama i publikacijama koje izdaje Institut te u odgovarajućim registrima Instituta.

(5) Pravo na zaštitu izuma pripada izumitelju ili njegovu pravnom sljedniku.

Članak 15.
(Pravni sljednik izumitelja)

(1) Pravni sljednik izumitelja je fizička ili pravna osoba koja pravo na stjecanje patenta ima na temelju zakona, pravnoga posla ili nasljeđivanja.

(2) Poslodavac se smatra pravnim sljednikom izumitelja kad mu, na temelju zakona koji se primjenjuje ili ugovora o radu, pripada pravo na stjecanje patenta za izum stvoren u okviru radnog odnosa izumitelja.

DIO ČETVRTI – POSTUPAK ZA PRIZNANJE PATENTA I REGISTRACIJU KORISNOG MODELA

Članak 16.
(Ovlasti Instituta)

(1) Postupak za stjecanje, održavanje, prestanak i evidenciju prometa patenta, odnosno korisnog modela vodi Institut.

(2) Institut u elektroničkom obliku vodi:
   a) Registar prijava patenata;
   b) Registar patenata;
   c) Registar svjedodžbi;
   d) Registar korisnih modela.

(3) Protiv odluka Instituta nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.

(4) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja registara iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 17.
(Pristojbe i naknade posebnih troškova u postupku stjecanja i održavanja prava)

(1) Za sve radnje u postupku stjecanja, održavanja, evidencije prometa i prestanka patenta, kao i za pružanje informacijskih usluga plaćaju se pristojbe suglasno važećem propisu kojim se uređuju državne administrativne pristojbe (u daljnjem tekstu: pristojbe) i naknade posebnih troškova postupka (u daljnjem tekstu: troškovi postupka) u visini određenoj posebnom tarifom, koju donosi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine na prijedlog ravnatelja Instituta.

(2) Ako u postupku priznanja patenta pristojbe i troškovi postupka ne budu plaćeni, prijava patenta smatrat će se povučenom, a u slučaju neplaćanja pristojbi i troškova postupka za održavanje patenta i prava iz prijave patenta, to pravo prestaje vrijediti.

(3) Odredbe iz ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na korisni model.

Članak 18.
(Propisi koji se primjenjuju u postupku pred Institutom)

(1) Pitanja postupka koji se vodi pred Institutom pobliže se uređuju propisima za provedbu ovoga Zakona.

(2) Za pojedina pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima iz stavka (1) ovoga članka primjenjivat će se odredbe zakona kojima se uređuje upravni postupak na razini Bosne i Hercegovine.

Članak 19.
(Prijava patenta)

(1) Postupak za priznanje patenta pokreće se podnošenjem Institutu prijave za priznanje patenta (u daljnjem tekstu: prijava), sukladno ovome Zakonu i propisima iz članka 18. stavka (1) ovoga Zakona.

(2) Prijave se uzimaju u postupak ispitivanja prema redoslijedu njihova podnošenja.

(3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, prijava se može ispitivati po žurnom postupku u slučaju sudskog ili drugog spora u kojem završetak postupka po prijavi predstavlja rješenje prethodnoga pitanja.

(4) Institut će provesti žurno ispitivanje na temelju podnesenog obrazloženog zahtjeva s dokazima.

Članak 20.
(Jedinstvo izuma)

(1) Za svaki se izum podnosi posebna prijava.

(2) Jednom prijavom može se zahtijevati zaštita za više izuma samo ako su ti izumi međusobno tako povezani da ostvaruju jedinstvenu izumiteljsku zamisao (jedinstvo izuma).

Članak 21.
(Jezik prijave)

(1) Prijava mora biti sastavljena na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(2) Ako je tekst prijave podnesen na stranom jeziku, Institutu se mora dostaviti prijevod teksta prijave na jedan od jezika u službenoj uporabi Bosne i Hercegovine.

Članak 22.
(Sadržaj prijave)

(1) Prijava mora sadržavati:
   a) zahtjev za priznanje patenta;
   b) opis izuma;

c) jedan ili više patentnih zahtjeva;
d) crteže na koje se pozivaju opis izuma i patentni zahtjevi;
e) sažetak.

(2) Zahtjev iz stavka (1) točke a) ovoga članka mora sadržavati:
a) izričitu naznaku da se zahtijeva priznanje patenta;
b) naziv izuma koji odražava njegovu bit;
c) podatke o podnositelju prijave;
d) podatke o izumitelju, odnosno napomenu da izumitelj ne želi biti naveden u prijavi;
e) naznaku na kojem se od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini prijava patenta podnosi, odnosno objavljuje patent.

(3) Izum se mora opisom iz stavka (1) točke b) ovoga članka otkriti na dostatno jasan i detaljan način, tako da ga stručnjak iz odgovarajućeg područja može izvesti. Ako se izum odnosi na živi biološki materijal i ako ga nije moguće primijeniti na temelju opisa izuma, smatrat će se da opis izuma ispunjava uvjet iz ovoga stavka ako je uzorak prirodno obnovljivog živog biološkog materijala položen u nadležnoj ustanovi najkasnije na datum podnošenja prijave patenta. Pod nadležnom ustanovom iz ovoga stavka podrazumijeva se ustanova koja je određena na temelju Budimpeštanskoga sporazuma o priznanju pologa mikroorganizama u svrhu postupka patentiranja, sklopljenog 1977. godine, revidiranog 1980. godine.

(4) Patentnim zahtjevima iz stavka (1) točke c) ovoga članka određuju se opseg i predmet zaštite izuma. Oni moraju biti jasni, sažeti i u cijelosti potkrijepljeni opisom izuma i crtežima ako postoje. Patentni zahtjevi mogu biti neovisni i ovisni. Neovisni patentni zahtjevi sadržavaju nova bitna obilježja izuma. Ovisni patentni zahtjevi sadržavaju specifična obilježja izuma koji je određen u neovisnom ili drugom ovisnom patentnom zahtjevu.

(5) Sažetak iz stavka (1) točke e) ovoga članka je kratak sadržaj biti izuma, koji služi isključivo u svrhu tehničkog informiranja i nema utjecaj na opseg tražene zaštite.

(6) Smatra se da je prijava uredna ako ispunjava uvjete iz stavka (1) ovoga članka.

(7) Sadržaj prijave naveden u stavku (1) toč. b) do e) ovoga članka smatra se tekstom prijave.

(8) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na podnošenje prijave za registraciju korisnog modela.

(9) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i način podnošenja prijave iz st. (1) i (8) ovoga članka.

Članak 23.
(Izjava izumitelja)

(1) Ako izumitelj ne želi da njegovo ime bude navedeno u zahtjevu za priznanje patenta kao ni u drugim aktima propisanim ovim Zakonom, podnositelj prijave dužan je uz zahtjev za priznanje patenta, a najkasnije u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja prijave, dostaviti Institutu pisanu izjavu izumitelja o tomu.

(2) Izumitelj može tijekom postupka, a najkasnije do objave prijave, povući svoju izjavu da ne želi da mu ime bude navedeno u prijavi, kao ni u drugim ispravama propisanim ovim Zakonom.

Članak 24.
(Datum podnošenja prijave)

(1) Za priznanje datuma podnošenja prijave potrebno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži sljedeće:
   a) izričitu naznaku da se zahtijeva priznanje patenta;
   b) podatke o podnositelju prijave;
   c) dio prijave koji na prvi pogled izgleda kao opis izuma ili pozivanje na podnesenu prijavu.

(2) Pozivanje na podnesenu prijavu iz stavka (1) točke c) ovoga članka mora sadržavati datum na koji je podnesena i njezin broj, podatak o uredu kojemu je podnesena te navod da prethodno podnesena prijava na koju se poziva zamjenjuje opis i crteže.

Članak 25.
(Razdvajanje prijave)

(1) Podnositelj prijave može sam ili na zahtjev Instituta podijeliti predmet prijave kojoj je utvrđen datum podnošenja (prvobitna prijava) na dvije ili više prijava (izdvojena prijava) i na temelju svake od njih nastaviti samostalni postupak, o čemu Institut donosi zaključak.

(2) Predmet zaštite izdvojene prijave ne smije izlaziti izvan opsega zaštite prvobitno podnesene prijave.

(3) Podjela prvobitne prijave patenta dopuštena je do donošenja rješenja o zahtjevu za priznanje patenta.

(4) Izdvojena prijava zadržava datum podnošenja prvobitne prijave i, ako za to ima temelja u smislu odredbe članka 26. ovoga Zakona, uživa pravo prvenstva prvobitne prijave.

(5) Pristojbe i troškovi postupka za održavanje izdvojene prijave plaćaju se od datuma podnošenja prvobitne prijave.

Članak 26.
(Pravo prvenstva)

(1) Od datuma utvrđenog za datum podnošenja prijave iz članka 24. ovoga Zakona, pod uvjetom da je prijava objavljena sukladno odredbama članka 39. ovoga Zakona, podnositelj prijave ima pravo prvenstva glede svakog drugoga podnositelja koji za isti izum kasnije podnese prijavu.

(2) Prvenstvo vrijedi od datuma podnošenja prijave patenta Institutu, osim u slučaju kada su ispunjeni uvjeti za priznanje prava prvenstva iz članka 27. ovoga Zakona.

Članak 27.
(Uvjeti za priznanje prava prvenstva)

(1) Svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja u nekoj državi članici Pariške unije za zaštitu industrijskog vlasništva (u daljnjem tekstu: Pariška unija), odnosno državi članici Svjetske trgovinske organizacije (u daljnjem tekstu: WTO), podnese urednu prijavu za isti izum, priznat će se pravo prvenstva u Bosni i Hercegovini ako to zatraži u roku od 12 mjeseci, računajući od dana podnošenja prve prijave.

(2) Urednom prijavom iz stavka (1) ovoga članka smatra se prijava čiji je datum podnošenja utvrđen sukladno nacionalnom zakonodavstvu države članice Pariške unije ili članice WTO-a u kojoj je podnesena, ili sukladno međunarodnom ugovoru sklopljenom između država članica, bez obzira na njezinu kasniju pravnu sudbinu.

(3) Kasnija prijava koja je podnesena u istoj ili za istu državu smatrat će se prvom prijavom za potrebe utvrđivanja prava prvenstva u onome dijelu koji se odnosi na predmet izuma prve prijave ako je na datum podnošenja kasnije prijave prva prijava, koja je služila za utvrđivanje prava prvenstva, povučena, odbijena ili odbačena prije nego što je postala dostupna javnosti i nije proizvela nikakve pravne učinke. Prva prijava ne može više služiti kao osnova za zahtijevanje prava prvenstva.

Članak 28.
(Zahtjev za priznanje prava prvenstva)

(1) Podnositelj prijave koji se u Bosni i Hercegovini namjerava koristiti pravom prvenstva iz članka 26. ovoga Zakona dužan je Institutu podnijeti:
   a) zahtjev za priznanje prava prvenstva, koji sadrži bitne podatke o prvoj prijavi čije se prvenstvo zahtijeva (broj i datum podnošenja prijave, državu članicu Pariške unije ili članicu WTO-a u kojoj je ili za koju je prijava podnesena) najkasnije do isteka roka od dva mjeseca od datuma podnošenja prijave u Bosni i Hercegovini; i
   b) prijepis prve prijave ovjeren od nadležnoga tijela države članice Pariške unije ili članice WTO-a u kojoj je ili za koju je prijava podnesena najkasnije do isteka roka

od tri mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva za priznanje prava prvenstva, ili četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave patenta u Bosni i Hercegovini, ili 16 mjeseci od najranijeg datuma zahtijevanih prvenstava, ovisno o tomu koji od navedenih rokova ranije istječe.

(2) Ako je prijava za koju se zahtijeva pravo prvenstva iz prve prijave podnesena na datum koji je kasniji od datuma na koji istječe razdoblje prvenstva iz članka 27. stavka (1) ovoga Zakona, podnositelj prijave može podnijeti zahtjev za obnovu prava prvenstva.

(3) Zahtjev iz stavka (2) ovoga članka može se podnijeti u roku od dva mjeseca od datuma isteka razdoblja prvenstva.

(4) Institut će usvojiti zahtjev za obnovu prava prvenstva pod uvjetom da podnositelj:
   a) navede razloge koji potvrđuju da je do propuštanja roka u kojem se priznaje razdoblje prvenstva došlo unatoč dužnoj pažnji koju su zahtijevale okolnosti; i
   b) plati pristojbe i troškove postupka iz članka 17. ovoga Zakona.

(5) Institut obavještava podnositelja o razlozima zbog kojih zahtjev za obnovu prava prvenstva namjerava odbiti u cijelosti ili djelomično te ga poziva da se u roku od mjesec dana od dana primitka poziva očituje o tim razlozima.

Članak 29.
(Ispravak ili dopuna zahtjeva za priznanje prava prvenstva)

(1) Podnositelj prijave može podnijeti zahtjev za ispravak ili dopunu zahtjeva za priznanje prava prvenstva u roku od 16 mjeseci od datuma prava prvenstva ili, ako bi ispravak ili dopuna prouzročila promjenu datuma prava prvenstva, u roku od 16 mjeseci od tako promijenjenog datuma prvenstva, koje god od 16-mjesečnog razdoblja istječe prije, pod uvjetom da je takav zahtjev podnesen u roku od četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave.

(2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka podnositelj je dužan platiti pristojbe i troškove postupka iz članka 17. ovoga Zakona. Ako u propisanom roku podnositelj ne plati pristojbe i troškove postupka, zahtjev se odbacuje zaključkom.

(3) Ako je radi ispravke ili dopune zahtjeva za priznanje prava prvenstva promijenjen datum prava prvenstva koje se zahtijeva, rokovi se računaju od promijenjenog datuma prvenstva.

Članak 30.
(Ograničenja pri priznanju prava prvenstva)

Zahtjevi iz članka 28. stavka (2) i članka 29. stavka (1) ovoga Zakona ne mogu se podnijeti nakon što je podnositelj prijave podnio zahtjev za objavu prijave sukladno članku 41. stavku (2) ovoga Zakona, osim ako je takav zahtjev za objavu povučen prije završetka tehničkih priprema za objavu prijave.

Članak 31.
(Zahtjev za priznanje višestrukog prava prvenstva)

Podnositelj prijave može zahtijevati priznanje višestrukog prava prvenstva na temelju više ranije podnesenih prijava u jednoj ili više država članica Pariške unije ili WTO-a, pod uvjetima iz članka 27. ovoga Zakona.

Članak 32.
(Obilježja izuma na koja se odnosi zahtjev za priznanje prava prvenstva)

(1) Zahtjev za priznanje prava prvenstva može se odnositi samo na ona obilježja izuma koja su sadržana u prvoj prijavi ili prijavama čije se prvenstvo zahtijeva.

(2) Ako se pojedina obilježja izuma na koja se odnosi zahtjev za priznanje prava prvenstva ne nalaze u patentnim zahtjevima sadržanim u prvoj prijavi, odnosno prijavama, priznat će se pravo prvenstva ako se ta obilježja mogu utvrditi iz svih sastavnih dijelova prijave.

Članak 33.
(Datum priznatog prava prvenstva)

Pri primjeni odredaba članka. 10. st. (2) i (3) i članka. 26. stavka (1) ovoga Zakona za datum podnošenja prijave Institutu smatra se datum priznatoga prava prvenstva.

POGLAVLJE I. FORMALNO ISPITIVANJE PRIJAVE

Članak 34.
(Postupak po prijavi nakon podnošenja)

(1) Nakon što zaprimi prijavu, Institut ispituje:
   a) ispunjava li prijava uvjete za priznanje datuma podnošenja iz članka 24. ovoga Zakona;
   b) jesu li plaćene pristojbe i troškovi postupka za podnošenje prijave sukladno članku 17. ovoga Zakona za podnošenje prijave;
   c) je li podnesen prijevod prijave na jedan od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini, ako je prijava sastavljena na stranom jeziku;
   d) jesu li podneseni crteži iz članka 22. stavka (1) točke d) ovoga Zakona;
   e) zastupa li podnositelja prijave iz članka 7. stavka (3) ovoga Zakona osoba koja se može baviti zastupanjem sukladno članku 7. stavku (1) ovoga Zakona.

(2) Ako prijava ne ispunjava uvjete za priznanje datuma podnošenja iz članka 24. ovoga Zakona, Institut poziva podnositelja da u roku od mjesec dana od dana primitka poziva ukloni nedostatke izričito navedene u pozivu.

(3) Ako podnositelj ne postupi sukladno pozivu Instituta u roku iz stavka (2) ovoga članka, prijava se zaključkom odbacuje.

(4) Ako podnositelj ukloni nedostatke u roku iz stavka (2) ovoga članka, Institut donosi zaključak kojim se datum primitka zahtijevanih ispravaka utvrđuje za datum podnošenja prijave.

(5) Kada se u prijavi poziva na crteže koji nisu sadržani u prijavi, Institut poziva podnositelja prijave da dostavi crteže u roku od mjesec dana od dana primitka poziva. Ako podnositelj postupi po pozivu Instituta, datumom podnošenja prijave smatrat će se datum na koji Institut zaprimi crteže. Ako crteži ne budu dostavljeni, smatrat će se da se podnositelj prijave na njih nije ni pozvao.

(6) Institut poziva podnositelja prijave koji nije platio pristojbu i troškove postupka, odnosno nije dostavio prijevod prijave na jedan od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini, da te nedostatke ukloni u roku od mjesec dana od dana primitka poziva.

(7) Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave, Institut može produljiti rokove propisane ovim člankom za razdoblje koje smatra opravdanim, ali ne više od tri mjeseca.

(8) Ako podnositelj ne postupi po pozivu Instituta iz stavka (6) ovoga članka, prijava kojoj je utvrđen datum podnošenja smatrat će se povučenom, o čemu se donosi poseban zaključak o obustavi postupka.

Članak 35.
(Upis prijave u registar)

(1) Prijava kojoj je zaključkom utvrđen datum podnošenja upisuje se u odgovarajući registar iz članka 16. ovoga Zakona.

(2) Ako utvrdi da je u registar iz stavka (1) ovoga članka upisana prijava koja ne ispunjava uvjete iz članka 24. stavka (1) ovoga Zakona, Institut će o brisanju takve prijave iz registra odlučiti zaključkom.

Članak 36.
(Uvjerenje o pravu prvenstva)

(1) Na zahtjev podnositelja prijave, Institut izdaje uvjerenje o pravu prvenstva prijave.

(2) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje način izdavanja te sadržaj uvjerenja iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 37.
(Zahtjev za pretraživanje stanja tehnike)

(1) Na zahtjev podnositelja prijave i uz plaćanje predviđenih pristojbi i naknada posebnih troškova postupka, Institut obavlja pretraživanje dostupnih baza podataka o prijavama patenata i priznatim patentima, sastavlja izvješće o pretraživanju i dostavlja ga podnositelju.

(2) Zahtjev iz stavka (1) ovog članka može se podnijeti najkasnije u roku od 11 mjeseci, računajući od datuma podnošenja nacionalne prijave, u kojoj nije zatraženo priznanje prava prvenstva.

(3) Ako je zahtjev iz stavka (1) ovog članka podnesen prije isteka roka od pet mjeseci, računajući od datuma podnošenja nacionalne prijave, u kojoj nije zatraženo priznanje prava prvenstva, Institut sastavlja izvješće o pretraživanju u roku od devet mjeseci od datuma podnošenja prijave.

(4) Postupak pretraživanja iz stavka (1) ovog članka Institut može provesti u potpunosti ili djelomično u suradnji s patentnim uredom druge države, međudržavnim ili regionalnim uredom s kojima Institut ima sklopljen ugovor o suradnji.

(5) Ako Institut provodi pretraživanje sukladno stavku (4) ovog članka, podnositelj je dužan dostaviti prijevod prijave na engleski jezik.

(6) Ako zahtjev za pretraživanje stanja tehnike nije sukladan st. (1) do (5) ovoga članka, Institut će, bez odgode, o tome obavijestiti podnositelja prijave i pozvati ga da zahtjev uredi u roku ne dužem od mjesec dana od dana primitka obavijesti.

(7) Ako podnositelj prijave ne uredi zahtjev sukladno pozivu iz stavka (6) ovoga članka, zahtjev za pretraživanje odbacit će se zaključkom.

(8) Zahtjevi iz st. (1) i (3) ovoga članka ne mogu se povući.

(9) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje način podnošenja zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka, priloge uz zahtjev, izgled i sadržaj obrasca na kojem se podnosi zahtjev te tijek postupka po zahtjevu.

Članak 38.
(Izvješće o pretraživanju)

(1) Na zahtjev podnesen prema članku 37. ovoga Zakona Institut izrađuje izvješće o pretraživanju stanja tehnike za izum čija se zaštita zahtijeva na temelju patentnih zahtjeva, uzimajući u obzir opis izuma i crteže koji su uz njih podneseni u mjeri u kojoj je potrebno te ga odmah prosljeđuje podnositelju prijave, uz primjerke svih dokumenata koji se navode u izvješću.

(2) Ako tijekom izrade izvješća iz stavka (1) ovoga članka utvrdi da nije moguće provesti pretraživanje stanja tehnike u odnosu na sve ili pojedine patentne zahtjeve jer prijava ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, Institut će ili navesti u izjavi da nije u mogućnosti izvršiti pretraživanje ili izraditi djelomično izvješće o pretraživanju stanja tehnike u mjeri u kojoj je to moguće.

(3) Izjava ili djelomično izvješće iz stavka (2) ovoga članka, kao i izvješće izrađeno sukladno odredbi iz stavka (4) ovoga Zakona, smatrat će se izvješćem o pretraživanju tijekom daljnjeg postupka.

(4) Ako tijekom izrade izvješća o pretraživanju iz stavka (1) ovoga članka utvrdi da prijava ne ispunjava uvjete jedinstva izuma, Institut će izraditi djelomično izvješće o pretraživanju stanja tehnike, koje se odnosi na izum ili na skupinu izuma u smislu članka 20. ovoga Zakona, koji su prvi navedeni u patentnim zahtjevima.

(5) Institut će nakon izrade djelomičnog izvješća iz stavka (1) ovoga članka obavijestiti podnositelja prijave da će izvješćem o pretraživanju biti obuhvaćeni i ostali izumi pod uvjetom plaćanja dodatne pristojbe i troškova postupka za pretraživanje za svaki obuhvaćeni izum u roku dva mjeseca od dana primitka obavijesti.

(6) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje način izrade, sadržaj i sadržaj objave izvješća o pretraživanju.

Članak 39.
(Naknadne izmjene u prijavi)

(1) Prijava kojoj je utvrđen datum podnošenja ne može se naknadno izmijeniti proširenjem opsega zaštite predmeta prijave.

(2) Izmjene i dopune podataka sadržanih u prijavi kojima se ne proširuje opseg zaštite mogu se vršiti do okončanja postupka.

Članak 40.
(Ispitivanje pretpostavki za objavu prijave)

(1) Ispitivanjem pretpostavki za objavu prijave utvrđuje se ispunjava li prijava sljedeće uvjete:
   a) sadrži li sve dijelove iz članka 22. ovoga Zakona sastavljene na propisani način i potrebne dodatke propisane ovim Zakonom;
   b) je li naznačen izumitelj;
   c) je li podnesen uredan zahtjev za priznanje prava prvenstva u smislu članka 26. ovoga Zakona, ako je zahtijevano priznanje prava prvenstva.

(2) Ako se provedenim ispitivanjem utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovoga članka, Institut poziva podnositelja da u primjerenom roku ukloni nedostatke izričito navedene u

pozivu. Taj rok ne može biti kraći od jednog niti dulji od tri mjeseca od dana primitka poziva.

(3) Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut može produljiti rok iz stavka (2) ovoga članka za vrijeme koje smatra opravdanim.

(4) Ako podnositelj u određenome roku ne ukloni nedostatke iz stavka (1) ovoga članka, Institut donosi zaključak o odbacivanju prijave patenta.

(5) Institut neće priznati pravo prvenstva ako podnositelj ne postupi sukladno pozivu iz stavka (2) ovoga članka glede uređivanja zahtjeva za pravo prvenstva.

Članak 41.
(Način i sadržaj objave prijave patenta)

(1) Prijava za koju je ispitivanjem utvrđeno da ispunjava sve uvjete iz članka 40. ovoga Zakona, o čemu Institut donosi zaključak, objavljuje se u službenom glasilu nakon isteka 18 mjeseci od datuma podnošenja, odnosno od datuma priznatoga prava prvenstva, čime postaje dostupna javnosti.

(2) Prijava iz stavka (1) ovoga članka može se objaviti na zahtjev podnositelja i prije isteka navedenoga roka, ali ne prije isteka roka od tri mjeseca od datuma podnošenja Institutu.

(3) Prijava koja je, unatoč tomu što je bila povučena ili se smatrala povučenom, objavljena ili na koji drugi način od Instituta učinjena dostupnom javnosti, ne ulazi u stanje tehnike.

(4) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj objave prijave.

POGLAVLJE II. POSTUPAK NAKON OBJAVE PRIJAVE PATENTA

Članak 42.
(Zahtjevi)

(1) Podnositelj može, u roku od šest mjeseci od datuma objave prijave patenta u službenom glasilu, podnijeti zahtjev za:
   a) priznanje patenta provedbom postupka potpunog ispitivanja prijave patenta; ili
   b) priznanje patenta na temelju podnesenih rezultata potpunog ispitivanja prijave patenta za isti izum, koje je proveo ured druge zemlje kojem je podnositelj ranije podnio prijavu patenta, prevedenih na jedan od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(2) Ako je podnesen jedan od zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka, a nisu plaćeni pristojbe i troškovi postupka sukladno članku 17. ovoga zakona, isti se mogu platiti u roku od dva mjeseca od isteka roka iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Ako nije dostavljen prijevod rezultata provedenoga postupka potpunoga ispitivanja iz stavka (1) točke b) ovoga članka, Institut poziva podnositelja prijave da ukloni nedostatak u roku od mjesec dana od dana primitka poziva. Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut može produljiti taj rok za razdoblje koje smatra opravdanim, ali ne više od tri mjeseca.

(4) Ako u roku iz stavka (1) ovoga članka nije podnesen jedan od propisanih zahtjeva ili u roku iz stavka (2) ovoga članka nisu plaćeni propisana pristojba i troškovi postupka, prijava se smatra povučenom i Institut donosi zaključak o obustavi postupka za priznanje patenta.

(5) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 43.
(Postupak potpunog ispitivanja)

(1) Potpunim ispitivanjem prijave patenta utvrđuje se ispunjava li izum sve uvjete za priznanje patenta, tj. je li predmetom prijave izum:
   a) koji nije isključen iz zaštite patentom sukladno članku 8. stavku (6), odnosno članku 9. ovoga Zakona;
   b) koji je sukladan pravilu o jedinstvu izuma iz članka 20. ovoga Zakona;
   c) koji udovoljava uvjetima iz članka 22. st. (3) i (4) ovoga Zakona;
   d) koji je nov sukladno odredbama čl. 10. i 11. ovoga Zakona, ima inventivnu razinu sukladno članku 12. ovoga Zakona i koji je industrijski primjenjiv sukladno članku 13. ovoga Zakona.

(2) Postupak potpunog ispitivanja prijave iz stavka (1) ovoga članka Institut može provesti u potpunosti ili djelomično u pravilu u suradnji s patentnim uredima iz članka 32. PCT-a, kao i patentnim uredima drugih zemalja, koji provode postupak potpunog ispitivanja i s kojima Institut o tomu ima sklopljen ugovor o suradnji.

(3) Za postupak ispitivanja sukladno stavku (2) ovoga članka podnositelj prijave dužan je dostaviti prijevod prijave na engleski jezik.

Članak 44.
(Podnošenje rezultata potpunog ispitivanja priznatoga patenta)

(1) Zahtjev za priznanje patenta prihvaćanjem rezultata potpunog ispitivanja priznatoga patenta sukladno članku 42. stavku (1) točki b) ovoga Zakona može se podnijeti samo ako je prijava patenta za isti izum podnesena jednom ili većem broju patentnih ureda.

(2) Uredi iz stavka (1) ovoga članka su uredi koji provode postupak potpunog ispitivanja, s kojima u trenutku podnošenja zahtjeva iz članka 42. stavka (1) točke b) ovoga Zakona Institut o tomu ima potpisan ugovor o suradnji te državni i međudržavni uredi koji na

temelju članka 32. PCT-a imaju status ovlaštenoga tijela za međunarodno prethodno ispitivanje međunarodnih prijava patenata.

(3) Podnositelj zahtjeva iz članka 42. stavka (1) točke b) ovoga Zakona obvezan je uz zahtjev priložiti potpisanu izjavu da će dokaz o rezultatu postupka potpunog ispitivanja provedenoga u jednom od ureda iz stavka (2) ovoga članka dostaviti u roku od šest mjeseci od dana priznanja patenta od ureda iz stavka (2) ovoga članka, a najkasnije pet godina od datuma podnošenja zahtjeva iz članka 42. stavka (1) točke b) ovoga Zakona.

(4) Na temelju obrazloženoga zahtjeva podnositelja prijave i priloženih dokaza Institut može produljiti rok iz stavka (3) ovoga članka.

(5) Ako podnositelj prijave u propisanome roku ne dostavi rezultate provedenoga postupka potpunog ispitivanja koji su Institutu dostatni za donošenje rješenja glede zahtjeva za priznanje patenta, prijava se smatra povučenom i Institut donosi zaključak o obustavi postupka.

(6) Institut donosi rješenje u povodu zahtjeva za priznanje patenta ako su ispunjeni uvjeti iz članka 43. stavka (1) ovoga Zakona, uzimajući u obzir dostavljene rezultate postupka potpunog ispitivanja.

(7) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i način podnošenja dokumenata koje podnositelj treba dostaviti kao dokaz o rezultatu postupka potpunog ispitivanja provedenog od ureda iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 45.
(Odbijanje zahtjeva)

(1) Zahtjev za priznanje patenta odbija se ako je provedbom postupka iz čl. 43. i 44. ovoga Zakona utvrđeno da prijava patenta ne ispunjava uvjete za priznanje patenta iz članka 43. stavka (1) ovoga Zakona, u kojem slučaju Institut u pisanom obliku izvještava podnositelja prijave o razlozima zbog kojih se patent ne može priznati i poziva ga da se u pisanom obliku očituje o navedenim razlozima u određenome roku, koji ne može biti kraći od mjesec dana niti dulji od dva mjeseca od dana primitka poziva.

(2) Institut može produljiti rok iz stavka (1) ovoga članka na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave, ali ne dulje od tri mjeseca.

(3) Ako podnositelj prijave ne postupi sukladno pozivu iz stavka (1) ovoga članka, Institut donosi rješenje o odbijanju patenta.

(4) Podaci iz rješenja o odbijanju patenta upisuju se u odgovarajući registar iz članka 16. ovoga Zakona.

Članak 46.
(Priznanje patenta)

(1) Institut donosi rješenje o priznanju patenta ako prijava ispunjava sve uvjete za priznanje patenta iz članka 43. stavka (1) ovoga Zakona.

(2) Institut dostavlja podnositelju tekst prijave patenta, za koju namjerava priznati patent i poziva ga da u roku od mjesec dana od dana primitka poziva podnese pisano očitovanje o dostavljenom tekstu.

(3) Ako podnositelj u roku iz stavka (2) ovoga članka ne postupi sukladno pozivu, smatra se da je dostavio očitovanje u kojem je suglasan s dostavljenim tekstom i Institut donosi rješenje o priznanju patenta.

(4) Ako podnositelj prijave pravodobno dostavi Institutu pisano očitovanje u kojem nije suglasan s tekstom prijave iz stavka (2) ovoga članka, obvezan je navesti razloge i Institutu dostaviti svoj prijedlog izmijenjenog teksta patentnih zahtjeva.

(5) Ako Institut prihvati podnositeljeve razloge i izmijenjeni tekst patentnih zahtjeva iz stavka (4) ovoga članka, donosi rješenje o priznanju patenta prema tekstu patentnih zahtjeva koje je prihvatio.

(6) Institut donosi rješenje iz st. (3) i (5) ovoga članka pod uvjetom da su plaćene pristojbe i troškovi postupka sukladno članku 17. ovoga Zakona za održavanje patenta i objavu podataka u službenom glasilu.

(7) Ako podnositelj prijave u propisanom roku ne plati pristojbe i troškove postupka, Institut donosi zaključak o odbacivanju prijave.

(8) Podaci iz rješenja o priznanju patenta, s datumom donošenja rješenja, upisuju se u odgovarajući registar iz članka 16. ovoga Zakona.

Članak 47.
(Isprava o patentu)

(1) Nositelju patenta izdaje se isprava o patentu.

(2) Isprava iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na zahtjev nositelja i nakon uplate pristojbi i troškova postupka.

(3) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i oblik isprave iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 48.
(Patentni spis)

(1) Nositelju patenta izdaje se patentni spis.

(2) Spis iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na zahtjev nositelja, nakon uplate pristojbi i troškova postupka, i dostavljenog teksta prijave na jednom od jezika koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(3) Nositelju europskoga patenta izdaje se patentni spis na njegov zahtjev. Uz zahtjev za izdavanje patentnog spisa, nositelj patenta dostavlja prijevod europskoga patenta na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i dokaz o uplati pristojbi i troškova postupka.

(4) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i oblik spisa iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 49.
(Objava podatka o priznanju patenta)

(1) Podatak o priznatome patentu objavljuje se u službenom glasilu. Rješenje o priznanju patenta ima učinak od datuma objave podatka o priznatom patentu.

(2) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj objave iz stavka (1) ovoga članka.

POGLAVLJE III. KORISNI MODEL

Članak 50.
(Predmet zaštite korisnim modelom)

(1) Korisni model registrira se za izum čiji je predmet zaštite patentibilan sukladno članku 8. ovoga Zakona.

(2) Korisni model neće se registrirati za:
   a) izum iz područja biotehnologije;
   b) izum kemijske ili farmaceutske tvari;
   c) izum čije bi komercijalno iskorištavanje bilo protivno javnom poretku ili moralu, pri čemu se iskorištavanje ne smatra protivnim javnom poretku ili moralu samo zbog toga što je takvo iskorištavanje zabranjeno zakonom ili drugim propisom; i
   d) izum koji se odnosi na postupak.

Članak 51.
(Prijava korisnog modela)

(1) Postupak za registraciju korisnog modela pokreće se podnošenjem Institutu prijave korisnog modela.

(2) Prijava iz stavka (1) ovoga članka ne može sadržavati više od deset patentnih zahtjeva.

Članak 52.
(Zahtjev za priznanje prava prvenstva)

(1) Svaka osoba koja je podnijela urednu prijavu patenta uživa prvenstvo od dana te prijave u svrhu podnošenja prijave korisnog modela ili pretvorbe iz prijave patenta u prijavu korisnog modela, pod uvjetom da je prijava korisnog modela za isti izum Institutu podnesena u roku od 12 mjeseci od dana podnošenja prijave patenta te da prvenstvo već nije zahtijevano za prijavu patenta na čije se prvenstvo namjerava pozvati.

(2) Podnositelj prijave korisnog modela dužan je zahtjev za priznanje prvenstva iz stavka (1) ovoga članka podnijeti najkasnije do isteka roka od dva mjeseca od dana podnošenja te prijave.

(3) Odredbe čl. 27. i 28. ovoga Zakona koje se odnose na međunarodno prvenstvo primjenjuju se na odgovarajući način na nacionalno prvenstvo.

Članak 53.
(Ispitivanje prijave korisnog modela)

(1) U postupku ispitivanja prijave korisnog modela, kojoj je utvrđen dan podnošenja u smislu članka 24. ovoga Zakona, Institut utvrđuje ispunjava li ona sljedeće uvjete:
   a) je li sukladna članku 22. stavku (8) i članku 34. ovoga Zakona;
   b) je li sastavljena na način propisan člankom 22. stavkom (1), člankom 9. stavkom (4) i člankom 51. stavkom (2) ovoga Zakona; i
   c) je li predmet zaštite izum koji nije isključen iz zaštite u smislu članka 8. stavka (2) te članka 50. stavka (2) ovoga Zakona.

(2) U postupku ispitivanja korisnog modela ne ispituju se novost, inventivna razina i industrijska primjenjivost prijavljenog izuma.

(3) Ako Institut tijekom postupka ispitivanja utvrdi da prijava ne ispunjava sve uvjete iz stavka (1) ovoga članka, obavještava o tome podnositelja prijave i poziva ga da u roku koji ne može biti kraći od dva mjeseca niti dulji od tri mjeseca od dana primitka obavijesti ispravi utvrđene nedostatke.

(4) Obavijest iz stavka (3) ovoga članka sadržava rezultat ispitivanja uz obrazloženje svih razloga zbog kojih korisni model ne može biti priznat.

(5) Podnositelj prijave može, nakon primitka obavijesti iz stavka (3) ovoga članka, izmijeniti opis, patentne zahtjeve i crteže, pod uvjetom da izmjenu podnese istodobno s odgovorom na rezultat ispitivanja.

(6) Rok iz stavka (3) ovoga članka Institut može produljiti na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave.

(7) Prijava korisnog modela se ne objavljuje.

Članak 54.
(Odbijanje prijave za registraciju korisnog modela)

Ako je tijekom postupka ispitivanja, na temelju članka 53. ovoga Zakona, utvrđeno da prijava ne ispunjava sve propisane uvjete, Institut donosi rješenje o odbijanju prijave za registraciju korisnog modela.

Članak 55.
(Registracija korisnog modela)

(1) Ako Institut utvrdi da prijava korisnog modela ispunjava sve uvjete iz članka 53. stavka (1) ovoga Zakona, obavijestit će podnositelja prijave o pravnim posljedicama registracije korisnog modela i dostaviti mu prijedlog konačnog sadržaja prijave za koju namjerava registrirati korisni model te ga pozvati da u roku od jednog mjeseca od dana primitka poziva podnese pisanu suglasnost na dostavljeni tekst ili zatraži pretvorbu prijave korisnog modela u prijavu patenta.

(2) Ako podnositelj prijave u roku iz stavka (1) ovoga članka ne dostavi pisanu suglasnost, smatrat će se da je suglasan s predloženim tekstom te Institut donosi rješenje o registraciji korisnog modela prema konačnom sadržaju prijave korisnog modela koji je podnositelju dostavljen sukladno stavku (1) ovoga članka.

(3) Ako podnositelj prijave korisnog modela pravodobno dostavi Institutu pisanu izjavu da nije suglasan s prijedlogom iz stavka (1) ovoga članka, obvezan je navesti razloge i Institutu dostaviti izmijenjeni tekst patentnih zahtjeva.

(4) Ako Institut prihvati podnositeljeve razloge i izmijenjeni tekst patentnih zahtjeva iz stavka (3) ovoga članka, donosi rješenje o registraciji korisnog modela prema tekstu patentnih zahtjeva koje je predložio podnositelj prijave.

(5) Ako se razlozi koje podnositelj navodi ne mogu prihvatiti, Institut u pisanom obliku o tome detaljno izvještava podnositelja i donosi rješenje o registraciji korisnog modela prema konačnom tekstu patentnih zahtjeva kakav je dostavljen na suglasnost.

(6) Ako podnositelj prijave u propisanom roku ne plati pristojbe i troškove postupka, Institut donosi zaključak o odbacivanju prijave za registraciju korisnog modela.

(7) Podaci o registraciji korisnog modela upisuju se u odgovarajući registar iz članka 16. ovoga Zakona i objavljuju u službenom glasilu.

(8) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj podataka iz stavka (7) ovoga članka.

Članak 56.
(Isprava o korisnom modelu)

(1) Nositelju korisnog modela izdaje se isprava o korisnom modelu.

(2) Isprava iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na zahtjev nositelja i nakon uplate pristojbi i troškova postupka.

(3) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i oblik isprave iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 57.
(Spis korisnog modela)

(1) Nositelju korisnog modela izdaje se spis korisnog modela.

(2) Spis iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na zahtjev nositelja, nakon uplate pristojbi i troškova postupka.

(3) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i oblik spisa iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 58.
(Pretvorba prijave)

(1) Podnositelj može podnijeti zahtjev za pretvorbu prijave korisnog modela u prijavu patenta i obratno, o čemu Institut donosi odgovarajuće rješenje.

(2) Zahtjev za pretvorbu prijave korisnog modela u prijavu patenta može se podnijeti do donošenja rješenja iz članka 54. ili članka 55. stavka (2) ovoga Zakona, uz uvjet plaćanja upravnih pristojbi i troškova postupka.

(3) Zahtjev za pretvorbu prijave patenta u prijavu korisnog modela može se podnijeti najkasnije do isteka tri mjeseca od dana objave prijave patenta.

(4) Pretvorena prijava zadržava dan podnošenja prijave korisnog modela odnosno prijave patenta.

Članak 59.
(Potpuno ispitivanje korisnog modela)

(1) Na zahtjev nositelja korisnog modela Institut će provesti postupak potpunog ispitivanja predmeta zaštite korisnog modela, pod uvjetom plaćanja upravnih pristojbi i troškova postupka potpunog ispitivanja sukladno s odredbom članka 43. stavka (1) ovoga Zakona.

(2) Zahtjev iz stavka (1) ovoga članka može se podnijeti najkasnije do isteka sedme godine trajanja korisnog modela i ne može se povući.

(3) Ako izum koji je predmet zaštite korisnog modela ispunjava uvjete propisane člankom 43. stavkom (1) toč. od a) do d) ovoga Zakona, Institut donosi rješenje o priznanju patenta.

(4) Na postupak potpunog ispitivanja korisnog modela na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 43. te čl. 45. do 49. ovoga Zakona.

(5) Korisni model koji ne ispunjava uvjete iz članka 43. stavka (1) toč. a) do d) ovoga Zakona Institut proglašava ništavim po službenoj dužnosti.

(6) Institut upisuje podatke o prijelazu korisnog modela u patent ili podatke o njegovu proglašavanju ništavim u odgovarajući registar iz članka 16. ovoga Zakona i objavljuje ih u službenom glasilu.

(7) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj podataka iz stavka (6) ovoga članka koji se objavljuju u službenom glasilu.

POGLAVLJE IV. NASTAVAK POSTUPKA I PONOVNA USPOSTAVA PRAVA

Članak 60.
(Nastavak postupka)

(1) Ako je podnositelj prijave ili nositelj patenta, odnosno korisnog modela propustio u roku propisanom ovim Zakonom provesti neku radnju u postupku pred Institutom, a izravna posljedica toga je gubitak prava iz prijave ili patenta, odnosno korisnog modela, može podnijeti zahtjev za nastavak postupka. Institut će dopustiti nastavak postupka pod uvjetom da podnositelj:
   a) podnese zahtjev za nastavak postupka i provede sve propuštene radnje u roku iz stavka (2) ovoga članka;
   b) uplati pristojbe i troškove postupka sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(2) Rok za podnošenje zahtjeva, odnosno provođenje propuštenih radnji iz stavka (1) ovoga članka ne može biti dulji od dva mjeseca od dana isteka roka propisanoga ovim Zakonom i nastanka pravnih posljedica iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Ako propuštene radnje nisu provedene u roku iz stavka (2) ovoga članka ili ako nisu plaćene pristojbe i troškovi postupka iz članka 17. ovoga Zakona, smatrat će se da zahtjev za nastavak postupka nije ni podnesen, o čemu Institut donosi zaključak.

(4) Zahtjev za nastavak postupka ne može se podnijeti ako je propušten rok:
   a) iz stavka (2) ovoga članka;
   b) za podnošenje zahtjeva iz čl. 28. i 29. ovoga Zakona;
   c) za podnošenje prijedloga iz članka 61. ovoga Zakona;
   d) za sve radnje u postupcima pred Institutom u kojima sudjeluje više stranaka.

(5) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj zahtjeva, uvjete i postupak u povodu zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 61.
(Ponovna uspostava prava)

(1) Ako je podnositelj prijave ili nositelj patenta, odnosno korisnog modela, i pored dužne pažnje koju su zahtijevale okolnosti, u roku propisanom ovim Zakonom propustio provesti neku radnju u postupku pred Institutom, a izravna posljedica toga je gubitak prava iz prijave patenta ili patenta, odnosno korisnog modela, Institut će dopustiti ponovnu uspostavu prava pod uvjetom da podnositelj:
   a) podnese prijedlog za ponovnu uspostavu prava;
   b) iznese okolnosti uslijed kojih je bio spriječen provesti propuštenu radnju u roku;
   c) uplati pristojbe i troškove postupka sukladno članku 17. ovoga Zakona.

(2) Prijedlog za ponovnu uspostavu prava podnosi se u roku od tri mjeseca, računajući od dana kada je prestao razlog koji je prouzročio propuštanje, a ako je podnositelj kasnije saznao za propuštanje, onda od dana kada je to saznao.

(3) Prijedlog iz stavka (1) ovoga članka ne može se podnijeti nakon proteka godine dana od datuma propuštanja roka.

(4) Ako su ispunjeni uvjeti iz st. (1) i (2) ovoga članka, Institut donosi zaključak o dopuštenju za ponovnu uspostavu prava, a podatak o prihvaćanju prijedloga objavljuje se u službenom glasilu.

(5) Ako Institut utvrdi da je prijedlog iz stavka (1) ovoga članka neopravdan te ga namjerava odbiti u cijelosti ili djelomično, podnositelja prijedloga prethodno obavještava o razlozima odbijanja te ga poziva da se u roku od mjesec dana od dana primitka poziva očituje o tim razlozima. Institut donosi zaključak o odbijanju prijedloga za ponovnu uspostavu prava.

(6) Prijedlog za ponovnu uspostavu prava ne može se podnijeti uslijed propuštanja roka za sljedeće radnje:
   a) podnošenje prijedloga iz stavka (1) ovoga članka;
   b) podnošenje zahtjeva za produljenje roka;
   c) podnošenje zahtjeva iz čl. 28. i 29. ovoga Zakona;

d) podnošenje jednoga od zahtjeva iz članka 42. ovoga Zakona;
e) podnošenje zahtjeva iz članka 52. ovoga Zakona;
f) podnošenje prijevoda iz članka 34. stavka (1) točke c), članka 116. st. (2) i (3) i članka 126. st. (2) i (3) ovoga Zakona;
g) za sve radnje u postupcima pred Institutom u kojima sudjeluje više stranaka.

(7) Svaka osoba koja je u dobroj vjeri iskorištavala ili obavila stvarne i ozbiljne pripreme za iskorištavanje izuma koji je predmetom objavljene prijave, u razdoblju između gubitka prava iz stavka (1) ovoga članka i objave podatka o prihvaćanju prijedloga za ponovnu uspostavu prava može bez obveze plaćanja naknade štete nastaviti takvo iskorištavanje u svrhu vlastitoga poslovanja i potreba vezanih uz takvo poslovanje.

(8) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj prijedloga, uvjete i postupak u povodu prijedloga iz stavka (1) ovoga članka te sadržaj objave iz stavka (4) ovoga članka.

POGLAVLJE V. UPIS PROMJENE, IZVADAK, UVID U SPIS, ISPRAVAK POGREŠKE

Članak 62.
(Upis promjene u registar)

(1) Institut rješenjem odlučuje o zahtjevu stranke za upis promjene u odgovarajući registar iz članka 16. ovoga Zakona.

(2) Upisana promjena koja se odnosi na objavljenu prijavu i na patent odnosno na korisni model objavljuje se u službenome glasilu.

(3) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje postupak upisa promjene u registar te sadržaj podataka koji se o tome objavljuju u službenom glasilu.

Članak 63.
(Izvadak iz registra)

(1) Na zahtjev fizičke ili pravne osobe Institut izdaje izvadak iz registara koje vodi.

(2) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj, način izdavanja i sadržaj izvatka iz registra.

Članak 64.
(Uvid u spis)

(1) Na zahtjev fizičke ili pravne osobe Institut će učiniti dostupnima zatražene tekstove svih objavljenih prijava i prava, kao i patentne spise.

(2) Institut može, prije objave prijave patenta u službenom glasilu, zainteresiranoj fizičkoj i pravnoj osobi na njezin zahtjev dostaviti sljedeće podatke: broj prijave, podatke o podnositelju prijave, naziv izuma te datum podnošenja prijave, odnosno, u slučaju kada je zatraženo pravo prvenstva, naznaku države ili organizacije kojoj je podnesena prva prijava, s njezinim brojem i datumom podnošenja.

(3) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj patentnog spisa te način i sadržaj pružanja usluge iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 65.
(Ispravljanje pogrešaka)

(1) Na zahtjev podnositelja prijave, nositelja prava ili po službenoj dužnosti Institut će rješenjem ispraviti očite pogreške u dokumentima, registrima koje vodi ili u objavama, uz uvjet plaćanja upravnih pristojbi i naknade troškova postupka u slučajevima kada do pogreške nije došlo propustom Instituta.

(2) Zahtjev za ispravak pogreške iz stavka (1) ovoga članka podnosi se putem propisanog obrasca.

(3) Ispravke pogrešno objavljenih podataka iz stavka (1) ovoga članka objavljuju se u službenom glasilu.

(4) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje izgled i sadržaj obrasca iz stavka (2) ovoga članka kao i podatke koji se objavljuju u službenom glasilu na temelju stavka 3. ovoga članka.

DIO PETI – TRAJANJE, ODRŽAVANJE I PRESTANAK PRAVA

Članak 66.
(Trajanje prava)

(1) Patent traje 20 godina, računajući od datuma podnošenja prijave patenta.

(2) Korisni model traje 10 godina, računajući od datuma podnošenja prijave za registraciju.

Članak 67.
(Održavanje prava)

(1) Za održavanje prava iz prijave i priznatog patenta, odnosno korisnog modela, plaćaju se propisana godišnja pristojba i troškovi postupka na način propisan posebnim propisom.

(2) Godišnja pristojba i troškovi postupka iz stavka (1) ovoga članka plaćaju se za treću i svaku sljedeću godinu, računajući od datuma podnošenja prijave.

(3) Godišnja pristojba i troškovi postupka iz stavka (1) ovoga članka za pojedinu godinu trebaju biti plaćeni u roku koji dospijeva prije isteka godine koja prethodi.

(4) Ako nositelj patenta, odnosno korisnog modela ne plati pristojbu i troškove postupka sukladno stavku (2) ovog članka, a u roku iz stavka (3) ovoga članka, može ih platiti u dodatnome roku od šest mjeseci, ali uvećane za 50 %.

(5) Institut može obavijestiti nositelja patenta, odnosno korisnog modela, kao i podnositelja prijave o propuštanju roka za plaćanje pristojbe i troškova postupka za održavanje patenta i prava iz prijave patenta s navođenjem posljedica njihovog neplaćanja te na mogućnost plaćanja u dodatnome roku, prema stavku (4) ovoga članka.

(6) Godišnje pristojbe i troškovi postupka iz stavka (1) ovoga članka ne mogu se uredno platiti ranije od godinu dana prije njihova dospijeća na naplatu.

(7) Ako podnositelj prijave patenta pravodobno ne plati propisanu pristojbu i troškove postupka za održavanje prava iz prijave, Institut donosi zaključak o odbacivanju prijave.

Članak 68.
(Razlozi za prestanak prava)

(1) Ako nositelj patenta, odnosno korisnog modela uredno ne plati propisanu pristojbu i troškove postupka za održavanje patenta, odnosno korisnog modela, on prestaje sljedećega dana od dana isteka roka za plaćanje iz članka 67. stavka (3) ovoga Zakona.

(2) Nositelj patenta, odnosno korisnog modela može se pisanom izjavom odreći patenta u cijelosti ili djelomično, o čemu Institut donosi zaključak. Učinci izjave o odricanju nastupaju sljedećega dana od dana dostave izjave Institutu.

(3) Ako je u registru patenata upisano određeno pravo u korist treće osobe, nositelj patenta, odnosno korisnog modela ne može se odreći patenta bez prethodno ovjerene pisane suglasnosti te osobe.

(4) Odricanje od patenta, odnosno korisnog modela upisuje se u Registar patenata i podatak o tomu objavljuje se u službenome glasilu.

(5) Patent, odnosno korisni model prestaje danom smrti nositelja, odnosno danom gubitka statusa pravne osobe, osim ako je prešao na nasljednike, odnosno pravne sljednike. Ova odredba analogno se primjenjuje i na svjedodžbu iz članka 70. stavka (1) ovoga Zakona.

DIO ŠESTI – SVJEDODŽBA O DODATNOJ ZAŠTITI

Članak 69.
(Područje primjene)

Svaki proizvod zaštićen patentom na teritoriju Bosne i Hercegovine, koji je sastavni dio lijeka za ljude ili životinje ili sredstva za zaštitu bilja, za čije je stavljanje u promet na teritoriju Bosne i Hercegovine potrebno izdavanje odobrenja od nadležnog tijela može se, pod uvjetima predviđenim ovim Zakonom, štititi svjedodžbom.

Članak 70.
(Predmet i učinci zaštite)

(1) Predmet zaštite svjedodžbom je samo proizvod obuhvaćen odobrenjem za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno sredstva za zaštitu bilja, i to za svaku primjenu toga proizvoda kao lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno sredstva za zaštitu bilja, koja je bila odobrena prije prestanka važenja svjedodžbe.

(2) Svjedodžba osigurava nositelju ista prava koja proizlaze iz patenta i, analogno, ta su prava podložna istim ograničenjima.

Članak 71.
(Izuzetak od zaštite svjedodžbom)

(1) Iznimno od odredbe članka 70. stavka (2) ovoga Zakona, zaštita svjedodžbom se ne odnosi na radnje za koje je potreban pristanak nositelja svjedodžbe, i to:
   a) proizvodnju proizvoda iz članka 69. ovoga Zakona ili lijeka koji sadrži taj proizvod radi izvoza ili
   b) povezanu radnju koja je neophodna za proizvodnju iz prethodne točke ovoga stavka ili za sam izvoz tog proizvoda ili
   c) proizvodnju proizvoda iz članka 69. ovoga Zakona ili lijeka koji sadrži taj proizvod najranije šest mjeseci prije isteka roka važenja svjedodžbe radi skladištenja na teritoriju Bosne i Hercegovine, kako bi se proizvod ili lijek koji sadrži taj proizvod stavio na tržište Bosne i Hercegovine nakon isteka roka važenja svjedodžbe ili
   d) sve povezane radnje koje su neophodne za proizvodnju iz točke a) ovoga stavka ili za samo skladištenje, pod uvjetom da se ta povezana radnja provodi najranije šest mjeseci prije isteka važenja svjedodžbe.

(2) Proizvođač pismenim putem dostavlja nadležnom tijelu i nositelju svjedodžbe informacije koje su propisane člankom 72. ovoga Zakona, najkasnije tri mjeseca prije datuma početka proizvodnje u Bosni i Hercegovini, koje bi u svim drugim slučajevima, izuzev slučajeva uređenih čl. 71. do 73. ovoga Zakona, predstavljale povredu prava nositelja svjedodžbe ili najkasnije tri mjeseca prije prve povezane radnje koja bi u svim drugim slučajevima,

izuzev slučajeva uređenih čl. 71. do 73. ovoga Zakona, predstavljala povredu prava nositelja svjedodžbe, ovisno o tome koji rok ističe ranije.

(3) Ako se informacije iz članka 72. ovoga Zakona promijene, proizvođač obavještava nadležno tijelo i nositelja svjedodžbe prije nego što se te promjene počnu primjenjivati.

(4) U slučaju da je proizvod iz članka 69. ovoga Zakona ili lijek koji sadrži taj proizvod proizveden radi izvoza, proizvođač osigurava da se odgovarajuća oznaka postavi na vanjsko pakiranje proizvoda iz članka 69. ovoga Zakona ili lijeka koji sadrži taj proizvod iz stavka (1) točke a) ovoga članka i, ako je moguće, na njegovo unutarnje (neposredno) pakiranje.

(5) Izuzetak iz stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na radnju ili djelatnost koja je potrebna za uvoz proizvoda iz članka 69. ovoga Zakona ili medicinskog proizvoda koji sadrži taj proizvod na teritoriju Bosne i Hercegovine samo u svrhu prepakiranja, za ponovni izvoz ili za skladištenje.

(6) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje izgled oznake iz stavka (4) ovoga članka.

Članak 72.
(Informacije o proizvodnji)

(1) Informacije koje dostavlja proizvođač su:
   a) tvrtka i adresa sjedišta proizvođača;
   b) naznaka o tome je li proizvodnja namijenjena izvozu ili skladištenju ili izvozu i skladištenju;
   c) naznaka da će proizvodnja i skladištenje, ako postoji, kao i prva radnja u vezi s proizvodnjom, biti na teritoriju Bosne i Hercegovine;
   d) broj svjedodžbe izdane od nadležnoga tijela;
   e) za lijekove koji se izvoze, broj dozvole za stavljanje u promet lijeka ili ekvivalent te dozvole iz države u koju se izvozi, bez odgađanja kada taj podatak postane javno dostupan.

(2) Ako proizvođač dostavi informacije iz stavka (1) ovoga članka u odnosu na neku od država izvoza, izuzetak iz članka 71. ovoga Zakona se primjenjuje u odnosu na tu državu.

(3) Informacije iz članka 71. st. (2) i (3) ovoga Zakona, koje se dostavljaju nositelju svjedodžbe, koriste se isključivo u svrhu provjere jesu li ispunjeni uvjeti za izuzetak od zaštite svjedodžbom koji su propisani ovim Zakonom i za pokretanje sudskog postupka u slučaju neusklađenosti.

(4) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj i formu u kojoj se daju informacije o proizvodnji iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 73.
(Obavještavanje)

Proizvođač pismenim putem obavještava osobe koje su u ugovornom odnosu s proizvođačem koji vrši radnje iz članka 71. stavka (1) točke a) ovoga Zakona o tome:

a) da su te radnje dopuštene sukladno članku 71. ovoga Zakona;
b) da bi stavljanje u promet, uvoz ili ponovni uvoz proizvoda iz članka 69. ovoga Zakona ili lijeka koji sadrži proizvod iz člana 72. stavka (1) točke a) ovoga Zakona ili stavljanje u promet proizvoda iz članka 69. predstavljalo povredu prava nositelja svjedodžbe ako se svjedodžba primjenjuje.

Članak 74.
(Pravo na svjedodžbu)

(1) Svjedodžba se izdaje nositelju temeljnog patenta ili njegovom pravnom sljedniku.

(2) Ako je podnositelj zahtjeva za izdavanje svjedodžbe nositelj više od jednog patenta za isti proizvod, može mu se izdati samo jedna svjedodžba za taj proizvod.

(3) Ako se dva ili više zahtjeva za izdavanje svjedodžbe odnose na isti proizvod i podneseni su od dva ili više nositelja različitih patenata, svakom od njih može biti izdana po jedna svjedodžba za taj proizvod.

Članak 75.
(Uvjeti za stjecanje)

Svjedodžba se izdaje ako su na dan podnošenja zahtjeva za njezino izdavanje ispunjeni sljedeći uvjeti:

a) da je proizvod zaštićen temeljnim patentom koji je na snazi;
b) da je sukladno posebnim propisima izdano valjano odobrenje za stavljanje u promet proizvoda kao lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno proizvoda kao sredstva za zaštitu bilja, i da je predmetno odobrenje na snazi;
c) da proizvod nije bio predmetom svjedodžbe;
d) da je odobrenje iz točke b) ovoga članka prvo odobrenje za stavljanje u promet na teritoriju Bosne i Hercegovine proizvoda kao lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno proizvoda kao sredstva za zaštitu bilja;
e) da je prijava za temeljni patent podnesena u Bosni i Hercegovini nakon 27. kolovoza 2002. godine;
f) da je prvo odobrenje za stavljanje u promet proizvoda u Bosni i Hercegovini kao lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno proizvoda kao sredstva za zaštitu bilja, izdano nakon datuma određenog za primjenu Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10).

Članak 76.
(Rok za podnošenje zahtjeva)

(1) Zahtjev za izdavanje svjedodžbe podnosi se Institutu u roku od šest mjeseci od datuma izdavanja odobrenja za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno sredstva za zaštitu bilja.

(2) Ako je odobrenje iz stavka (1) ovoga članka izdano prije priznanja temeljnoga patenta, zahtjev za izdavanje svjedodžbe podnosi se u roku od šest mjeseci od datuma objave podatka o priznanju patenta iz članka 49. ovoga Zakona.

Članak 77.
(Sadržaj zahtjeva za izdavanje svjedodžbe)

(1) Postupak za izdavanje svjedodžbe pokreće se podneskom koji sadržava:
   a) zahtjev za izdavanje svjedodžbe u kojem moraju biti navedeni sljedeći podaci:
      1) izričita naznaka da se zahtijeva izdavanje svjedodžbe;
      2) naziv i adresa podnositelja;
      3) naziv i adresa zastupnika, ako ga podnositelj ima;
      4) broj temeljnog patenta i naziv izuma;
   b) broj i datum odobrenja iz članka 75. toč. b) i d) ovoga Zakona izdanog od nadležnog tijela u Bosni i Hercegovini;
   c) odobrenje iz članka 75. toč. b) i d) iz kojeg je vidljiv identitet proizvoda kao i sažetak karakteristika proizvoda;
   d) dokaz o izvršenoj uplati upravne pristojbe i troškova upravnog postupka za izdavanje svjedodžbe.

(2) Kad se uz zahtjev za izdavanje svjedodžbe podnosi i zahtjev za produljenje trajanja svjedodžbe, njemu se prilaže:
   a) primjerak izjave u kojoj se navodi da je to u skladu sa završenim usuglašenim planom pedijatrijskog ispitivanja, kako je propisano posebnim propisom;
   b) kad je potrebno, uz primjerak odobrenja za stavljanje u promet proizvoda iz članka 70. stavka (1) ovoga Zakona, prilaže se dokaz o posjedovanju odobrenja za stavljanje proizvoda u promet svih drugih država članica, kako je propisano posebnim propisom.

(3) Kad je zahtjev za izdavanje svjedodžbe u postupku rješavanja, zahtjev za produljenje trajanja sukladno članku 82. stavku (1) ovoga Zakona mora sadržavati pojedinosti iz stavka (2) ovoga članka i pozivanje na već podneseni zahtjev za izdavanje svjedodžbe.

(4) Zahtjev za produljenje trajanja već izdane svjedodžbe mora sadržavati pojedinosti iz stavka (2) ovoga članka i primjerak već izdane svjedodžbe.

(5) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje izgled i sadržaj obrasca na kojem se podnosi zahtjev iz stavka (1) točke a) ovoga članka, odnosno zahtjev iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 78.
(Formalno ispitivanje zahtjeva)

(1) Institut provodi postupak ispitivanja po podnesenom zahtjevu za izdavanje svjedodžbe u kojem utvrđuje:
   a) je li zahtjev podnesen u propisanoj formi i sadrži li sve podatke propisane člankom 77. stavkom (1) točkom a) ovoga Zakona;
   b) jesu li plaćene upravne pristojbe i troškovi upravnog postupka;
   c) je li zahtjev podnesen u roku propisanom člankom 76. ovoga Zakona;
   d) jesu li uz zahtjev priloženi dokazi propisani člankom 77. stavkom (1) toč. c) i d) ovoga Zakona;
   e) je li temeljni patent bio u važenju u vrijeme podnošenja zahtjeva za izdavanje svjedodžbe;
   f) je li podnositelj zahtjeva istodobno i nositelj patenta.

(2) Ako po zahtjevu za izdavanje svjedodžbe nisu ispunjeni uvjeti propisani stavkom (1) ovoga članka, Institut će pozvati podnositelja da u roku od mjesec dana od primitka poziva ukloni nedostatke navedene u pozivu.

(3) Ako podnositelj u propisanom roku ne ukloni utvrđene nedostatke, Institut će donijeti zaključak o odbacivanju zahtjeva za izdavanje svjedodžbe.

(4) Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovoga članka, odnosno ako podnositelj zahtjeva u roku iz stavka (2) ovoga članka ukloni nedostatke, kao datum podnošenja zahtjeva za izdavanje svjedodžbe priznaje se datum na koji je zahtjev podnesen Institutu.

(5) Nakon priznanja datuma podnošenja iz stavka (4) ovoga članka, Institut neće prihvatiti promjenu zahtjeva za izdavanje svjedodžbe u pogledu temeljnog patenta.

Članak 79.
(Supstancijalno ispitivanje zahtjeva)

(1) Nakon utvrđivanja formalne urednosti zahtjeva za izdavanje svjedodžbe Institut u daljnjem postupku ispitivanja utvrđuje:

   a) udovoljava li zahtjev uvjetima iz članka 75. ovoga Zakona;
   b) je li odobrenje za stavljanje proizvoda u promet izdano od nadležnog tijela, u postupku propisanom posebnim propisom.

(2) Ako Institut utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za izdavanje svjedodžbe, propisani ovim Zakonom, obavještava podnositelja o rezultatu ispitivanja i poziva ga da ukloni utvrđene nedostatke, odnosno da se u roku od dva mjeseca od dana primitka obavijesti izjasni o razlozima zbog kojih se svjedodžba ne može izdati.

(3) Rok iz prethodnog stavka na obrazloženi zahtjev podnositelja Institut može produljiti za razdoblje koje smatra opravdanim, ali ne više od tri mjeseca.

(4) Odredbe ovoga članka, uz nužne izmjene, primjenjuju se i na zahtjev za produljenje svjedodžbe.

Članak 80.
(Odluke Instituta po zahtjevu za izdavanje svjedodžbe)

(1) Ako su ispunjeni uvjeti za izdavanje svjedodžbe propisani ovim Zakonom i ako je dostavljen dokaz o uplati pristojbi i troškova za održavanje, tiskanje i objavu svjedodžbe, Institut donosi rješenje o izdavanju svjedodžbe.

(2) Ako podnositelj ne plati pristojbe i troškove iz stavka (1) ovoga članka, Institut donosi zaključak o odbacivanju zahtjeva.

(3) Ako je u postupku ispitivanja utvrđeno da zahtjev ne ispunjava uvjete iz članka 75. ovoga Zakona, Institut donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje svjedodžbe.

Članak 81.
(Trajanje i prestanak zaštite svjedodžbom)

(1) Učinci svjedodžbe nastupaju odmah nakon zakonskog isteka roka trajanja temeljnoga patenta.

(2) Prava stečena svjedodžbom mogu trajati onoliko vremena koliko je proteklo od dana podnošenja prijave temeljnoga patenta do dana izdavanja prvog odobrenja za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno sredstva za zaštitu bilja, koji je zaštićen tim patentom, umanjen za pet godina.

(3) Za izračun trajanja zaštite svjedodžbom za proizvod koji je obuhvaćen dozvolom za stavljanje u promet sredstva za zaštitu bilja uzima se datum izdavanja privremene prve dozvole za stavljanje u promet, samo ako je privremena dozvola neposredno praćena konačnom dozvolom za stavljanje u promet za isti proizvod.

(4) Svjedodžba može trajati najdulje pet godina od njezina stupanja na snagu.

(5) Trajanje svjedodžbe određeno je rješenjem Instituta.

(6) Svjedodžba može prestati i prije isteka trajanja iz st. (1) i (2) ovoga članka, i to:
   a) ako je se nositelj svjedodžbe odrekne;
   b) ako godišnja pristojba za održavanje iz članka 84. ovoga Zakona ne bude plaćena na vrijeme;
   c) ako proizvod za koji je svjedodžba odobrena više ne može biti u prometu, što je posljedica prestanka važenja odobrenja za njegovo stavljanje u promet sukladno posebnom propisu.

(7) Institut donosi rješenje o prestanku važenja svjedodžbe po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresirane osobe.

Članak 82.
(Produljenje trajanja svjedodžbe)

(1) Trajanje svjedodžbe iz članka 80. stavka (1) ovoga Zakona može se produljiti za šest mjeseci, ako su završena sva potrebna ispitivanja po odobrenom pedijatrijskom istraživačkom planu u državama članicama Europske unije, pod uvjetom da je dozvola za stavljanje u promet izdana u svim državama članicama Europske unije, sukladno posebnim propisima.

(2) Zahtjev za produljenje trajanja svjedodžbe podnosi se prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje svjedodžbe ili kad je zahtjev za izdavanje svjedodžbe u postupku rješavanja. Ako se podnosi zahtjev za produljenje trajanja već izdane svjedodžbe, mora se podnijeti najkasnije dvije godine prije isteka svjedodžbe.

(3) Ako su ispunjeni uvjeti za produljenje trajanja svjedodžbe propisani ovim Zakonom i ako je dostavljen dokaz o uplati pristojbi i troškova iz članka 17. ovoga Zakona, Institut donosi rješenje o produljenju trajanja svjedodžbe.

(4) Odredbe čl. 80. i 83. ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuju se na postupak po zahtjevu za produljenje svjedodžbe.

Članak 83.
(Upis svjedodžbe u registar i objava)

(1) Podaci u vezi s postupkom povodom zahtjeva za izdavanje svjedodžbe te o njezinome trajanju upisat će se u Registar patenata.

(2) Institut objavljuje u službenom glasilu podatke o podnesenom zahtjevu za izdavanje svjedodžbe, zahtjevu za produženje svjedodžbe, o donošenju rješenja o izdavanju svjedodžbe, rješenja o prestanku važenja svjedodžbe, rješenja o proglašenju ništavosti svjedodžbe i rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje svjedodžbe.

(3) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj podataka iz st. (1) i (2) ovoga članka.

Članak 84.
(Održavanje svjedodžbe)

(1) Godišnja pristojba i troškovi postupka za održavanje u važenju svjedodžbe plaćaju se Institutu za svaku godinu njezina važenja.

(2) Godišnja pristojba i troškovi postupka iz stavka (1) ovoga članka odnose se na 12-mjesečno razdoblje koje počinje teći od datuma prestanka važenja temeljnog patenta i naplaćuje se posebno za svaku godinu.

(3) Ako je posljednje razdoblje trajanja svjedodžbe kraće od 12 mjeseci, naknada se plaća unaprijed prilikom plaćanja ukupnog iznosa godišnje naknade za posljednju punu godinu dana, i to razmjerno za svaki mjesec trajanja svjedodžbe. Za razdoblje kraće od mjesec dana naknada se računa kao za čitav mjesec.

(4) Ako nositelj svjedodžbe ne plati pristojbe i troškove postupka sukladno st. (2) i (3) ovoga članka, može ih platiti u dodatnome roku od šest mjeseci, ali u iznosu uvećanom za 50 %.

(5) Institut može obavijestiti nositelja o propuštanju roka za plaćanje godišnje naknade za održavanje svjedodžbe i na posljedice neplaćanja istih te na mogućnost plaćanja iz stavka (4) ovoga članka.

DIO SEDMI - IZUM STVOREN U RADNOM ODNOSU

Članak 85.
(Izum stvoren u radnom odnosu)

Pravo na podnošenje prijave za izume nastale u radnom odnosu proizlazi iz odredaba važećih zakona o radu, općih akata poslodavaca, pojedinačnih ugovora o radu, kao i ostalih relevantnih ugovora.

DIO OSMI – POVJERLJIVI IZUMI

Članak 86.
(Izumi s područja obrane i sigurnosti)

(1) Prijave patenata za izume koji se odnose na obranu i sigurnost smatraju se povjerljivim i podnose se nadležnoj instituciji za poslove obrane, odnosno sigurnosti sukladno posebnim propisima.

(2) Ako Institut primi prijavu za koju ocijeni da se odnosi na povjerljivi izum, prijavu će proslijediti nadležnoj instituciji i o tome obavijestiti podnositelja.

(3) U slučaju da nadležna institucija utvrdi da izumi nisu povjerljivi, dostavlja prijavu Institutu, koji nastavlja postupak po ovome Zakonu.

DIO DEVETI – SADRŽAJ I OPSEG PRAVA IZ PATENTA

Članak 87.
(Isključiva prava iz patenta)

(1) Bez suglasnosti nositelja patenta svakoj drugoj osobi zabranjeno je:
   a) izgrađivati, nuditi na prodaju, prodavati, rabiti, izvoziti ili uvoziti i skladištiti u te svrhe proizvod koji je izrađen prema zaštićenom izumu;
   b) primjenjivati postupak koji je predmetom zaštićenog izuma ili nuditi njegovu primjenu;
   c) nuditi na prodaju, prodavati, rabiti, izvoziti ili uvoziti i skladištiti u te svrhe proizvod koji je izravno dobiven postupkom koji je predmetom zaštićenog izuma.

(2) Bez suglasnosti nositelja patenta, svakoj drugoj osobi zabranjeno je i nuđenje i isporučivanje proizvoda (tvari, smjese, dijela uređaja), koji čini bitni element zaštićenoga izuma, osobama koje nisu ovlaštene za iskorištavanje toga izuma, ako je ponuđaču ili isporučitelju poznato, ili mu je iz okolnosti slučaja moralo biti poznato, da je taj proizvod namijenjen za stavljanje u funkciju tuđeg zaštićenog izuma.

(3) Odredbe stavka (2) ovoga članka ne primjenjuju se ako je proizvod koji se nudi ili isporučuje uobičajen na tržištu, osim kada ponuđač ili isporučitelj potiče druge osobe na poduzimanje radnji iz stavka (1) ovoga članka.

(4) U nedostatku dokaza o oprečnom, smatrat će se da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom ako je nov ili ako je vjerojatno da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom i da nositelj patenta nije mogao, unatoč razumnome trudu, utvrditi koji je postupak stvarno korišten. Vjerojatnost da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom postoji osobito kada je zaštićeni postupak jedini poznati postupak.

Članak 88.
(Isključiva prava s obzirom na patent iz područja biotehnologije)

(1) Ako je patentom zaštićen biološki materijal koji sadrži posebna obilježja koja proizlaze iz toga izuma, isključiva prava iz članka 87. st. (1) i (2) ovoga Zakona odnosit će se i na bilo koji biološki materijal koji je izveden iz toga biološkog materijala razmnožavanjem ili umnožavanjem u istovjetnome ili različitome obliku s istovjetnim obilježjima.

(2) Ako je patentom zaštićen postupak koji omogućava proizvodnju biološkog materijala koji sadrži posebna obilježja koja proizlaze iz izuma, isključiva prava iz članka 87. st. (1) i (2) ovoga Zakona odnosit će se i na biološki materijal dobiven izravno tim postupkom, kao i na bilo koji biološki materijal koji je izveden iz toga biološkog materijala razmnožavanjem ili umnožavanjem u istovjetnome ili različitome obliku s istovjetnim obilježjima.

(3) Ako je patentom zaštićen proizvod koji sadrži ili se sastoji od genetske informacije, isključiva prava iz članka 87. st. (1) i (2) ovoga Zakona odnosit će se i na cjelokupan

materijal u koji je taj proizvod ugrađen i u kojem je sadržana genetska informacija i obavlja svoju funkciju, osim ljudskoga tijela, raznih stupnjeva njegova oblikovanja i razvoja, ili jednostavnog otkrića jednoga od njegovih elemenata, uključujući sekvencu ili djelomičnu sekvencu gena.

Članak 89.
(Opseg isključivih prava)

(1) Opseg isključivih prava nositelja patenta određen je patentnim zahtjevima koji su konačno prihvaćeni u postupku za priznanje patenta, pri čemu će opis i crteži služiti za tumačenje patentnih zahtjeva. Pojmovi rabljeni u patentnim zahtjevima nisu strogo ograničeni na doslovno značenje riječi niti će se opis i crteži uzimati u obzir samo u svrhu objašnjavanja nejasnoća u patentnim zahtjevima. Patentne zahtjeve ne treba shvatiti ni kao upute prema kojima se opseg isključivih prava može protezati na ono što bi, na temelju opisa i crteža, stručnjak u području tehnike mogao zaključiti da je namjeravani opseg zaštite.

(2) U razdoblju od datuma objave prijave do priznanja patenta opseg zaštite određen je patentnim zahtjevima iz prijave objavljene sukladno ovome Zakonu, ali patentom, onakvim kakav je konačno priznat ili izmijenjen nakon provedenoga postupka poništenja u kojem je djelomično poništen, retroaktivno se određuju prava iz prijave patenta, pod uvjetom da opseg zaštite time nije proširen.

Članak 90.
(Prava iz prijave)

(1) Objavom prijave sukladno članku 41. ovoga Zakona podnositelj prijave stječe privremena prava na temelju kojih može zahtijevati naknadu štete od bilo koje treće strane koja je u razdoblju od datuma objave prijave patenta do datuma objave podatka o priznanju patenta iskorištavala izum protivno čl. 87. i 88. ovoga Zakona.

(2) Prijava patenta koja je odbijena, odbačena, povučena ili se smatra povučenom ne proizvodi učinke propisane odredbom stavka (1) ovoga članka.

POGLAVLJE I. PROMET PRAVA

Članak 91.
(Prijenos prava i licenca)

(1) Patent može biti predmetom ugovora o potpunom ili djelomičnom prijenosu prava, kao i predmetom ugovora o licenci.

(2) Ugovorom o licenci ustupa se pravo na iskorištavanje zaštićenog izuma.

(3) Ugovor o prijenosu prava kao i ugovor o licenci sklapaju se uz uvjete i na način koji su propisani posebnim propisima kojima se uređuje pitanje obveznih odnosa.

(4) Za sklapanje ugovora o prijenosu prava kao i ugovora o licenci potreban je pristanak svih nositelja prava.

(5) Prijenos prava i licenca imaju učinak prema trećim osobama od datuma upisa u Registar patenata, odnosno Registar korisnih modela.

(6) Upis licence u registar iz stavka (5) ovoga članka obavlja se na zahtjev jedne od ugovornih stranaka i objavljuje u službenom glasilu.

(7) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na sklapanje ugovora o prijenosu kao i ugovora o licenci koji za predmet imaju prava iz prijave patenta, korisnog modela i svjedodžbe.

(8) Rješenje o odbijanju zahtjeva za priznanje patenta nema retroaktivni učinak na ugovor o prijenosu prava iz prijave, odnosno ugovor o licenci, ako je i u mjeri u kojoj je taj ugovor proveden, osim ako je prenositelj, odnosno davatelj licence postupao nesavjesno.

(9) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje sadržaj podataka koji se upisuju u registar i objavljuju sukladno stavku (6) ovoga članka.

Članak 92.
(Zalog i ovrha)

(1) Patent može biti predmetom založnoga prava i predmetom ovrhe.

(2) Na zahtjev založnoga vjerovnika ili založnoga dužnika založno pravo upisuje se u odgovarajući registar iz članka 16. ovoga Zakona. Utemeljenje založnoga prava ima učinak prema trećim osobama od dana upisa u Registar patenata.

(3) Sud koji provodi ovrhu po službenoj dužnosti, bez odgode obavještava Institut o pokrenutoj ovrsi na patentu u svrhu upisa ovrhe u registar. Upis ovrhe u registar provodi se na teret ovrhovoditelja.

(4) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na utemeljenje založnoga prava i ovrhu na pravu iz prijave patenta, korisnog modela i svjedodžbe.

Članak 93.
(Stečaj)

Kada su patent, pravo iz prijave patenta, korisni model ili svjedodžba dio stečajne mase, stečajni upravitelj po službenoj dužnosti obavještava Institut o pokrenutom stečajnom postupku u svrhu upisa stečaja u odgovarajući registar.

POGLAVLJE II. OGRANIČENJE UČINKA PATENTA

Članak 94.
(Iznimke od isključivih prava)

Isključivo pravo nositelja patenta ne odnosi se na:

a) radnje kojima se izum iskorištava u osobne i nekomercijalne svrhe;
b) radnje koje se poduzimaju u svrhu istraživanja i razvoja te pokusa, koje se odnose na predmet zaštićenog izuma, uključujući radnje potrebne za dobivanje registracije ili odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji je lijek namijenjen ljudima ili životinjama ili medicinski proizvod;
c) izravnu i pojedinačnu pripremu lijeka u ljekarni na temelju pojedinačnog liječničkog recepta i na postupke koji se odnose na tako pripremljeni lijek.

Članak 95.
(Pravo ranije uporabe)

(1) Patent ne djeluje prema osobi koja je prije datuma podnošenja ili prije datuma priznatoga prava prvenstva prijave patenta, u dobroj vjeri u Bosni i Hercegovini i u sklopu svojih gospodarskih aktivnosti, rabila ili izrađivala proizvod prema zaštićenom izumu, ili je obavila stvarne i ozbiljne pripreme za takvo iskorištavanje izuma.

(2) Osoba iz stavka (1) ovoga članka ima pravo, bez suglasnosti nositelja patenta, nastaviti iskorištavati izum u opsegu u kojem ga je iskorištavala ili pripremila za iskorištavanje do datuma podnošenja prijave patenta za navedeni izum.

(3) Pravo iz stavka (2) ovoga članka može se prenijeti ili naslijediti samo s procesom rada i proizvodnim pogonom u kojem je pripremljeno ili započelo iskorištavanje izuma.

Članak 96.
(Ograničenje učinka s obzirom na patent u području biotehnologije)

(1) Isključiva prava koja proizlaze iz odredbe članka 88. ovoga Zakona neće se odnositi na biološki materijal dobiven raspl odivanjem i umnožavanjem biološkog materijala koji je na tržište Bosne i Hercegovine pustio nositelj patenta ili uz njegovu suglasnost, pri čemu raspl odivanje i umnožavanje nužno proizlaze iz primjene radi koje je biološki materijal stavljen na tržište, pod uvjetom da se dobiveni materijal kasnije ne rabi za daljnje raspl odivanje i umnožavanje.

(2) Iznimno od odredbe članka 88. ovoga Zakona, prodajom ili nekim drugim načinom komercijalne uporabe materijala za umnožavanje biljaka poljoprivredniku od nositelja patenta ili uz njegov pristanak, a u poljoprivredne svrhe, poljoprivrednik stječe ovlast

rabiti proizvode svoje berbe za razplođivanje ili za umnožavanje na svojem poljoprivrednome gospodarstvu.

(3) Iznimno od odredbe članka 88. ovoga Zakona, prodajom ili nekim drugim načinom komercijalne uporabe rasplodne stoke ili drugog životinjskog reprodukcijskoga materijala poljoprivredniku od nositelja patenta ili uz njegov pristanak, poljoprivrednik stječe ovlast koristiti zaštićenu stoku u poljoprivredne svrhe, čime je ujedno obuhvaćeno i raspolaganje životinjom, odnosno drugim životinjskim reprodukcijskim materijalom u svrhu obavljanja vlastitih poljoprivrednih aktivnosti, ali ne i prodaja u okviru ili u svrhu djelatnosti komercijalne reprodukcije.

Članak 97.
(Iscrpljenje prava)

(1) Stavljanjem u promet od nositelja patenta, ili uz njegovu izričitu suglasnost, na području Bosne i Hercegovine, odnosno nakon stupanja Bosne i Hercegovine u punopravno članstvo Europske unije na području neke od članica Europske unije, odnosno države stranke ugovornice Ugovora o Europskom ekonomskom prostoru, proizvoda koji je izrađen prema zaštićenom izumu ili proizvoda koji je izravno dobiven postupkom koji je predmet izuma iscrpljuju se za područje Bosne i Hercegovine isključiva prava stečena patentom glede toga proizvoda.

(2) Odredba iz stavka (1) ovoga članka se na odgovarajući način primjenjuje i na isključiva prava stečena svjedodžbom.

(3) Odredba iz stavka (1) ovoga članka ne primjenjuje se ako postoje zakoniti razlozi zbog kojih se nositelj patenta protivi daljnjoj komercijalizaciji proizvoda.

Članak 98.
(Vozila u međunarodnom prometu)

Uporaba proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu u konstrukciji ili opremi plovila, zrakoplova ili kopnenog vozila koje pripada nekoj od država članica Pariške unije ili članica WTO-a ne smatra se povredom patenta kada se to prijevozno sredstvo privremeno ili slučajno nađe na teritoriju Bosne i Hercegovine, pod uvjetom da ugrađeni proizvod služi isključivo za potrebe toga prijevoznoga sredstva.

Članak 99.
(Ograničenje učinaka prava iz prijave patenta, korisnog modela i svjedodžbe)

Odredbe čl. 93. do 98. ovoga Zakona primjenjuju se, kada je to moguće i na odgovarajući način, i na prava iz prijave, korisni model i svjedodžbu.

DIO DESETI – PRISILNE LICENCE

POGLAVLJE I. OKOLNOSTI IZDAVANJA

Članak 100.
(Nadležnost i postupak za izdavanje)

(1) Ako nositelj prava odbija ustupiti pravo na gospodarsko iskorištavanje zaštićenoga izuma u Bosni i Hercegovini ili postavlja nerazumne uvjete za takvo ustupanje, a nije poduzeo učinkovite i ozbiljne pripreme za njegovo iskorištavanje u Bosni i Hercegovini, Sud Bosne i Hercegovine u povodu tužbe zainteresirane osobe može izdati prisilnu licencu. U tom slučaju nositelj prava mora u najkraćem mogućem roku biti obaviješten o izdavanju prisilne licence.

(2) Tužba za izdavanje prisilne licence iz stavka (1) ovoga članka može se podnijeti nakon isteka roka od četiri godine od datuma podnošenja prijave patenta ili nakon isteka roka od tri godine od datuma priznanja patenta, ovisno o tomu koji od ova dva roka istječe kasnije.

(3) Prisilna licenca može se izdati samo ako je podnositelj tužbe iz stavka (2) ovoga članka bezuspješno, u razumnom vremenu, pokušao dobiti suglasnost nositelja patenta za iskorištavanje zaštićenoga izuma pod razumnim tržišnim uvjetima.

(4) Prisilna licenca ne može se izdati ako nositelj patenta dokaže postojanje zakonskih razloga koji opravdavaju neiskorištavanje ili nedostatno iskorištavanje zaštićenoga izuma.

(5) Nositelju patenta koji ne može iskorištavati svoj zaštićeni izum bez povrede tuđega patenta, na obrazloženi zahtjev, Sud Bosne i Hercegovine može izdati prisilnu licencu za tuđi patent.

(6) Prisilna licenca iz stavka (5) ovoga članka može se izdati pod uvjetom da:
   a) patent podnositelja zahtjeva iz stavka (2) ovoga članka predstavlja značajan tehnološki napredak, koji je od posebnoga gospodarskog značaja glede izuma zaštićenog patentom za koji se traži prisilna licenca; i
   b) nositelj patenta za koji se traži prisilna licenca ima pod razumnim uvjetima pravo na uzajamnu licencu.

(7) Prisilna licenca ne može biti isključiva, a njezin opseg i njezino trajanje vezani su isključivo uz razloge zbog kojih je izdana.

(8) Prisilna licenca može se prenositi samo zajedno s proizvodnim pogonom, odnosno njegovim dijelom u kojem se iskorištava izum za koji je izdana.

(9) Prisilna licenca odobrava se prvenstveno za opskrbu domaćeg tržišta, osim ako je nužno ispravljanje postupaka za koje je sudskim ili administrativnim postupkom utvrđeno da su protivni tržišnom natjecanju.

(10) Sud Bosne i Hercegovine će na obrazloženi zahtjev zainteresirane osobe ukinuti prisilnu licencu ako i kada okolnosti koje su dovele do njezina odobrenja prestanu postojati i ne postoji mogućnost da bi ponovno mogle nastupiti, ali uz uvjet zaštite legitimnih prava stjecatelja prisilne licence.

(11) Nositelj patenta ima pravo na naknadu uzimajući u obzir ekonomsku vrijednost licence i potrebu za ispravljanjem postupaka protivnih tržišnom natjecanju.

(12) Prisilna licenca iz stavka (5) ovoga članka je neprenosiva, osim u slučaju istodobnog prijenosa patenta za koji je izdana.

(13) Odredbe st. (5), (6) i (12) ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na pravo zaštite biljne sorte.

Članak 101.
(Prisilna licenca u javnome interesu)

(1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) može izdati prisilnu licencu ako je iskorištavanje patentom zaštićenoga izuma nužno uslijed izvanrednih stanja na nacionalnoj razini u svrhu:
   a) sigurnosti države;
   b) zaštite javnoga interesa u području zdravstva i prehrane;
   c) zaštite i unapređivanja čovjekova okoliša;
   d) posebnoga interesa za pojedinu gospodarsku granu ili kada je nužno ispravljanje postupaka za koje je sudskim ili administrativnim postupkom utvrđeno da su protivni tržišnom natjecanju.

(2) U slučaju poluvodičke tehnologije prisilna licenca može se izdati samo u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka.

(3) U slučajevima iz stavka (1) ovoga članka odredba članka 100. stavka (3) ovoga Zakona se ne primjenjuje.

POGLAVLJE II. PRISILNE LICENCE ZBOG JAVNOZDRAVSTVENIH PROBLEMA

Članak 102.
(Nadležnost i postupak izdavanja)

(1) Sud Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud) može izdati prisilnu licencu potrebnu za proizvodnju i prodaju farmaceutskog proizvoda koji je predmet patenta ili svjedodžbe kada je takav proizvod namijenjen izvozu u zemlje uvoznice s problemima javnog zdravlja u slučajevima i uvjetima propisanima ovim Zakonom.

(2) Pri odlučivanju o izdavanju prisilne licence Sud će osobito uzeti u obzir potrebu provedbe Odluke Glavnog vijeća WTO-a od 30. kolovoza 2003. godine o provedbi točke 6. Deklaracije iz Dohe o Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnoga vlasništva (TRIPS) (u daljnjem tekstu: TRIPS) i javnom zdravlju od 14. studenoga 2001. godine (u daljnjem tekstu: Odluka).

(3) Farmaceutski proizvod iz stavka (1) ovoga članka je svaki proizvod farmaceutske industrije, uključujući lijekove za ljudsku uporabu, pod kojim se podrazumijeva svaka tvar ili mješavina tvari koja je namijenjena liječenju ili sprečavanju bolesti ljudi te svaka tvar ili mješavina tvari koja se može primijeniti na ljudima u svrhu obnavljanja, ispravljanja ili prilagodbe fizioloških funkcija izazivanjem farmakoloških, imunoloških ili metaboličkih djelovanja ili postavljanja medicinske dijagnoze, uključujući aktivne sastojke i pribor za dijagnosticiranje *ex vivo*.

(4) Zemlja uvoznica iz stavka (1) ovoga članka je svaka zemlja u koju se izvozi farmaceutski proizvod. Zemlja uvoznica može biti:
   a) bilo koja najmanje razvijena zemlja navedena kao takva na popisu Ujedinjenih naroda;
   b) bilo koja članica WTO-a, izuzev najmanje razvijene zemlje članice iz točke a) ovoga stavka, koja je uputila obavijest Vijeću za TRIPS o svojoj namjeri da se koristi sustavom kao uvoznica, bilo da ga koristi u cijelosti ili na ograničeni način;
   c) bilo koja zemlja koja nije članica WTO-a, ali je od Vijeća za pomoć u razvoju OECD navedena na popisu zemalja niskog dohotka s bruto nacionalnim proizvodom po glavi stanovnika manjim od 745 $, i koja je uputila obavijest Institutu o svojoj namjeri da se koristi sustavom kao uvoznica, bilo da ga koristi u cijelosti ili na ograničeni način.

(5) Zemlja članica WTO-a koja je dala izjavu da neće koristiti sustav za uvoz kao članica WTO-a nije zemlja uvoznica koja udovoljava uvjetima.

(6) Zemlje uvoznice koje nisu članice WTO-a, a koje su najmanje razvijene zemlje i zemlje u razvoju i udovoljavaju pretpostavkama iz stavka (4) ovoga članka, moraju ispuniti dodatne pretpostavke:
   a) zemlja uvoznica dužna je uputiti obavijest sukladno Odluci izravno Institutu;
   b) zemlja uvoznica dužna je u obavijesti navesti da će sustav koristiti za rješavanje javnozdravstvenih problema, a ne kao sredstvo za postizanje ciljeva industrijske ili trgovačke politike te da će usvojiti mjere iz točke 4. Odluke;
   c) Sud može, na zahtjev nositelja prava ili Instituta, povući prisilnu licencu ako zemlja uvoznica ne poštuje svoje obveze iz točke b).

(7) Tužba koja sadrži zahtjev za izdavanjem prisilne licence podnosi se Sudu sukladno odredbama članka 100. stavka (9) ovoga Zakona ako na području Bosne i Hercegovine postoji patent ili svjedodžba čiji učinci pokrivaju namjeravanu djelatnost proizvodnje i prodaje radi izvoza.

(8) U tužbi se navodi:

a) podatak o zahtjevima za izdavanjem prisilnih licenci u drugim državama za isti proizvod s podacima o količinama i odnosnim zemljama uvoznicama;
b) podatak o podnositelju zahtjeva za izdavanjem prisilne licence i njegovom zastupniku, ako ga ima;
c) nezaštićeno ime farmaceutskog proizvoda koje podnositelj zahtjeva namjerava proizvoditi na temelju prisilne licence;
d) količina farmaceutskog proizvoda koju podnositelj zahtjeva namjerava proizvoditi na temelju prisilne licence;
e) zemlja uvoznica;
f) dokaz o prethodnim pregovorima s nositeljem prava, sukladno odredbama iz stavka (11) ovoga članka;
g) dokaz o posebnom zahtjevu u kojem je navedena količina potrebnog proizvoda, upućenom od ovlaštenog predstavnika zemlje uvoznice ili nevladine organizacije koja djeluje s formalnom ovlašću jedne ili više zemalja uvoznica ili tijela UN-a ili druge međunarodne zdravstvene organizacije koja djeluje s formalnom ovlašću jedne ili više zemalja uvoznica.

(9) Prilikom odlučivanja o zahtjevu iz tužbe za izdavanjem prisilne licence Sud je dužan provjeriti osobito sljedeće:
a) je li svaka od zemalja uvoznica navedena u zahtjevu, koja je članica WTO-a, uputila obavijest WTO-u sukladno Odluci, odnosno je li svaka zemlja uvoznica navedena u zahtjevu, koja nije članica WTO-a, uputila obavijest Institutu sukladno odredbama iz ovoga članka u odnosu na svaki od proizvoda iz zahtjeva. Ovo ne utječe na mogućnost koju najmanje razvijene zemlje imaju prema Odluci Vijeća za TRIPS od 27. srpnja 2002. godine;
b) da količina proizvoda navedena u zahtjevu ne prelazi onu o kojoj je zemlja uvoznica koja je članica WTO-a obavijestila WTO, odnosno Institut;
c) da, uzimajući u obzir druge prisilne licence izdane drugdje, ukupna količina proizvoda za koju je dozvoljena proizvodnja u odnosu na bilo koju zemlju uvoznicu ne prelazi značajno količinu o kojoj je ta zemlja obavijestila WTO, odnosno Institut.

(10) Podatke iz stavka (9) ovoga članka dužan je u tužbi navesti i priložiti podnositelj zahtjeva za izdavanje prisilne licence.

(11) Prisilna licenca može se izdati samo ako je podnositelj zahtjeva bezuspješno, u razdoblju od 30 dana prije podnošenja tužbe, pokušao od nositelja prava dobiti odobrenje za iskorištavanje zaštićenog izuma pod razumnim tržišnim uvjetima i rokovima. Ova se odredba neće primjenjivati u slučajevima nacionalnog stanja nužde ili drugim okolnostima krajnje žurnosti ili u slučajevima javne nekomercijalne uporabe prema članku 31. točki b) TRIPS-a.

Članak 103.
(Uvjeti za izdavanje)

(1) Prisilna licenca za javnozdravstvene potrebe izdaje se kao neisključiva, a njezin opseg i trajanje, koji se obvezno navode u presudi kojom se odlučuje o izdavanju prisilne licence, vezani su isključivo uz razloge zbog kojih je izdana. Količina proizvoda koji se na temelju takve licence mogu proizvesti ne smije prelaziti onu koja je nužna za zadovoljenje potreba zemlje uvoznice, odnosno zemalja uvoznica navedenih u tužbi, uzimajući u obzir količinu proizvoda proizvedenih na temelju prisilnih licenci izdanih drugdje.

(2) Prisilna licenca može se prenositi samo zajedno s proizvodnim pogonom u kojem se iskorištava izum za koji je izdana.

(3) Sud u presudi navodi radnje za koje je podnositelj zahtjeva ovlašten i koje su potrebne u svrhu proizvodnje radi izvoza i distribucije u zemlji odnosno zemljama navedenima u zahtjevu. Nijedan proizvod proizveden ili uvezen na temelju licence ne smije biti ponuđen na prodaju ili stavljen na tržište bilo koje druge zemlje osim one navedene u zahtjevu, izuzev kada zemlja uvoznica iskoristi mogućnost iz točke 6. podtočke (i) Odluke da izvozi u suugovornicu regionalnog trgovinskog sporazuma s kojom dijeli odnosni zdravstveni problem.

(4) Sud u presudi nalaže da proizvodi proizvedeni na temelju takve licence moraju biti jasno identificirani posebnim etiketama ili oznakama kao proizvodi proizvedeni na temelju prisilne licence. Proizvodi se moraju razlikovati od onih koje proizvodi nositelj prava, i to posebnim pakiranjem i/ili posebnim bojama ili oblicima, pod uvjetom da je takvo razlikovanje moguće te da nema značajan utjecaj na cijenu. Pakiranje ili bilo koji pripadajući tekst moraju sadržavati napomenu da je proizvod predmet prisilne licence, naziv suda koji ju je izdao i broj spisa predmeta, te jasan natpis da je proizvod namijenjen isključivo za izvoz i distribuciju u odnosnu zemlju uvoznicu, odnosno zemlje uvoznice. Podrobni podaci o značajkama proizvoda moraju biti stavljeni na raspolaganje carinskim tijelima u Bosni i Hercegovini i u državama članicama Europske unije.

(5) Sud u presudi nalaže da primatelj licence prije isporuke u zemlju uvoznicu, mora na web-stranicu, čiju će adresu priopćiti Institutu, staviti podatke:
   a) o količini kojom zemlje uvoznice opskrbljuju proizvodima na temelju prisilne licence;
   b) o razlikovnim obilježjima odnosnih proizvoda.

(6) Ako je proizvod u odnosu na kojeg je u Bosni i Hercegovini izdana prisilna licenca, zaštićen patentom u zemlji uvoznici navedenoj u zahtjevu, on može biti izvezen samo ako su te zemlje izdale prisilnu licencu za uvoz, prodaju i/ili distribuciju odnosnog proizvoda.

(7) U presudi Sud nalaže podnositelju zahtjeva plaćanje naknade nositelju prava koju utvrđuje na sljedeći način:
   a) u slučajevima nacionalnog stanja nužde ili drugim okolnostima krajnje žurnosti ili u slučajevima javne nekomercijalne uporabe prema članku 31. točki (b) TRIPS-a,

naknada iznosi najviše 4 % od ukupne cijene koju plaća zemlja uvoznica ili koja se plaća u njezinu korist;

b) u svim drugim slučajevima, naknada se utvrđuje uzimajući u obzir ekonomsku vrijednost uporabe na koju je ovlaštena odnosna zemlja uvoznica ili zemlje uvoznice na temelju licence, kao i humanitarne i nekomercijalne okolnosti u vezi s izdavanjem licence.

(8) Nakon što presuda kojom se odlučuje o izdavanju prisilne licence postane pravomoćna, Sud može u povodu prijedloga za osiguranje dokaza, koji Sudu podnese nositelj prava, izvršiti uvid u poslovne knjige i druge dokumente primatelja licence, isključivo u svrhu provjere ispunjava li on sve obveze iz presude kojom se odlučuje o izdavanju prisilne licence, a posebice u svrhu provjere podataka o konačnom odredištu proizvoda. Poslovne knjige i dokumenti moraju sadržavati dokaz o izvozu proizvoda u obliku izvozne deklaracije koju je ovjerila carina, te dokaz o uvozu.

(9) Uvjeti licence ne utječu na način distribucije u zemlji uvoznici.

Članak 104.
(Odbijanje zahtjeva za izdavanje)

Sud će presudom odbiti tužbu sa zahtjevom za izdavanjem prisilne licence ako on ne sadrži elemente potrebne za odlučivanje ili ako nisu ispunjene pretpostavke za izdavanje prisilne licence propisane u ovom Zakonu.

Članak 105.
(Prestanak ili izmjena prisilne licence)

(1) Nositelj prava ili primatelj licence može tužbom zahtijevati da Sud ukine prisilnu licencu ako utvrdi da suprotna strana ne poštuje odluku o izdavanju prisilne licence. U presudi kojom odlučuje o prestanku prisilne licence, Sud će odrediti rok u kojem je primatelj licence dužan o svom trošku preusmjeriti sve proizvode koji se nalaze u njegovom posjedu, skrbi ili ovlasti u zemlje s potrebama iz članka 103. ovoga Zakona ili ih na drugi način ukloniti uz savjetovanje s nositeljem prava.

(2) Nakon što je zemlja uvoznica obavijestila da je količina farmaceutskih proizvoda postala nedovoljna za zadovoljenje njezinih potreba, primatelj licence može tužbom zahtijevati izmjenu uvjeta licence radi proizvodnje i izvoza dodatnih količina proizvoda do razine potrebne za zadovoljenje potreba odnosne zemlje uvoznice. U takvim slučajevima Sud postupa žurno. Ako zatražena dodatna količina proizvoda ne prelazi 25 %, ne primjenjuju se odredbe iz članka 103. stavka (8) ovoga Zakona.

Članak 106.
(Obavještavanje Vijeća za TRIPS)

(1) Sud će putem Instituta obavijestiti Vijeće za TRIPS o svojim pravomoćnim presudama o izdavanju prisilne licence, uvjetima pod kojima je izdana, kao i o njezinom prestanku i izmjeni.

(2) Dostavljeni podaci uključuju osobito sljedeće:
a) ime i prezime te adresu primatelja licence;
b) odnosni proizvod;
c) količinu kojom se opskrbljuje;
d) zemlju uvoznicu;
e) trajanje licence,
f) adresu web-stranice iz članka 103. stavka (5) ovoga Zakona.

Članak 107.
(Zabrana uvoza)

(1) Zabranjen je uvoz u Bosnu i Hercegovinu i zemlje članice Europske unije proizvoda proizvedenih na temelju prisilne licence za javnozdravstvene potrebe izdane sukladno odredbama ovoga Zakona radi slobodnog puštanja u promet, ponovnog uvoza, stavljanja pod suspenzivne postupke ili stavljanja u slobodne zone ili slobodna skladišta.

(2) Stavak (1) ovoga članka se ne primjenjuje u slučaju ponovnog izvoza u zemlju uvoznicu navedenu u prijavi i identificiranu na pakiranju i dokumentaciji koja prati proizvod, ili stavljanja u postupak tranzitnog ili carinskog skladištenja ili u slobodne zone ili slobodna skladišta u svrhu ponovnog izvoza u tu zemlju uvoznicu.

Članak 108.
(Radnje carine)

(1) Ako postoji osnova za sumnju da su proizvodi proizvedeni na temelju prisilne licence za javnozdravstvene potrebe, izdane sukladno odredbama ovoga Zakona, uvezeni na područje Bosne i Hercegovine suprotno odredbama iz članka 107. stavka (1) ovoga Zakona, nadležna tijela carine će, radi provjere, zadržati odnosne proizvode toliko dugo koliko je potrebno, a najdulje deset radnih dana. Ako postoje posebne okolnosti, nadležna tijela carine mogu odlučiti o produljenju razdoblja zadržavanja za najdulje dodatnih deset radnih dana.

(2) O zadržavanju iz stavka (1) ovoga članka nadležna tijela carine će, bez odgode, obavijestiti nositelja prava i proizvođača ili izvoznika odnosnih proizvoda, te ga pozvati na dostavu podataka i dokaza o odnosnim proizvodima.

(3) Ako nadležna tijela carine u razdoblju zadržavanja utvrde povredu prisilne licence suprotno zabrani iz članka 107. stavka (1) ovoga Zakona, zaplijenit će proizvode i ukloniti ih iz prometa sukladno carinskim propisima.

(4) Postupak zadržavanja i pljenidbe robe provodi se na trošak uvoznika, sukladno carinskim propisima. Solidarno s uvoznikom za odnosne troškove odgovara i svaka druga osoba koja je pokušala nezakonit uvoz.

(5) Ako se utvrdi da se uvozom proizvoda koji su zadržani sukladno odredbama iz ovoga članka ne bi prekršila zabrana iz članka 107. stavka (1) ovoga Zakona i ako su poštovani carinski propisi, nadležna tijela carine pustit će proizvode u promet na području Bosne i Hercegovine.

(6) O zapljenama i uništenju proizvoda prema odredbama ovoga članka nadležna tijela carine obavijestit će Institut.

(7) Odredbe čl. 107. i 108. ovoga Zakona ne primjenjuju se na uvoz male količine proizvoda, unutar granica propisanih u pogledu oslobađanja plaćanja carine, koji su sadržani u osobnoj prtljazi putnika i namijenjeni za privatno i nekomercijalno korištenje.

DIO JEDANAESTI – MEĐUNARODNA PRIJAVA PREMA PCT-u

Članak 109.
(Međunarodna prijava patenta)

(1) Međunarodna prijava je prijava koja se podnosi sukladno PCT-u. Svako pozivanje na PCT u ovome dijelu Zakona ujedno se smatra pozivanjem i na odredbe Pravilnika sukladno PCT-u.

(2) Na međunarodne prijave koje se Institutu podnose kao prijamnom uredu ili u kojima je Institut naveden kao naznačeni ili izabrani ured primjenjuju se odredbe PCT-a, ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

Članak 110.
(Međunarodna prijava patenta koja se Institutu podnosi kao prijamnom uredu)

(1) Međunarodna prijava može se Institutu podnijeti kao prijamnom uredu ako je podnositelj prijave državljanin Bosne i Hercegovine ili fizička osoba koja u Bosni i Hercegovini ima prebivalište ili pravna osoba koja ima svoje sjedište u Bosni i Hercegovini.

(2) Za podnošenje međunarodne prijave iz stavka (1) ovoga članka plaćaju se propisane pristojbe i troškovi postupka sukladno članku 17. ovoga Zakona za prosljeđivanje međunarodnome uredu, u roku utvrđenomu odredbama PCT-a.

Članak 111.
(Međunarodna prijava patenta koja se Institutu podnosi kao naznačenom ili izabranom uredu)

(1) Međunarodna prijava u kojoj je Bosna i Hercegovina, sukladno odredbama PCT-a, naznačena ili izabrana radi priznanja nacionalnog patenta, za koju su plaćeni pristojbe i troškovi, podnosi se Institutu na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini najkasnije do isteka 34 mjeseca, računajući od međunarodnoga datuma podnošenja, odnosno datuma prvenstva ako je u međunarodnoj prijavi zahtijevano prvenstvo sukladno članku 8. PCT-a.

(2) Međunarodna prijava koja je Institutu podnesena kao naznačenome ili izabranome uredu objavljuje se u službenom glasilu na način predviđen u članku 41. ovoga Zakona.

(3) Privremena prava propisana odredbom članka 90. ovoga Zakona podnositelj međunarodne prijave iz stavka (1) ovoga članka stječe datumom objave prijave na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(4) Za međunarodne prijave iz stavka (1) ovoga članka rok u kojem se može podnijeti jedan od zahtjeva iz članka 42. ovoga Zakona počinje teći od datuma objave u službenom glasilu.

(5) Međunarodna prijava objavljena prema članku 21. PCT-a neće se smatrati stanjem tehnike sukladno odredbi članka 10. stavka (3) ovoga Zakona sve dok se ne ispune uvjeti predviđeni odredbom stavka (1) ovoga članka.

DIO DVANAESTI – PROŠIRENI EUROPSKI PATENT (EPC)

Članak 112.
(Proširenje učinka europskoga patenta)

(1) Europska prijava i europski patent koji su prošireni na Bosnu i Hercegovinu, sukladno odredbama ovoga dijela, imaju jednak učinak i podložni su istim uvjetima kao i nacionalna prijava i nacionalni patent prema ovome Zakonu.

(2) Prema ovome Zakonu:
   a) europska prijava je prijava europskoga patenta podnesena EPC-u, kao i međunarodna prijava podnesena PCT-u za koju EPO obavlja poslove kao naznačeni ili izabrani ured i u kojoj je Bosna i Hercegovina naznačena;
   b) prošireni europski patent znači europski patent priznat od EPO-a na temelju europske prijave patenta za koju je zahtijevano proširenje na Bosnu i Hercegovinu.

Članak 113.
(Zahtjev za proširenje)

(1) Europska prijava i europski patent priznat na temelju te prijave proširuju se na Bosnu i Hercegovinu na zahtjev podnositelja prijave. Zahtjev za proširenje smatra se podnesenim za svaku europsku prijavu koja je podnesena na datum ili poslije datuma stupanja na snagu Sporazuma o suradnji i proširenju između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Europske patentne organizacije („Službeni glasnik BiH" - Međunarodni ugovori, broj 2/04), stupio na snagu 1. 12. 2004. godine.

(2) Institut će, što je moguće prije, objaviti u službenome glasilu informaciju o svakom zahtjevu za proširenje nakon što ga EPO obavijesti da je plaćena propisana pristojba za proširenje, ali ne prije isteka roka od 18 mjeseci od datuma podnošenja ili, kada je zahtijevano prvenstvo, od najranijeg datuma prvenstva.

(3) Zahtjev za proširenje može se povući u svako doba. Zahtjev se smatra povučenim ako propisana pristojba za proširenje nije plaćena u roku, ili ako je europska prijava konačno odbijena, ili povučena, ili se smatra povučenom. Institut će informacije o promjenama objaviti u službenom glasilu što je moguće prije, ako je zahtjev za proširenje već objavljen sukladno stavku (2) ovoga članka.

(4) Ravnatelj Instituta pravilnikom utvrđuje način i sadržaj objave sukladno st. (2) i (3) ovoga članka.

Članak 114.
(Pristojba za proširenje)

(1) Sukladno članku 113. ovoga zakona, pristojba za proširenje plaća se EPO-u u roku od šest mjeseci od datuma objave podatka u Europskome biltenu za patente o objavi europskoga izvješća o pretraživanju ili, gdje je prikladno, u roku za izvršenje radnji obvezanih za ulazak međunarodne prijave u europsku fazu sukladno članku 112. stavku (2) točki a) ovoga Zakona.

(2) Pristojba za proširenje može se uredno platiti i nakon isteka roka iz stavka (1) ovoga članka u dodatnom roku od dva mjeseca, pod uvjetom da se u tome roku plati u iznosu uvećanom za 50 %.

(3) Na plaćanje pristojbi za proširenje na odgovarajući se način primjenjuju pravila EPC-a koja se odnose na pristojbe. Za uredno plaćene pristojbe za proširenje ne postoji mogućnost povrata.

Članak 115.
(Učinci europskih prijava)

(1) Europska prijava, kojoj je utvrđen datum podnošenja, ekvivalentna je urednoj nacionalnoj prijavi s pravom prvenstva zahtijevanim za europsku prijavu, kada je priznato, bez obzira na ishod provedenog postupka.

(2) Objavljena europska prijava privremeno daje istu zaštitu kakvu daje i objavljena nacionalna prijava prema članku 90. ovoga Zakona, od datuma kada je podnositelj prijave dostavio prijevod patentnih zahtjeva objavljene europske prijave na jedan od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini osobi koja se koristi tim izumom u Bosni i Hercegovini.

(3) Smatra se da europska prijava patenta od početka nije imala učinke navedene u stavku (2) ovoga članka ako je zahtjev za proširenje povučen ili se smatra povučenim.

Članak 116.
(Učinci proširenih europskih patenata)

(1) Prošireni europski patent, sukladno odredbama st. (2) do (6) ovoga članka, od datuma objave podatka o njegovu priznavanju od EPO-a, daje ista prava koja bi bila dana i nacionalnim patentom priznatim ovim Zakonom.

(2) U roku od tri mjeseca od datuma objave podatka o priznanju europskoga patenta, nositelj patenta mora dostaviti Institutu zahtjev za upis proširenog europskoga patenta u Registar patenata, patentni spis europskoga patenta kako je priznat, prijevod patentnih zahtjeva na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i platiti pristojbe i troškove postupka za objavu i tiskanje prijevoda patentnih zahtjeva iz europskoga patenta na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini, sukladno posebnom propisu.

(3) Ako, kao rezultat prigovora ili zahtjeva za ograničenje podnesenog EPO-u, europski patent ostane na snazi s izmijenjenim patentnim zahtjevima, nositelj patenta mora dostaviti Institutu prijevod izmijenjenih patentnih zahtjeva na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i platiti propisane pristojbe i troškove postupka za objavu u službenom glasilu Instituta, u roku od tri mjeseca od datuma objave podatka o odluci kojom se europski patent održava u vrijednosti s izmijenjenim patentnim zahtjevima ili se on ograničava.

(4) Ako tekst patentnih zahtjeva sadrži pozivne oznake uporabljene u crtežima, ti se crteži moraju priložiti uz prijevod naveden u st. (2) i (3) ovoga članka.

(5) Institut u službenom glasilu Instituta objavljuje, što je moguće prije, podatak o svakom prijevodu koji je uredno podnesen prema stavku (2), odnosno stavku (3) ovoga članka.

(6) Ako prijevod iz stavka (2), odnosno stavka (3) ovoga članka nije podnesen u propisanom roku ili ako propisane pristojbe i troškovi postupka nisu plaćeni u određenom roku, smatra se da prošireni europski patent od početka ne vrijedi.

(7) Smatra se da prošireni europski patent i prijava na temelju koje je on priznat nisu od početka proizvodili učinke navedene u stavku (1) ovoga članka i članku 113. stavku (2) ovoga Zakona u onoj mjeri u kojoj je taj patent proglašen nevažećim u postupku u povodu prigovora, postupku za ograničenje ili proglašenje ništavim, koji se vode pred EPO-om.

(8) Institut upisuje podatak o upisu proširenog europskoga patenta u Registar patenata iz članka 16. ovoga Zakona.

(9) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje izgled i sadržaj obrasca kojim se zahtijeva upis europskog patenta u registar iz stavka (2) ovoga članka, sadržaj objave iz stavka (5) ovoga članka i upis u registar iz stavka (8) ovoga članka.

Članak 117.
(Vjerodostojan tekst europske prijave patenta ili europskoga patenta)

(1) Tekst europske prijave patenta ili europskoga patenta koji je sastavljen na jeziku na kojem se vodi postupak pred EPO-om vjerodostojan je tekst u bilo kojem postupku u Bosni i Hercegovini.

(2) Ako prijevod na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine daje zaštitu užu od zaštite koju daje prijava za prošireni europski patent ili prošireni europski patent, prijevod propisan člankom 115. stavkom (2) i člankom 116. stavkom (2) ovoga Zakona smatra se vjerodostojnim, osim u postupcima za poništenje patenta.

(3) Podnositelj prijave ili nositelj patenta može, u bilo koje vrijeme, dostaviti ispravljen prijevod patentnih zahtjeva iz europske prijave patenta ili europskoga patenta. Ispravljeni prijevod zahtjeva iz objavljene europske prijave ne proizvodi nijedan pravni učinak dok ne bude dostavljen osobi koja koristi izum u Bosni i Hercegovini. Ispravljeni prijevod zahtjeva iz proširenog europskoga patenta ne proizvodi nijedan pravni učinak sve dok podatak o njemu ne objavi Institut sukladno članku 116. stavku (5) ovoga Zakona.

(4) Svaka osoba koja se u dobroj vjeri koristi izumom ili koja je obavila učinkovite i ozbiljne pripreme za korištenje izuma, a čije korištenje ne bi predstavljalo povredu prava iz prijave ili patenta u izvornom prijevodu, nakon što ispravljeni prijevod počne proizvoditi učinak, može nastaviti takvo korištenje u okviru svojeg poslovanja ili za potrebe svojeg poslovanja bez plaćanja naknade.

Članak 118.
(Prava ranijega datuma)

(1) Europska prijava za koju je plaćena pristojba za proširenje i prošireni europski patent imaju, u odnosu na nacionalnu prijavu patenta i nacionalni patent, isti učinak na stanje tehnike kao i nacionalna prijava i nacionalni patent.

(2) Nacionalna prijava i nacionalni patent imaju, u odnosu na prošireni europski patent, isti učinak na stanje tehnike koji imaju i u odnosu na nacionalni patent.

Članak 119.
(Istodobna zaštita)

Ako prošireni europski patent i nacionalni patent imaju isti datum podnošenja ili ako je zatraženo pravo prvenstva, isti je datum prvenstva priznat istoj osobi ili njezinu pravnom sljedniku, nacionalni patent nema učinak u mjeri u kojoj pokriva isti izum kao i prošireni europski patent od datuma od kojeg je istekao rok za podnošenje prigovora na priznati europski patent u slučaju da prigovor nije podnesen, a u slučaju kad je prigovor podnesen, od datuma od kojeg je u postupku u povodu prigovora donesena konačna odluka da europski patent ostaje na snazi.

Članak 120.
(Pristojbe za održavanje proširenih europskih patenata)

(1) Pristojbe i troškovi postupka za održavanje proširenih europskih patenata plaćaju se Institutu za godine koje slijede nakon godine u kojoj je objavljen podatak o priznanju europskoga patenta.

(2) Članak 141. stavak (2) EPC-a primjenjuje se na odgovarajući način.

Članak 121.
(Primjena Europske patentne konvencije)

Odredbe EPC-a i provedbenih propisa uz nju ne primjenjuju se na dio dvanaesti ovoga Zakona, osim ako tim odredbama nije drukčije propisano.

DIO TRINAESTI – EUROPSKI PATENT

Članak 122.
(Europska prijava i europski patent)

Europska prijava i europski patent, sukladno odredbama ovoga dijela, imaju jednak učinak i podložni su istim uvjetima kao i nacionalna prijava patenta i nacionalni patent prema ovome Zakonu.

Članak 123.
(Podnošenje europske prijave patenta)

(1) Europska prijava može se podnijeti:
a) EPO-u ili
b) Institutu.

(2) Europska prijava podnesena Institutu ima isti učinak kao da je istoga datuma podnesena EPO-u, pod uvjetom da je Institut, sukladno odredbama EPC-a, pravodobno proslijedi EPO-u.

(3) Europska izdvojena prijava podnosi se neposredno EPO-u.

(4) Ako Institut na prvi pogled utvrdi da se radi o mogućem povjerljivom izumu od interesa za Bosnu i Hercegovinu, europsku prijavu neće proslijediti EPO-u sukladno odredbama iz stavka (2) ovoga članka, već će postupiti sukladno članku 86. ovoga Zakona.

(5) Europska prijava koja se podnese Institutu sukladno odredbama iz ovoga članka može se podnijeti na bilo kojem od jezika iz članka 14. st. (1) i (2) EPC-a.

Članak 124.
(Pristojba za europsku prijavu)

Pristojbe i troškovi koji se plaćaju u vezi s europskom prijavom plaćaju se EPO-u sukladno odredbama EPC-a i važećih propisa.

Članak 125.
(Učinci europskih prijava)

(1) Europska prijava, kojoj je utvrđen datum podnošenja i u kojoj je naznačena Bosna i Hercegovina, ekvivalentna je urednoj nacionalnoj prijavi, gdje je primjenljiva, s pravom prvenstva zahtijevanim za europsku prijavu, bez obzira na ishod provedenog postupka.

(2) Objavljena europska prijava patenta privremeno daje istu zaštitu kakvu daje i objavljena nacionalna prijava prema članku 90. ovoga Zakona, od datuma kada je podnositelj prijave dostavio prijevod patentnih zahtjeva objavljene europske prijave patenta na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini, osobi koja se koristi tim izumom u Bosni i Hercegovini.

(3) Smatra se da europska prijava od početka nije imala učinke navedene u stavku (2) ovoga članka ako je povučena ili se smatra povučenom, konačno odbijena ili ako je naznaka Bosne i Hercegovine povučena ili se smatra povučenom.

Članak 126.
(Učinci europskoga patenta)

(1) Europski patent u kojem je naznačena Bosna i Hercegovina, sukladno odredbama st. (2) do (6) ovoga članka, od datuma objave podatka o njegovu priznavanju od EPO-a daje ista prava koja bi bila dana i nacionalnim patentom priznatim sukladno ovome Zakonu.

(2) U roku od tri mjeseca od datuma objave podatka o priznavanju europskoga patenta, nositelj patenta mora dostaviti Institutu zahtjev za upis europskoga patenta u Registar patenata, patentni spis europskoga patenta kako je objavljen u službenome glasilu EPO-a, prijevod patentnih zahtjeva na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i platiti propisane pristojbe i troškove postupka za objavu i tiskanje prijevoda.

(3) Ako kao ishod prigovora podnesenog EPO-u europski patent ostane na snazi s izmijenjenim patentnim zahtjevima ili kao ishod zahtjeva za ograničenje iz članka 105.a EPC-a europski patent bude ograničen izmjenom patentnih zahtjeva, nositelj patenta mora dostaviti Institutu prijevod izmijenjenih patentnih zahtjeva na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i platiti propisane pristojbe i troškove postupka za objavu u službenom glasilu u roku od tri mjeseca od datuma objave podatka o odluci da europski patent ostaje na snazi s izmijenjenim patentnim zahtjevima.

(4) Ako tekst patentnih zahtjeva sadrži pozivne oznake rabljene u crtežima, ti se crteži moraju priložiti uz prijevod naveden u st. (2) i (3) ovoga članka.

(5) Institut u službenom glasilu objavljuje podatak o svakom prijevodu koji je uredno podnesen prema stavu (2), odnosno stavu. (3) ovoga članka.

(6) Ako prijevod iz stavu (2), odnosno stavu (3) ovoga članka nije podnesen u propisanom roku ili ako propisane pristojbe i troškovi postupka nisu plaćeni u određenom roku, smatra se da europski patent za Bosnu i Hercegovinu od početka ne vrijedi te se članak 122. EPC-a primjenjuje na odgovarajući način.

(7) Smatra se da europski patent i prijava na kojoj se temelji od početka nisu imali učinke navedene u stavku (1) ovoga članka i članku 125. stavku (2) ovoga Zakona u opsegu u kojem je taj patent proglašen nevažećim ili ograničen u postupku po prigovoru ili je on proglašen nevažećim ili ograničen u postupku iz članka 105.a EPC-a pred EPO-om.

(8) Institut upisuje podatak o upisu europskoga patenta u Registar patenata iz članka 16. ovoga Zakona.

(9) Ravnatelj Instituta pravilnikom propisuje izgled i sadržaj obrasca kojim se zahtijeva upis europskog patenta u registar iz stavka (2) ovoga članka, sadržaj objave iz stavka (5) ovoga članka i upis u registar iz stavka (8) ovoga članka.

Članak 127.
(Vjerodostojan tekst)

(1) Tekst europske prijave ili europskoga patenta koji je sastavljen na jeziku na kojem se vodi postupak pred EPO-om vjerodostojan je tekst u bilo kojem postupku u Bosni i Hercegovini.

(2) Ako prijevod na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini daje zaštitu užu od zaštite koju daje europska prijava patenta ili europski patent, prijevod propisan člankom 126. stavkom (2) ovoga zakona smatrat će se vjerodostojnim, osim u postupcima za poništenje patenta.

(3) Podnositelj prijave patenta ili nositelj patenta mogu, u bilo koje vrijeme, podnijeti ispravljeni prijevod patentnih zahtjeva prijave europskoga patenta ili europskoga patenta. Ispravljeni prijevod neće imati bilo kakvog pravnog učinka dok ga ne objavi Institut.

(4) Svaka osoba koja se u dobroj vjeri koristi izumom ili koja je obavila učinkovite i ozbiljne pripreme za korištenje izuma, a čije korištenje ne bi predstavljalo povredu prava iz prijave ili patenta u izvornom prijevodu, nakon što ispravljeni prijevod počne proizvoditi učinak, može nastaviti takvo korištenje u okviru svojega poslovanja ili za potrebe svojega poslovanja bez plaćanja naknade.

Članak 128.
(Prava ranijega datuma)

(1) Europska prijava patenta i europski patent u kojem je naznačena Bosna i Hercegovina imaju, u odnosu na nacionalnu prijavu i nacionalni patent, isti učinak na stanje tehnike kao i nacionalna prijava patenta i nacionalni patent.

(2) U Bosni i Hercegovini nacionalna prijava patenta i nacionalni patent imaju, u odnosu na europski patent u kojem je naznačena Bosna i Hercegovina, isti učinak na stanje tehnike koji imaju i u odnosu na nacionalni patent.

Članak 129.
(Istodobna zaštita)

Ako europski patent i nacionalni patent imaju isti datum podnošenja ili, ako je zatraženo pravo prvenstva, isti je datum prvenstva priznat istoj osobi ili njezinu pravnom sljedniku, nacionalni patent nema učinak u opsegu u kojem pokriva isti izum kao i europski patent u kojem je naznačena Bosna i Hercegovina od datuma na koji je rok za podnošenje prigovora protiv europskoga patenta istekao, a da prigovor nije podnesen, a u slučaju da je prigovor podnesen, od datuma kada je donesena konačna odluka u postupku u povodu prigovora da europski patent ostaje na snazi.

Članak 130.
(Pretvorba u nacionalnu prijavu)

(1) Institut provodi postupak za priznavanje nacionalnoga patenta na zahtjev podnositelja europske prijave ili na zahtjev nositelja europskoga patenta, u sljedećim slučajevima:
   a) kada se europska prijava smatra povučenom prema članku 77. stavku (3) EPC-a ili
   b) kada prijevod europske prijave patenta nije pravodobno podnesen sukladno odredbi članka 14. stavka (2) i članka 90. stavka (3) EPC-a.

(2) U slučaju iz stavka (1) točke a) ovoga članka, zahtjev za pretvorbu podnosi se Institutu. Institut, pridržavajući se propisa o nacionalnoj sigurnosti, zahtjev prosljeđuje neposredno središnjim uredima za industrijsko vlasništvo država ugovornica koje su u njemu navedene.

(3) U slučajevima iz stavka (1) točke b) ovoga članka, zahtjev za pretvorbu podnosi se EPO-u, koji ga prosljeđuje Institutu ako je u njemu navedena Bosna i Hercegovina.

(4) Zahtjev se smatra podnesenim nakon uplate pristojbi i naknade troškova za pretvorbu. Učinci europske patentne prijave iz članka 66. EPC-a prestaju ako zahtjev za pretvorbu nije pravodobno podnesen.

(5) U roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva za pretvorbu europske prijave u nacionalnu prijavu, podnositelj prijave je dužan platiti propisane pristojbe i naknade troškova, sukladno posebnim propisima, te podnijeti Institutu prijevod izvornog teksta europske prijave na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini. Podatak o pretvorbi se objavljuje u službenom glasilu Instituta. Ako pristojbe i naknade troškova nisu pravodobno plaćene, odnosno ako prijevod izvornog teksta europske prijave na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini nije pravodobno podnesen, smatra se da zahtjev za pretvorbu nije podnesen, o čemu Institut donosi odgovarajući akt.

Članak 131.
(Pristojbe za održavanje europskih patenata)

(1) Pristojbe i troškovi postupka za održavanje europskih patenata plaćaju se Institutu za godine koje slijede nakon godine u kojoj je objavljen podatak o priznanju europskoga patenta.

(2) Članak 141. stavak (2) EPC-a primjenjuje se na odgovarajući način.

Članak 132.
(Promet prava iz europske prijave i europskoga patenta)

Odredbe ovoga zakona o prijenosu prava, licenci, založnom pravu, ovrsi, stečaju i prisilnim licencama primjenjuju se na europske prijave i europske patente s učinkom na području Bosne i Hercegovine.

Članak 133.
(Zaštita od povrede i građanskopravna zaštita)

(1) Odredbe ovoga zakona u slučaju povrede primjenjuju se na europske prijave i europske patente u kojima je naznačena Bosna i Hercegovina.

(2) U slučaju spora u vezi s europskim patentom, nositelj patenta mora, na svoj trošak, dostaviti potpuni prijevod patentnog spisa na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine na zahtjev osobe koja navodno vrši povredu patenta ili nadležnog suda.

Članak 134.
(Proglašenje europskoga patenta ništavim)

(1) Pridržavajući se odredaba iz članka 139. EPC-a, odnosno odredbe iz članka 136. ovoga zakona, europski patent može biti proglašen ništavim u postupku pred Institutom sukladno odredbama ovoga Zakona, s učinkom za Bosnu i Hercegovinu.

(2) Ako je Institutu podnesen zahtjev za proglašenje ništavim europskoga patenta nakon što je pred EPO-om pokrenut postupak u povodu prigovora iz članka 99. EPC-a ili zahtjeva za ograničenje ili proglašenje nevažećim iz članka 105.a EPC-a, Institut će prekinuti postupak u povodu zahtjeva za proglašenje ništavim do okončanja navedenih postupaka pred EPO-om.

Članak 135.
(Primjena EPC-a)

Na europske prijave i europske patente koji, sukladno odredbama EPC-a i ovoga zakona, imaju učinak u Bosni i Hercegovini, primjenjuje se EPC.

DIO ČETRNAESTI – PROGLAŠAVANJE RJEŠENJA NIŠTAVIM

Članak 136.
(Razlozi za proglašavanje rješenja ništavim)

(1) Rješenje o priznanju patenta odnosno registraciji korisnog modela može se proglasiti ništavim u svako doba po službenoj dužnosti ili na prijedlog zainteresirane osobe.

(2) Proglasit će se ništavim rješenje o priznanju patenta:
   a) za predmet zaštite koji se, u smislu članka 8. stavka (6) i članka. 9. ovoga Zakona, ne može zaštititi patentom;
   b) za izum koji, na datum podnošenja prijave patenta, odnosno na datum priznatoga prvenstva, nije bio nov ili nije imao inventivnu razinu;
   c) za izum koji nije industrijski primjenjiv;
   d) za izum koji nije otkriven na dostatno jasan i detaljan način, tako da ga stručna osoba iz odgovarajućeg područja tehnike može izvesti, uključujući i slučaj nedostupnosti živog biološkog materijala u mjerodavnoj ustanovi;
   e) za predmet zaštite koji izlazi izvan sadržaja prijave patenta kakva je podnesena ili ako je patent priznat na temelju izdvojene prijave koja izlazi izvan sadržaja prijave kakva je podnesena;
   f) na ime osobe koja nije imala pravo na zaštitu izuma.

(3) Proglasit će se ništavim rješenje o priznanju korisnog modela čiji je predmet zaštite u suprotnosti s odredbama članka 50. ovoga Zakona.

Članak 137.
(Prijedlog za proglašavanje rješenja ništavim)

(1) Postupak za proglašavanje rješenja o priznanju patenta, odnosno rješenja o registraciji korisnog modela ništavim pokreće se podnošenjem prijedloga Institutu.

(2) Prijedlog iz stavka (1) ovoga članka mora sadržavati podatke o podnositelju prijedloga, nositelju patenta, odnosno korisnog modela, broj rješenja i registarski broj, razloge zbog kojih se predlaže proglašavanje patenta ništavim, s potrebnim dokazima.

Članak 138.
(Postupak povodom prijedloga za proglašavanje rješenja ništavim)

(1) Ako prijedlog za proglašavanje rješenja o priznanju patenta ništavim nije sastavljen sukladno odredbi članka 137. stavka (2) ovoga Zakona ili ako nisu plaćene pristojbe i troškovi postupka sukladno članku 17. ovoga Zakona, Institut poziva podnositelja da u roku od mjesec dana od dana primitka poziva otkloni nedostatke.

(2) Ako podnositelj ne uredi prijedlog u roku određenom u stavku (1) ovoga članka, Institut odbacuje prijedlog zaključkom.

(3) Uredan prijedlog Institut dostavlja nositelju patenta i poziva ga da dostavi svoj odgovor u roku koji ne može biti kraći od jednog mjeseca niti dulji od dva mjeseca od dana njegova primitka.

(4) U postupku za proglašavanje rješenja o priznanju patenta ništavim Institut poziva stranke da u roku iz stavka (3) ovoga članka dostave svoje primjedbe na podneske druge stranke.

Kada je potrebno, Institut ujedno poziva nositelja patenta da podnese opis, patentne zahtjeve i crteže u izmijenjenom obliku, pod uvjetom da predmet zaštite ne izlazi izvan sadržaja patenta kakav je priznat.

(5) Prije donošenja odluke o održavanju u vrijednosti patenta u izmijenjenom obliku, Institut obavještava stranke da namjerava održati u vrijednosti patent kako je izmijenjen u postupku proglašenja ništavim i poziva ih da u roku iz stavka (3) ovoga članka podnesu obrazložene primjedbe ako nisu suglasne s tekstom na temelju kojeg namjerava održati patent u vrijednosti. Ako se stranke ne suglase s tim tekstom, postupak za proglašenje rješenja o priznanju patenta ništavim može se nastaviti.

(6) Ako su stranke suglasne s tekstom na temelju kojeg Institut namjerava održati patent u vrijednosti ili se nisu očitovale po pozivu iz stavka (5) ovoga članka, Institut poziva nositelja patenta da u roku od mjesec dana od primitka poziva plati pristojbu i troškove postupka za tiskanje novog patentnog spisa. Ako pristojbe i troškovi postupka ne budu plaćeni, rješenje o priznanju patenta proglašava se ništavim u granicama prijedloga.

(7) Institut može, na obrazloženi zahtjev, produljiti rokove iz ovoga članka za vrijeme koje smatra opravdanim, ali najviše za dva mjeseca.

(8) Ako to ocijeni nužnim radi utvrđivanja činjenica bitnih za donošenje odluke, Institut može održati usmenu raspravu.

(9) Odredbe ovoga članka primjenjuju se na odgovarajući način ako je podnesen prijedlog za proglašenje rješenja o registraciji korisnog modela ništavim i kada su priloženi dokazi iz članka 137. stavka (2) ovoga Zakona dostatni za vjerojatnost da korisni model ne ispunjava uvjete iz članka 50. ovoga Zakona.

(10) Ako podnositelj prijedloga za proglašavanje rješenja o priznanju patenta, odnosno o registraciji korisnog modela ništavim, tijekom postupka odustane od prijedloga, Institut može nastaviti postupak po službenoj dužnosti.

(11) Odredbe ovoga članka koje se odnose na postupak u povodu prijedloga za poništavanje rješenja o priznanju patenta, odnosno registraciji korisnog modela na odgovarajući način se primjenjuju i na postupak u povodu prijedloga za poništavanje rješenja o izdavanju svjedodžbe.

Članak 139.
(Ništavnost rješenja o dodjeli svjedodžbe)

(1) Rješenje o izdavanju svjedodžbe, odnosno rješenje o produljenju trajanja svjedodžbe može se proglasiti ništavim u svako doba po službenoj dužnosti ili na prijedlog zainteresirane osobe.

(2) Rješenje o izdavanju svjedodžbe proglasit će se ništavim ako je:
a) dodijeljena protivno odredbama članka 75. ovoga Zakona;

b) temeljni patent prestao važiti prije isteka svog zakonskog roka trajanja;
c) temeljni patent opozvan ili ograničen u mjeri da proizvod za koji je svjedodžba izdana više nije zaštićen zahtjevima temeljnog patenta ili ako nakon isteka temeljnog patenta postoje razlozi za opoziv koji bi opravdali takav opoziv ili ograničenje.

Članak 140.
(Rješenje o prijedlogu za proglašavanje rješenja o priznanju patenta ništavim)

(1) Na temelju rezultata provedenog postupka Institut donosi rješenje o proglašavanju rješenja o priznanju patenta ništavim, u potpunosti ili djelomično, ili rješenje kojim se prijedlog odbija.

(2) Prijava i patent priznat na temelju te prijave od početka neće imati učinke navedene u čl. 89. i 90. ovoga Zakona u mjeri u kojoj je rješenje o priznanju patenta proglašeno ništavim ili nevažećim.

(3) Proglašavanje rješenja o priznanju patenta ništavim nema retroaktivni učinak na pravomoćne sudske odluke u vezi s utvrđivanjem povrede prava, kao ni na sklopljene ugovore o prijenosu prava, odnosno ustupanju licence, ako su i u mjeri u kojoj su ti ugovori provedeni pod uvjetom da je tužitelj, odnosno nositelj prava patenta postupao savjesno.

DIO PETNAESTI – ZAŠTITA PRAVA

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 141.
(Ovlaštene osobe)

(1) Osoba čija su prava, prema ovome Zakonu, povrijeđena (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) može tražiti zaštitu tih prava i naknadu štete od povreditelja tih prava prema općim pravilima o naknadi štete, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Jednaku zaštitu može tražiti ovlaštenik kada prijeti stvarna opasnost da će njegova prava iz ovoga Zakona biti povrijeđena.

Članak 142.
(Solidarnost ovlaštenika)

Ako je više osoba ovlašteno tražiti zaštitu prava, svaka od njih može tražiti zaštitu toga prava u cjelini.

POGLAVLJE II. GRAĐANSKOPRAVNA ZAŠTITA

Članak 143.
(Tužbeni zahtjevi)

(1) Ako je isključivo pravo prema ovome Zakonu povrijeđeno, ovlaštenik može tužbom zahtijevati:
   a) utvrđivanje počinjene povrede;
   b) zabranu daljnjeg činjenja počinjene povrede i budućih sličnih povreda prestankom ili suzdržavanjem od radnji koje to pravo povređuju;
   c) uklanjanje stanja nastalog povredom prava;
   d) povlačenje predmeta povrede iz gospodarskih tokova, uz uvažavanje interesa trećih savjesnih osoba;
   e) potpuno uklanjanje predmeta povrede iz gospodarskih tokova;
   f) uništenje predmeta povrede;
   g) uništenje sredstava koja su isključivo ili u pretežitoj mjeri namijenjena ili se rabe za činjenje povreda i koja su u vlasništvu povreditelja;
   h) prepuštanje predmeta povrede nositelju prava, uz naknadu troškova proizvodnje;
   i) objavu presude o trošku tuženoga;
   j) naknadu imovinske štete i opravdanih troškova postupka.

(2) Ovlaštenik za podnošenje tužbe iz stavka (1) ovoga članka je nositelj prava ili nositelj licence u onoj mjeri u kojoj je na to ovlašten na temelju pravnog posla ili zakona.

(3) Pravo na podnošenje tužbe iz stavka (1) ovoga članka pripada i podnositelju prijave koja je objavljena i stjecatelju isključive licence.

(4) U slučaju povrede korisnog modela prije podnošenja tužbe iz stavka (1) ovoga članka ovlaštenik mora raspolagati dokazom da je podnesen zahtjev za potpuno ispitivanje korisnog modela sukladno odredbi članka 59. st. (1) i (2) ovoga Zakona.

(5) Pri odlučivanju o zahtjevima iz stavka (1) toč. c) do h) ovoga članka sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, osobito razmjer između težine počinjene povrede i zahtjeva, kao i interes ovlaštenika za osiguravanje efektivne zaštite prava.

(6) U postupku protiv osoba čije su usluge bile korištene za povredu prava, a postojanje te povrede već je pravomoćno ustanovljeno u postupku prema trećoj osobi, pretpostavlja se da postoji povreda prava.

(7) Tužba iz stavka (1) ovoga članka može se podnijeti u roku od tri godine od dana saznanja za povredu i povreditelja, ali ne nakon proteka roka od pet godina od dana počinjene povrede.

Članak 144.
(Naknada štete)

(1) Za sve povrede prava iz ovoga Zakona vrijede opća pravila o naknadi štete i odgovornosti za štetu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Povreditelj prava dužan je platiti nositelju prava odštetu u opsegu koji se određuje prema općim pravilima o naknadi štete ili u opsegu koji odgovara ugovorenoj ili uobičajenoj naknadi za zakonitu uporabu predmeta zaštite.

Članak 145.
(Penal)

(1) Ako je pravo nositelja koje proizlazi iz patenta povrijeđeno namjerno ili krajnjom nepažnjom, nositelj prava može tražiti od povreditelja naknadu do trostrukoga iznosa ugovorene, a ako nije ugovorena, od odgovarajuće uobičajene naknade.

(2) Pri odlučivanju o zahtjevu za plaćanje penala sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, a osobito opseg nastale štete, stupanj krivnje povreditelja, opseg ugovorene ili uobičajene naknade i preventivni cilj penala.

(3) Ako je nastala šteta veća od penala iz stavka (1) ovoga članka, nositelj prava ovlašten je tražiti razliku do iznosa naknade potpune štete.

Članak 146.
(Nematerijalna šteta)

(1) Izumitelj ima pravo tužbom od suda zahtijevati da naloži upis njegova imena u prijavu i u sve isprave koje se izdaju za patent, kao i u odgovarajuće registre Instituta, ako je u prijavi u statusu izumitelja navedena osoba koja nije izumitelj ili ako izumitelj nije naveden.

(2) Pravo na tužbu iz stavka (1) ovoga članka pripada i onome izumitelju zajedničkoga izuma koji nije naveden u prijavi.

(3) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka može se istaknuti i zahtjev za objavljivanje pravomoćne presude na trošak tuženika.

(4) Rok za podnošenje tužbe iz st. (1) i (2) ovoga članka nije ograničen. Smrću izumitelja pravo na podnošenje tužbe stječu njegovi nasljednici.

(5) Neovisno o naknadi imovinske štete, kao i u slučaju kada takve štete nema, izumitelj može tražiti dosuđivanje pravične novčane odštete za pretrpljenu duševnu bol zbog povrede moralnih prava. Pri odlučivanju o zahtjevu sud će uzimati u obzir sve okolnosti

slučaja, a osobito intenzitet i trajanje duševne boli prouzročene povredom moralnoga prava.

(6) Zahtjev iz stavka (1) ovoga članka ne zastarijeva i nasljeđuje se.

Članak 147.
(Privremene mjere)

(1) Sud će odrediti privremenu mjeru radi osiguranja zahtjeva prema odredbama ovoga Zakona ako predlagač učini vjerojatnim:
   a) da je nositelj prava iz ovoga Zakona; i
   b) da je njegovo pravo povrijeđeno ili da prijeti stvarna opasnost od povrede.

(2) Nositelj prava mora učiniti vjerojatnim i jednu od sljedećih pretpostavki:
   a) opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano;
   b) da je privremena mjera potrebna u svrhu sprečavanja nastanka štete koju će kasnije biti teško popraviti; ili
   c) da pretpostavljeni povreditelj izricanjem privremene mjere, koja bi se kasnije u postupku pokazala neopravdanom, ne bi pretrpio veće negativne posljedice od onih koje bi bez izricanja takve privremene mjere pretrpio nositelj prava.

(3) Nositelj prava koji predlaže donošenje privremene mjere bez prethodne obavijesti i saslušanja protivne strane dužan je, osim uvjeta iz st. (1) i (2) ovoga članka, učiniti vjerojatnim da bi bilo kakvo odgađanje izricanja privremene mjere prouzročilo nositelju prava nastanak štete koju bi bilo teško popraviti. U slučaju izricanja privremene mjere prema odredbama ovoga stavka, sud će rješenje o privremenoj mjeri dostaviti protivnoj strani odmah nakon njezinog izvršenja.

(4) Nositelj prava ne mora dokazivati opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano ako učini vjerojatnim da će predložena privremena mjera prouzročiti pretpostavljenom povreditelju samo neznatnu štetu. Uzima se da opasnost postoji ako bi trebalo ostvarivati zahtjeve u inozemstvu.

(5) Sud može odrediti za osiguranje zahtjeva, prema stavku (1) ovoga članka, bilo koju privremenu mjeru kojom se može postići cilj osiguranja, a osobito:
   a) pretpostavljenom povreditelju zabraniti radnje kojima se povređuje pravo iz ovoga Zakona;
   b) oduzimanje, uklanjanje iz prometa i pohranu predmeta povrede i sredstva povrede koji su isključivo ili u pretežnoj mjeri namijenjeni, odnosno rabe se za činidbu povreda.

(6) Ako je mjera određena prije podnošenja tužbe, sud će u rješenju odrediti i rok u kojem predlagač mora podnijeti tužbu u svrhu opravdanja te mjere. Rok ne može biti dulji od 20 radnih dana, odnosno 31 kalendarskog dana od dana dostave rješenja predlagaču, ovisno o tomu koji rok kasnije istječe.

(7) Sud mora odlučiti o prigovoru protiv rješenja o privremenoj mjeri u roku od mjesec dana od dana podnošenja odgovora na prigovor, odnosno od isteka roka za podnošenje toga odgovora.

(8) U postupku za izricanje privremene mjere primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Postupak u vezi s izricanjem privremene mjere je žuran.

(9) Sud u postupku prema odredbama ovoga članka mora osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tomu da se sudski postupak ne zlorabi isključivo s namjerom pribavljanja povjerljivih podataka protivne strane.

(10) Na zahtjev osobe protiv koje je pokrenut postupak za izricanje privremene mjere, sud može, na teret podnositelja zahtjeva za izricanje privremene mjere, odrediti odgovarajući iznos kao sredstvo osiguranja za slučaj neosnovanosti toga zahtjeva.

Članak 148.
(Mjere za osiguranje dokaza)

(1) Sud će donijeti rješenje o osiguranju dokaza ako predlagač učini vjerojatnim da:
   a) je nositelj prava iz ovoga Zakona;
   b) je njegovo pravo povrijeđeno ili da prijeti stvarna opasnost od povrede;
   c) će dokazi o toj povredi biti uništeni ili kasnije neće moći biti izvedeni.

(2) Nositelj prava koji traži donošenje rješenja o osiguranju dokaza bez prethodne obavijesti i saslušanja protivne strane dužan je, osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, učiniti vjerojatnim i postojanje opasnosti da će dokazi o povredi, zbog radnji protivnika, biti uništeni, ili se kasnije neće moći izvesti. U slučaju donošenja odluke o osiguranju dokaza prema odredbama ovoga stavka, sud će rješenje o osiguranju dostaviti protivnoj strani odmah nakon izvođenja dokaza.

(3) Sud može rješenjem iz stavka (1) ovoga članka odrediti izvođenje bilo kojeg dokaza, a osobito:
   a) očevid prostorija, poslovne dokumentacije, inventara, baza podataka, računalnih memorijskih jedinica ili drugih stvari;
   b) oduzimanje uzoraka predmeta povrede;
   c) pregled i predaju dokumenata;
   d) određivanje i saslušanje vještaka;
   e) saslušanje svjedoka.

(4) Osiguranje dokaza može se tražiti i nakon pravomoćno okončanog postupka, ako je to potrebno u svrhu pokretanja postupka prema izvanrednim pravnim lijekovima ili za vrijeme takvoga postupka.

(5) U postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovoga članka, primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku, a koje se odnose na sudske mjere osiguranja, osim ako je ovim Zakonom drukčije određeno. Postupak osiguranja dokaza je žuran.

(6) Ako se kasnije pokaže da je prijedlog za osiguranje dokaza neopravdan ili ako nositelj prava taj prijedlog ne opravda, protivna strana ima pravo tražiti:
   a) vraćanje oduzetih predmeta;
   b) zabranu uporabe pribavljenih informacija;
   c) naknadu štete.

(7) Ako je mjera određena prije podnošenja tužbe, sud će u rješenju odrediti i rok u kojem predlagač mora podnijeti tužbu u svrhu opravdanja te mjere. Rok ne može biti dulji od 20 radnih dana, odnosno 31 kalendarskog dana od dana dostave rješenja predlagaču, ovisno o tomu koji rok kasnije istječe.

(8) Sud u postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovoga članka, mora osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tomu da se sudski postupak ne zlorabi isključivo s namjerom pribavljanja povjerljivih podataka protivne strane.

(9) Na zahtjev osobe protiv koje je pokrenut postupak za osiguranje dokaza sud može, na teret predlagača te mjere, odrediti odgovarajući iznos kao sredstvo osiguranja za slučaj neosnovanosti toga prijedloga.

Članak 149.
(Dužnost obavještavanja)

(1) Sud može tijekom parnice, zbog povrede prava iz ovoga Zakona, na temelju opravdanog zahtjeva jedne od stranaka, odrediti povreditelju prava da dostavi podatke o izvoru i distribucijskim kanalima robe ili usluga kojima se povređuje pravo iz ovoga Zakona.

(2) Sud može odrediti da podatke iz stavka (1) ovoga članka dostave sudu i osobe koje u opsegu komercijalne djelatnosti:
   a) posjeduju robu za koju se sumnja da se njome povređuje pravo iz ovoga Zakona; ili
   b) koriste usluge za koje se sumnja da se njima povređuje pravo iz ovoga Zakona; ili
   c) daju usluge za koje se sumnja da se njima povređuje pravo iz ovoga Zakona.

(3) Uzima se da je neka radnja poduzeta u okviru komercijalne djelatnosti ako je poduzeta za pribavljanje neizravne ili izravne ekonomske koristi. Pojam komercijalne djelatnosti ne obuhvaća radnje savjesnih krajnjih potrošača.

(4) Sud može odrediti da podatke iz stavka (1) ovoga članka dostavi sudu i osoba koju je neka od osoba navedenih u stavku (2) ovoga članka označila kao umiješanu u proizvodnju, izradu i distribuciju robe ili pružanje usluga za koje se sumnja da se njima povređuje pravo iz ovoga Zakona.

(5) Podaci traženi na temelju stavka (1) ovoga članka mogu naročito obuhvaćati:

a) ime, adresu, odnosno tvrtku i sjedište proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika robe, odnosno davatelja usluga, kao i namjeravanih prodavatelja na veliko i malo;

b) podatke o količinama proizvedene, izrađene, isporučene, primljene ili naručene robe ili usluga, kao i o cijenama ostvarenim za dotičnu robu i usluge.

Članak 150.
(Izvođenje dokaza)

(1) Ako sud odluči da će izvesti predloženi dokaz koji se nalazi kod protivne strane, ta je strana dužna na zahtjev suda predati dokazna sredstva kojima raspolaže.

(2) Stavak (1) ovoga članka odnosi se i na bankovnu, financijsku i poslovnu dokumentaciju koja je pod nadzorom protivne strane, ako se radi o povredi koja dostiže opseg komercijalne djelatnosti.

(3) U postupku izvođenja dokaza primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak, osim ako je ovim Zakonom drukčije određeno.

(4) Sud mora nakon izvođenja dokaza, prema stavku (1) ovoga članka, osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tomu da se sudski postupak ne zlorabi isključivo s namjerom pribavljanja povjerljivih podataka protivne strane.

Članak 151.
(Teret dokaza)

(1) Ako je predmet povrede patentom zaštićeni postupak za proizvodnju novog proizvoda, smatrat će se, dok se ne dokaže suprotno, da je svaki jednak proizvod ili proizvod jednakog sastava proizveden zaštićenim postupkom.

(2) U nedostatku dokaza o suprotnom, smatrat će se da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom ako je proizvod nov ili ako je vjerojatno da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom i da nositelj patenta nije mogao, unatoč razumnom trudu, utvrditi postupak koji je stvarno korišten. Vjerojatnost da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom postoji osobito kad je zaštićeni postupak jedini poznati postupak.

(3) Teret dokazivanja leži na osobi koja takav proizvod proizvodi, pri čemu se uzimaju u obzir njezini legitimni interesi da zaštiti svoje proizvodne i poslovne tajne.

Članak 152.
(Žurnost u postupanju i primjena odredaba drugih zakona)

(1) Postupak zbog povrede prava iz ovoga Zakona je žuran.

(2) Na postupke zbog povrede patenta primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak, odnosno zakona kojim se uređuje ovršni postupak.

(3) Na zahtjev suda ili koje od stranaka u postupku zbog povrede prava iz patenta, Institut će odmah uzeti u rad zahtjev za proglašavanje rješenja ništavim, ako je zahtjev za proglašenje rješenja ništavim podnesen prije ili tijekom parnice, i žurno po njemu postupati. Sud će, s obzirom na okolnosti slučaja, odlučiti hoće li odrediti prekid postupka do konačne odluke o zahtjevu za proglašavanje rješenja ništavim.

POGLAVLJE III. CARINSKE MJERE

Članak 153.
(Zahtjev nositelja prava)

(1) Nositelj isključivih prava, prema ovome Zakonu, koji opravdano sumnja da će doći do uvoza, provoza ili izvoza robe proizvedene protivno odredbama ovoga Zakona može podnijeti tijelu nadležnom za poslove carine (u daljnjem tekstu: carinsko tijelo) zahtjev za zaštitu svojih prava putem carinskih mjera privremenog zadržavanja robe od daljnjeg puštanja u promet.

(2) Zahtjev za zaštitu prava, prema stavku (1) ovoga članka, mora sadržavati:
   a) podatke o podnositelju zahtjeva i o nositelju isključivog prava iz ovoga Zakona, ako se ne radi o istoj osobi;
   b) detaljan opis robe, koji omogućava njezinu identifikaciju;
   c) dokaze o tomu da je podnositelj zahtjeva, odnosno njegov ovlaštenik, nositelj isključivog prava iz ovoga Zakona u vezi s tom robom;
   d) dokaze o tomu da je isključivo pravo vjerojatno povrijeđeno;
   e) druge podatke važne za odlučivanje o zahtjevu kojima raspolaže podnositelj, kao što su podaci o lokaciji robe i njezinoj destinaciji, očekivani datum dolaska ili odlaska pošiljke, podaci o prijevoznom sredstvu, podaci o uvozniku, izvozniku, primatelju i sl.;
   f) razdoblje u kojem će carinska tijela postupati prema zahtjevu i koje ne može biti dulje od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva.

(3) Carinsko tijelo može, prije donošenja odluke kojom udovoljava zahtjevu iz stavka (1) ovoga članka, tražiti od nositelja prava da položi osiguranje za troškove pohrane i prijevoza robe te za naknadu drugih troškova ili štete koji bi mogli nastati carinskom tijelu u vezi s robom, kao i strani protiv koje je prihvaćen zahtjev iz stavka (1) ovoga članka.

(4) Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz stavka (1) ovoga članka, ono o tomu obavještava sve carinske ispostave i nositelja prava.

Članak 154.
(Postupak nakon privremenog zadržavanja robe)

(1) Ako carinska ispostava provodeći carinski postupak nađe robu koja odgovara opisu robe iz odluke nadležnoga carinskog tijela, ona će tu robu privremeno zadržati od daljnjeg puštanja u promet. Odluka o privremenom zadržavanju robe uručuje se nositelju prava i njezinom uvozniku. U odluci o zadržavanju robe određuje se da se vlasnik robe, odnosno osoba ovlaštena za raspolaganje robom, u roku od deset radnih dana od dana privremenog zadržavanja može očitovati o tomu je li riječ o robi kojom se povređuje pravo iz ovoga Zakona.

(2) Ako carinsko tijelo ne primi pisano očitovanje vlasnika ili osobe ovlaštene za raspolaganje robom u roku iz stavka (1) ovoga članka, može oduzeti i uništiti robu na zahtjev i o trošku nositelja prava.

(3) Ako vlasnik robe ili osoba ovlaštena za raspolaganje robom u roku iz stavka (1) ovoga članka podnese izjavu da nije riječ o robi kojom se povređuje pravo iz ovoga Zakona, nositelj prava u roku od deset radnih dana od primitka obavijesti o takvoj izjavi može podnijeti tužbu zbog povrede prava. Ako posebne okolnosti slučaja to opravdavaju, carinsko tijelo može, na zahtjev nositelja prava, odrediti dodatni rok za podnošenje tužbe, koji ne može biti dulji od deset radnih dana.

(4) Nositelj prava ili osoba koju on ovlasti može za vrijeme privremenog zadržavanja obaviti pregled i kontrolu robe i prateće dokumentacije u opsegu koji je potreban za utvrđivanje njegovih zahtjeva i za ostvarivanje sudske zaštite njegovih prava, uz osiguranje zaštite povjerljivih podataka. Pravo na pregled i kontrolu robe ima i njezin uvoznik.

(5) Ako nositelj prava ne podnese tužbu, sukladno stavku (3) ovoga članka, privremeno zadržana roba pušta se u traženu carinski dopuštenu uporabu, odnosno promet, pod uvjetom da su ispunjeni svi drugi zakonom propisani uvjeti.

(6) Ako nositelj prava podnese tužbu, sukladno odredbama stavka (3) ovoga članka, i nadležni sud donese odluku o privremenoj mjeri zadržavanja robe u roku iz stavka (3) ovoga članka, carinsko tijelo donosi odluku o zapljeni robe do donošenja pravomoćne sudske odluke.

(7) Ako nositelj prava podnese tužbu sukladno odredbama stavka (3) ovoga članka, a nadležni sud ne donese privremenu mjeru zadržavanja robe u roku iz stavka (3) ovoga članka, vlasnik privremeno zadržane robe ili osoba ovlaštena za raspolaganje njome ima pravo zahtijevati oslobađanje te robe ako položi sredstva osiguranja u iznosu dostatnom za eventualnu naknadu štete nositelju prava, pod uvjetom da su ispunjeni svi ostali uvjeti za oslobađanje te robe.

Članak 155.
(Postupak po službenoj dužnosti)

(1) Ako carinska ispostava provodeći carinski postupak u vezi s uvozom, provozom ili izvozom robe opravdano sumnja da su određenom robom povrijeđena prava prema ovome Zakonu, ona će privremeno zadržati puštanje te robe u promet i o tomu obavijestiti carinsko tijelo.

(2) Carinsko tijelo pismeno obavještava nositelja prava o zadržavanju robe, o sumnji da se radi o povredi njegovih prava i o mogućnosti podnošenja zahtjeva prema članku 153. ovoga Zakona u roku od pet radnih dana od dana zadržavanja robe.

(3) Ako nositelj prava podnese zahtjev sukladno stavku (2) ovoga članka, roba se zadržava do donošenja odluke carinskoga tijela. Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz članka 153. ovoga Zakona, roba se privremeno zadržava za daljnjih deset radnih dana. Nositelj prava u tome roku mora provesti radnje iz članka 154. stavka (4) ovoga Zakona.

(4) Odredbe članka 154. ovoga Zakona i odredbe ovoga članka ne primjenjuju se na uvoz, provoz ili izvoz robe u malim količinama namijenjenim za privatnu i nekomercijalnu uporabu, koje se unose ili iznose kao dio osobne prtljage ili šalju u malim pošiljkama.

Članak 156.
(Primjena drugih carinskih propisa)

(1) Na carinski postupak u vezi s robom kojom se povređuju prava iz ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju ostali carinski propisi.

(2) Propise o provedbi carinskih mjera iz ovoga Zakona donosi Vijeće ministara na prijedlog Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine.

(3) Carinski postupak u vezi s robom kojom se povređuju prava iz ovoga Zakona je žuran.

DIO ŠESNAESTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 157.
(Patenti priznati do početka primjene ovoga Zakona)

(1) Patenti koji su do dana početka primjene ovoga Zakona upisani u Registar patenata koji vodi Institut ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe ovoga Zakona.

(2) Konsenzualni patenti koji su do dana početka primjene ovoga Zakona upisani u Registar patenata koji vodi Institut ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", broj 53/10).

Članak 158.
(Postupci u tijeku)

(1) Postupci pokrenuti do dana početka primjene ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", broj 53/10).

(2) Podnositelji koji su Institutu podnijeli prijavu patenta na temelju Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", broj 53/10) mogu u roku od tri mjeseca od dana početka primjene ovoga Zakona podnijeti zahtjev za pretvorbu prijave patenta u prijavu korisnog modela iz članka 50. ovoga Zakona, pod uvjetom da prijava patenta na dan podnošenja zahtjeva za pretvorbu nije objavljena.

(3) Upravni postupci započeti po odredbama Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", broj 53/10), u kojima je Institut kao tijelo prvog stupnja donio rješenje do dana početka primjene ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama toga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona.

(4) Povjerenstvo za žalbe u području prava industrijskog vlasništva osnovano i imenovano na temelju Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", broj 53/10) nastavlja s radom sukladno odredbama toga Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona dok svi upravni postupci iz stavka (3) ovoga članka ne budu pravomoćno riješeni, nakon čega prestaju s radom.

(5) U slučaju da zbog razrješenja predsjednika ili članova Povjerenstva za žalbe iz stavka (4) ovoga članka ne bude moguće odrediti Povjerenstvo za žalbe koje odlučuje o žalbi, iznimno se može provesti postupak izbora i imenovanja predsjednika ili potrebnog broja članova sukladno odredbama Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", broj 53/10), za potrebe rješavanja predmeta iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 159.
(Postupci u tijeku po zahtjevu za proširenje učinka europskoga patenta)

Danom stupanja na snagu EPC-a u Bosni i Hercegovini, sukladno članku 135. ovoga Zakona, prestaju važiti odredbe čl. 112. do 121. ovoga Zakona, a svi po njima započeti postupci dovršit će se prema tim odredbama.

Članak 160.
(Provedbeni pravilnik)

(1) Ravnatelj Instituta do dana određenog za primjenu ovoga Zakona donijet će pravilnik za provedbu ovog Zakona.

(2) Do dana stupanja na snagu pravilnika iz stavka (1) ovoga članka ostaje na snazi Pravilnik o postupku za zaštitu patenta i konsenzualnog patenta („Službeni glasnik BiH", br. 105/10 i 91/16).

Članak 161.
(Propisi o pristojbama i troškovima postupka)

Ravnatelj Instituta podnijet će nadležnim institucijama prijedlog izmjena propisa kojima se uređuju pristojbe i naknade posebnih troškova u postupku stjecanja i održavanja, kako bi se uskladili s odredbama ovoga Zakona, dva mjeseca od njegova stupanja na snagu.

Članak 162.
(Odgoda stupanja na snagu odredaba o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti i posebna prava u prijelaznom razdoblju)

Primjena odredbe članka 82. ovoga Zakona odgađa se do ulaska Bosne i Hercegovine u punopravno članstvo Europske unije.

Članak 163.
(Prestanak važenja drugih propisa)

Početkom primjene ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o patentu („Službeni glasnik BiH", broj 53/10).

Članak 164.
(Primjena međunarodnih ugovora)

Odredbe međunarodnih ugovora u vezi s patentima kojima je pristupila Bosna i Hercegovina primjenjuju se na predmete koje tretira ovaj Zakon, i u slučaju sukoba s odredbama ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe međunarodnih ugovora.

Članak 165.
(Prestanak rada Povjerenstva za žalbe)

Sukladno odredbi članka 16. stavka (3) te članka 158. st. (3) i (4) ovoga Zakona Povjerenstvo za žalbe prestaje s radom.

Članak 166.
(Zaštita osobnih podataka)

Prilikom primjene ovoga Zakona obrada osobnih podataka provodit će se sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Članak 167.
(Stupanje na snagu i primjena Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se po isteku godine dana od datuma stupanja na snagu.

Broj _____/24
_____ 2024. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNOPRAVNI I ZAKONSKI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovoga zakona sadržan je u članku IV. 4. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine mjerodavna da donese zakone koji su potrebni za provedbu odluka Predsjedništva, ili za vršenje funkcija Skupštine predviđenih Ustavom, i članku III. 1. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, kojim je regulirano da su institucije Bosne i Hercegovine mjerodavne za vanjsku politiku.
Zakonski temelj sadržan je u članku 30. stavku (2) Zakona o vanjskotrgovinskoj politici BiH („Službeni glasnik BiH", br. 7/98 i 35/04) kojim je utvrđeno da su aspekti prava intelektualnoga vlasništva vezani za vanjsku trgovinu u mjerodavnosti institucija Bosne i Hercegovine. Pod terminom „aspekti prava intelektualnoga vlasništva vezani za vanjsku trgovinu" podrazumijeva se osiguranje adekvatnih standarda i načela u vezi s raspoloživošću, obujmom i uporabom prava intelektualnoga vlasništva vezanim za vanjsku trgovinu, kao i osiguranje efikasnih i odgovarajućih sredstava za provedbu prava intelektualnoga vlasništva sukladno obvezama iz trgovinskih sporazuma u kojima je Bosna i Hercegovina jedna od stranaka.
Člankom 7. stavkom (1) točkom aa) Zakona o osnivanju Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", broj 43/04) utvrđeno je da je Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine u području zaštite industrijskoga vlasništva mjerodavan za vođenje upravnoga postupka za stjecanje, održavanje, promet i prestanak prava na patent. U istome članku stavku (1) točki cc) Zakona utvrđeno je da poslovi u području zaštite intelektualnoga vlasništva obuhvaćaju pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma, konvencija, sporazuma, zakona i drugih propisa iz područja intelektualnoga vlasništva.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Važeći Zakon o patentu uređuje sustav zaštite izuma patentom i konsenzualnim patentom. Patent se priznaje na temelju provedenog postupka potpunog ispitivanja prijave za priznanje patenta kojim se utvrđuje ispunjava li izum sve zakonom propisane uvjete (dopuštenost zaštite, novost, inventivnost i industrijska primjenjivost izuma), odnosno uvjete koji odgovaraju uobičajenim međunarodno prihvaćenim standardima patentne zaštite.
Novim Zakonom o patentu za područje patentnopravne zaštite u Bosni i Hercegovini, koji se predlaže, izvršeno je usklađivanje s aktualnom pravnom stečevinom EU i ispunjava se obveza Bosne i Hercegovine iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica s jedne i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH" – Međunarodni ugovori, br. 10/08, 1/17 i 8/17) - (SAA), kojim se Bosna i Hercegovina obvezala da će poduzeti sve potrebne mjere kao garanciju da će zaštita prava intelektualnoga, industrijskoga i trgovinskoga vlasništva biti slična zaštiti tih prava u Europskoj uniji, uključujući i djelotvorna sredstva za provedbu tih mjera, kao i da će pristupiti multilateralnim konvencijama o pravima intelektualnoga, industrijskoga i trgovinskoga vlasništva sadržanim u Aneksu VII, među kojima i Europskoj patentnoj konvenciji (EPC), koja je jedan od temeljnih standarda za pristupanje Europskoj uniji i punopravno članstvo Bosne i Hercegovine u Europskoj patentnoj organizaciji (EPO).
Novim Zakonom usklađuju se odredbe važećeg Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", br. 53/10) kojima je uređeno područje proširenog europskoga patenta (DIO DESETI - PROŠIRENI

EUROPSKI PATENT) s izmjenama Europske patentne konvencije iz 2000. godine, praksom koja proizlazi iz primjene navedene konvencije, a u cilju implementiranja Sporazuma o suradnji i proširenju između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Europske patentne organizacije („Službeni glasnik BiH" – Međunarodni ugovori, br. 2/04). U novom Zakonu (DIO DVANAESTI - PROŠIRENI EUROPSKI PATENT) uklonjeni su nedostaci koji su uočeni u postupku primjene Zakona, a koji se uglavnom odnose na norme koje su nejasne i neprecizne i čija primjena je nametnula potrebu da se iste dograde i prilagode potrebama prakse, čime su osigurane dosljednija i kvalitetnija primjena propisa i veća pravna sigurnost.

Uvedeno je poglavlje o europskome patentu (DIO TRINAESTI - EUROPSKI PATENT) u cilju usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s odredbama Europske patentne konvencije (EPC) i ispunjenja obveza legislativne prirode za pristupanje Europskoj patentnoj organizaciji (EPO), koji je jedan od temeljnih uvjeta koji Bosna i Hercegovina mora ispuniti za stjecanje statusa punopravne članice u Europskoj patentnoj organizaciji (EPO).

Novim Zakonom koji se predlaže, uvodi se mogućnost da prijavitelji kao vid zaštite izuma odaberu registracijsko pravo. Prema odredbama Zakona koji je na snazi, za razliku od patenta, konsenzualni se patent priznaje na temelju skraćenog postupka ispitivanja u kojem se utvrđuje udovoljavanje samo određenih zakonom propisanih uvjeta u odnosu na izum (dopuštenost zaštite i industrijska primjenjivost izuma), uz uvjet da na službeno javno objavljen zahtjev za priznanje konsenzualnog patenta nije u propisanom roku podnesen prigovor na takvo priznanje od bilo koje zainteresirane strane. Udovoljavanje preostalih zakonom propisanih uvjeta za priznanje patenta utvrđuje se, po potrebi, naknadno, na zahtjev podnositelja zahtjeva za priznanje konsenzualnog patenta ili zainteresirane strane. Razlog za uređenje sustava zaštite kojim je, osim patentnom, izum moguće zaštititi i konsenzualnim patentom je ubrzavanje postupka zaštite izuma i smanjivanje inicijalnih troškova takvog postupka kao pogodnost prvenstveno namijenjena malim i srednjim poduzećima te fizičkim osobama, kojima složen, relativno dugotrajan i troškovno zahtjevan postupak zaštite patentom predstavlja teško premostivu ulaznu prepreku za stjecanje zaštite izuma. Ovakvim uređenjem omogućeno je da se tek u slučaju postojanja potvrđenog interesa za utvrđivanjem udovoljavanja svih propisanih uvjeta za zaštitu patentom (u pravilu, ako je izum uspješno komercijaliziran i/ili u slučaju spora sa zainteresiranom stranom), na zahtjev zainteresirane strane ili samog nositelja konsenzualnog patenta provodi troškovno zahtjevniji i dugotrajniji postupak potpunog ispitivanja, koji potom rezultira ili pretvaranjem konsenzualnog patenta u patent ili ukidanjem zaštite konsenzualnim patentom. Pri uvođenju ovakvog koncepta zaštite izuma uzeto je u obzir da znatan broj nacionalnih zakonodavstava usporedivih zemalja također uz zaštitu patentom osigurava alternativnu mogućnost zaštite izuma nekim od jednostavnijih instituta. Međutim, u primjeni važećeg Zakona o patentu uočeni su problemi zbog nedovoljnog razumijevanja razlike između pravnih koncepata patenta i konsenzualnog patenta od različitih dionika u sustavu zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva, a osobito u postupanjima povodom sumnje u povredu prava. Uz navedeno, uočeno je da je postojeće uređenje postupka zaštite izuma konsenzualnim patentom nedovoljno učinkovito u smislu vremenskog trajanja postupka od podnošenja prijave za zaštitu izuma do priznanja konsenzualnog patenta. Iz navedenih razloga novim Zakonom o patentu predlaže se dosadašnji koncept pojednostavljene zaštite izuma konsenzualnim patentom zamijeniti revidiranim konceptom. Revidirani koncept koji se predlaže utemeljen je na komparativnoj analizi alternativnih mogućnosti zaštite izuma u odnosu na uobičajenu patentnu zaštitu, prvenstveno u državama članicama EU, u većini kojih pod različitim nazivima (kao što

su korisni model, mali patent, korisnički certifikat, patent skraćenog trajanja) postoje slični koncepti zaštite izuma bez provedbe postupka ispitivanja uvjeta za zaštitu patentom ili uz skraćeni postupak ispitivanja.

Uvođenjem koncepta registracijskog prava naziva korisni model, predloženi novi Zakon o patentu ima za cilj unaprijediti postojeće pravno uređenje uspostavom transparentnijeg sustava patentnih prava i revizijom postupaka za zaštitu izuma koje provodi Institut. Postojeći naziv „konsenzualni patent" dovodi u zabludu nedovoljno upućene korisnike patentnog sustava u Bosni i Hercegovini time što riječ „patent" u nazivu implicira da je riječ o ispitanom pravu, pa se predlaže naziv „korisni model". Ovaj je naziv primjereniji budući da se u patentnim sustavima koji uređuju ovakvu vrstu zaštite izuma najčešće koristi upravo taj naziv, a dodatno i s obzirom na predmet zaštite ovim pravom koji se prijedlogom ovog Zakona, ograničava isključivo na izume koji se odnose na predmete (odnosno proizvode u smislu terminologije uobičajene u patentnom pravu). U odnosu na postojeće zakonsko rješenje konsenzualnog patenta, predlaže se propisivanje ograničenja predmeta zaštite korisnim modelom na način da se, uz općeprihvaćene izuzetke koji se odnose na predmet zaštite patentom, od zaštite isključe izumi koji se odnose na postupke, izumi iz područja biotehnologije, izumi kemijskih ili farmaceutskih tvari te izumi čije bi komercijalno iskorištavanje bilo protivno javnom poretku ili moralu. Nadalje, predloženim Zakonom predviđa se razdvajanje postupka priznanja patenta od postupka registracije korisnog modela na način da se postupak registracije korisnog modela vodi na temelju posebne prijave koja će se u što kraćem roku po dovršetku formalnog ispitivanja objaviti kao registrirano pravo, a što će dovesti do znatnog skraćivanja trajanja postupka.

Novim Zakonom predlaže se skraćivanje roka za podnošenje zahtjeva za provođenje potpunog ispitivanja korisnog modela radi njegove konverzije u patent na sedam godina od datuma podnošenja zahtjeva za njegovu registraciju. Naime, postojeće zakonsko rješenje predviđa mogućnost podnošenja zahtjeva za potpuno ispitivanje radi njegove konverzije u patent tijekom čitavog desetogodišnjeg trajanja konsenzualnog patenta, što često dovodi do situacije da nositelji takav zahtjev podnose posljednjeg dana isteka konsenzualnog patenta, koji time prestaje vrijediti dok postupak potpunog ispitivanja još nije dovršen, ostavljajući zaštitu izuma u pravnom vakuumu i stvarajući time dodatnu pravnu nesigurnost, što je predloženim Zakonom otklonjeno.

Nadalje, uvedene su izmjene u pogledu pretraga stanja tehnike u odnosu na postojeće zakonsko rješenje, gdje se pretraživanje stanja tehnike provodi istodobno s ispitivanjem patentibilnosti izuma za koji se zahtijeva zaštita. Tek nakon što je prijava objavljena u službenom glasilu i nakon što je zatraženo potpuno ispitivanje te prijave, novim se Zakonom predlaže uvođenje mogućnosti, a na zahtjev stranaka, prethodnog pretraživanja stanja tehnike najbližeg prijavljenom izumu u ranoj fazi postupka ispitivanja zahtjeva za priznanje patenta, prije objave prijave patenta u službenom glasilu. Na taj se način osiguravaju uvjeti za učinkovitije upravljanje rizicima od podnositelja prijave patenta budući da mu se pruža mogućnost raspolaganja rezultatima prethodnog ispitivanja izuma u ranoj fazi postupka.

Ovim se Zakonom također predlaže omogućiti provođenje prethodnog pretraživanja stanja tehnike prijavljenog izuma i od strane Europskog patentnog ureda (skraćeno: EPO od European Patent Office) ili od strane stranih ureda potvrđene kvalitete, a s kojima Institut ima sklopljen ugovor o suradnji.

Nadalje, radi daljnjeg usklađivanja s pravnom stečevinom EU, implementirane su odredbe koje se odnose na svjedodžbu o dodatnoj zaštiti, prisilne licence za potrebe kriza u javnom zdravstvu.

Ukinut je drugostupanjski postupak u svim postupcima za priznanje prava industrijskog vlasništva, pa tako i u postupku za priznanje patenta, slijedom čega će stranka koja smatra da je odlukom Instituta povrijeđeno njezino pravo morati pokrenuti upravni spor.

U Zakonu koji se predlaže promijenjene su pojedine odredbe koje reguliraju pitanja provođenja prava.

Novo zakonsko rješenje uvodi i odredbe o povjerljivim izumima i postupanju Instituta u slučaju zaprimanja prijave patenta za izum koji se odnosi na obranu i sigurnost države.

OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA:

Uz članak 1.
Određuje se predmet i područje primjene Zakona koji uređuje sustav zaštite izuma bilo patentom ili korisnim modelom.
Odredbe Zakona koje se odnose na zaštitu izuma patentom primjenjivat će se na odgovarajući način na odredbe o korisnom modelu, osim ako Zakonom nije drukčije određeno.

Uz članak 2.
Daje se definicija osnovnih pojmova koji se koriste u tekstu Zakona, pritom je važno pojasniti da je sustav patenata teritorijalnog karaktera te da prava vrijede na onom teritoriju za koji su zatražena, slijedom navedenog, termin nacionalna prijava patenta odnosno nacionalni patent u svijetu su uobičajeni pojmovi, odnosno činjenice da je riječ o pravima koja vrijede na području određene države kako bi se razlikovali od međunarodnih, odnosno regionalnih prava.

Uz članak 3.
Predviđa se rodna neutralnost pojmova korištenih u Zakonu.

Uz članak 4.
Propisuje se načelo teritorijalnosti, što podrazumijeva da je patent priznat na temelju prijave za zaštitu izuma zatraženog za teritorij Bosne i Hercegovine, teritorijalno ograničeno pravo i predstavlja nacionalni patent.

Uz članak 5.
Odredba propisuje da isključivo pravo na gospodarsko iskorištavanje patenta pripada njegovom nositelju.

Uz članak 6.
Na temelju reciprociteta koji proizlazi iz međunarodnih ugovora i konvencija, propisano je da domaće i strane fizičke i pravne osobe u Bosni i Hercegovini imaju jednaka prava u pogledu zaštite nacionalnim patentom. Dokazivanje reciprociteta je na osobi koja se na njega poziva.

Uz članak 7.

Propisuje se obveza zastupanja putem ovlaštenih opunomoćenika stranih fizičkih i pravnih osoba te domaćih fizičkih osoba koje nemaju adresu za korespondenciju u Bosni i Hercegovini, odnosno pravnih osoba koje nemaju stvarno i djelatno industrijsko ili trgovačko poslovno sjedište u Bosni i Hercegovini, kao i da su uvjeti i načela zastupanja uređeni posebnim propisima kojima se reguliraju pitanja zastupanja stranaka u postupcima. Odredbe o zastupanju iz ovoga članka djelomično proizlaze iz članka 7. Ugovora o patentnom pravu (2000. godine), nadalje PLT, i pravila 7. Pravilnika prema PLT-u.

Uz članak 8.

Utvrđuje se da se patent može priznati za svaki izum iz bilo kojeg područja tehnike, koji kumulativno udovoljava uvjetima kriterija novosti, inventivne razine i industrijske primjenljivosti (patentibilni izumi), što je sukladno članku 52. Europske patentne konvencije (1973. godine), nadalje: EPC, i člankom 27. Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnoga vlasništva (1994. godine) (u daljnjem tekstu: TRIPS). Kako je za izum karakteristična povezanost s tehnikom, budući da on predstavlja tehničko rješenje određenog tehničkog problema, članak nadalje propisuje kategoriju ostvarenja koja se ne mogu štititi patentom jer se upravo zbog nedostatka tehničkog učinka ne smatraju izumima, a to su otkrića, znanstvene teorije, matematičke metode, estetske tvorevine, pravila, naputci ili metode za izvođenje umnih aktivnosti, igara ili za obavljanje poslova, prikazivanje informacija te računalni programi. Navedeni predmeti i aktivnosti ne smatraju se izumima, odnosno njihova je patentibilnost isključena samo onda ako se prijava patenta ili patent odnosi na taj predmet ili aktivnost kao takvu. Utvrđuje se nadalje da se patentom može štititi i izum iz područja biotehnologije, pod uvjetom da je nov, inventivan i industrijski primjenjiv, ako se odnosi na proizvod koji se sastoji od biološkog materijala ili koji sadržava biološki materijal, na postupak kojim je taj biološki materijal proizveden, prerađen ili uporabljen, ili ako se odnosi na biološki materijal koji je izoliran iz prirodnog okruženja ili je proizveden tehničkim postupkom, čak i ako se ranije nalazio u prirodi. Izum koji se odnosi na biljnu sortu ili životinjsku pasminu također može biti patentibilan ako tehnička izvedivost izuma nije ograničena na određenu biljnu sortu ili životinjsku pasminu. Navedena je odredba usklađena s člancima 3. i 4. Direktive 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. godine o pravnoj zaštiti biotehnoloških izuma.

Uz članak 9.

Navode se izumi koji su izuzeti iz zaštite patentom, a to su biljne sorte i životinjske pasmine, postupci za njihovo dobivanje, a koji su u osnovi biološki, kao i biljke i životinje dobivene isključivo tim postupcima, osim izuma koji se odnose na mikrobiološki ili drugi tehnički postupak ili proizvod dobiven putem takvog postupka.

Utvrđuje se da se patent ne može priznati ni za ljudsko tijelo, kao ni za razne stupnjeve njegovog oblikovanja i razvoja ili za jednostavno otkriće jednog od njegovih elemenata, uključujući odsječak ili djelomični odsječak gena. Ipak, izum koji se odnosi na element izoliran iz ljudskog tijela ili koji je proizveden tehničkim postupkom, uključujući odsječak ili djelomični odsječak gena, može biti patentibilan, iako je strukturom jednak strukturi prirodnog elementa. Industrijska primjenljivost odsječka ili djelomičnog odsječka gena mora biti potpuno razotkrivena u prijavi. Uvođenjem ove odredbe, postignuto je usuglašavanje s člankom 5. Direktive broj 98/44 EC o pravnoj zaštiti izuma s područja biotehnologije.

Patent se neće priznati niti za izume koji se odnose na dijagnostičke ili kirurške postupke ili postupke liječenja koji se primjenjuju neposredno na ljudskom ili životinjskom tijelu, osim proizvoda, posebno tvari i smjesa koje se primjenjuju u navedenim postupcima. Iz zaštite patentom izuzeti su izumi čije bi komercijalno iskorištavanje bilo protivno javnom poretku ili moralu u smislu općeprihvaćenih društvenih normi. Pri tome se iskorištavanje neće smatrati protivnim javnom poretku ili moralu samo iz razloga što je takvo iskorištavanje zabranjeno zakonom ili drugim propisom, primjerice iz razloga što neka nova tehnologija nije još dovoljno provjerena ili prihvaćena u dotičnom području tehnike. Dalje se nabraja što se osobito smatra izumima protivnima javnom poretku odnosno moralu, a to su postupci kloniranja ljudskih bića, modificiranja genetičkog identiteta zametne loze ljudskih bića, uporaba ljudskih embrija u industrijske ili komercijalne svrhe i postupci modificiranja genetičkog identiteta životinja koji bi vjerojatno uzrokovali njihovu patnju bez ikakve bitne medicinske koristi za čovjeka ili životinju, kao i životinje koje su rezultat takvih postupaka.

Odredba proizlazi iz Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva (1883. godine), usklađena je s člancima 4. i 6. Direktive 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. godine o pravnoj zaštiti biotehnoloških izuma i člankom 27. stavcima (2) i (3) TRIPS-a.

Uz članak 10.

Izum se smatra novim ako nije sadržan u stanju tehnike. Definira se stanje tehnike, koje čini sve ono što je objavom, izlaganjem, prikazivanjem ili uporabom, ili na bilo koji drugi način, bilo dostupno javnosti prije datuma podnošenja prijave patenta za izum čija se novost ispituje. Pod datumom podnošenja prijave patenta za određeni izum podrazumijeva se datum prvog podnošenja prijave u Bosni i Hercegovini ili datum prvog podnošenja prijave patenta za isti izum u nekoj od zemalja članica Pariške konvencije odnosno članica Svjetske trgovinske organizacije, za koju je u Bosni i Hercegovini zatraženo i priznato pravo prvenstva.

Dopušta se mogućnost zaštite patentom tvari ili smjesa već sadržanih u stanju tehnike, koje se primjenjuju u postupcima iz članka 8. stavka (3) ovoga Zakona (dijagnostički ili kirurški postupci ili postupci liječenja koji se primjenjuju neposredno na ljudskom ili životinjskom tijelu, osim proizvoda, posebno tvari i smjesa koje se primjenjuju u navedenim postupcima), pod uvjetom da njihova primjena u navedenim postupcima nije sadržana u stanju tehnike. Uvođenjem ove odredbe postignuto je usklađivanje s odredbom članka 54. stavaka (4) i (5) EPC-a.

Uz članak 11.

Propisuje se da novost izuma ne šteti ako je izum ušao u stanje tehnike najviše šest mjeseci prije podnošenja prijave za njegovu zaštitu u slučaju da je izum postao dostupan javnosti radnjom koju je neovlašteno poduzela osoba koja nije podnositelj prijave patenta ili njegov pravni prednik, odnosno u slučaju da je izum izložen na službenoj ili službeno priznatoj izložbi u smislu Konvencije o međunarodnim izložbama. Da bi se mogao pozvati na izlaganje na takvoj izložbi, podnositelj prijave dužan je u prijavi patenta prilikom njezina podnošenja naznačiti da je izum bio izložen i najkasnije u roku od četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave podnijeti odgovarajuću potvrdu o izlaganju izuma. Propisuje se sadržaj te potvrde.

Uz članak 12.
Izum uključuje inventivnu razinu, odnosno smatra se rezultatom izumiteljskog stvaralaštva ako za stručnjaka u pripadajućem području rješenje problema ne slijedi očiglednom kombinacijom rješenja iz ranijega stanja tehnike. Stručnjakom u pripadajućem području smatra se osoba koja je vješt stručnjak u relevantnom području tehnike, koja posjeduje prosječna stručna znanja i sposobnosti i upoznata je s općim znanjem u svojoj struci na relevantan datum.

Propisuje se da se u svrhu ispitivanja inventivne razine izuma ne uzima u obzir sadržaj onih prijava s učinkom u Bosni i Hercegovini čiji je datum podnošenja raniji od datuma na koji je podnesena prijava čija se inventivna razina utvrđuje, a koje su objavljene tek na datum podnošenja te prijave patenta ili nakon tog datuma (datum podnošenja ili datum utvrđenog prvenstva).

Uz članak 13.
Propisuje se da je industrijski primjenljiv onaj izum čiji se predmet može proizvesti ili uporabiti u bilo kojoj grani industrije, uključujući i poljoprivredu.

Uz članak 14.
Definira se pojam izumitelja. Izumitelj je osoba koja je svojom inventivnošću, tj. stvaralačkim radom stvorila izum i kojoj izvorno pripada pravo na zaštitu izuma patentom. Osoba koja je pružanjem tehničke pomoći pridonijela stvaranju izuma ne smatra se izumiteljem.

Bez obzira na to je li patentnu prijavu podnio sam izumitelj ili njegov pravni sljednik, izumitelj ima moralno pravo iz kojega proizlazi da u tom svojstvu ima pravo biti naveden u prijavi patenta i korisnog modela, u svim ispravama i publikacijama koje Institut izdaje te u odgovarajućem registru Instituta. Izumiteljevo pravo da bude naznačen u patentnoj ispravi ustanovljeno je kao minimalno pravo člankom 4. ter. Pariške konvencije.

Navode se osobe koje su ovlaštenici za stjecanje zaštite. Pravo na stjecanje patenta pripada izumitelju ili njegovu pravnom sljedniku. Ako je izum stvoren zajedničkim radom dvaju ili više izumitelja, izumiteljima ili njihovim pravnim sljednicima pripada zajedničko pravo na zaštitu.

Uz članak 15.
Pravni sljednik definiran je kao fizička ili pravna osoba koja pravo na patent stječe na temelju zakona, pravnoga posla ili nasljeđivanjem.

Ovim člankom propisuje se da pravo na patent za izum koji je nastao u radnom odnosu ima poslodavac budući da se ugovorom o radu mogu urediti odnosi na relaciji poslodavac - zaposlenik (izumitelj) koji je u radnom odnosu stvorio izum. Ako taj odnos nije uređen ugovorom, izum u načelu pripada poslodavcu, međutim, želi se istaći da je izvorno pravo nad izumom izumiteljevo jer je ono plod njegovog stvaralačkog rada, a pravo poslodavaca na izum je derivativno, odnosno proizlazi iz ugovora ili na temelju posebnog zakona.

Uz članak 16.
Propisuje se ovlaštenje Instituta za obavljanje upravnih poslova koji se odnose na stjecanje i prestanak prava te na druge upravne i stručne poslove koji se odnose na zaštitu izuma.

Uz članak 17.
Određuje se obveza da se za vođenje postupka koji vodi Institut plaćaju upravne pristojbe i naknade troškova postupka sukladno posebnim propisima.

Uz članak 18.
Propisuje se da se način vođenja postupka pobliže uređuje propisima za provedbu, prije svega, misli se na pravilnik kojim ravnatelj Instituta pobliže utvrđuje način vođenja postupka, a u slučaju da pojedino pitanje nije uređeno Zakonom koji se predlaže ili odnosnim provedbenim propisima, primjenjuje se Zakon koji uređuje upravni postupak na razini Bosne i Hercegovine.

Uz članak 19.
Postupak za priznanje patenta pokreće se podnošenjem prijave patenta, a Institut ih uzima u rad redoslijedom kako pristižu, osim u situacijama kad je nužno žurno postupanje.

Uz članak 20.
Utvrđuje se da se jednom prijavom može zahtijevati zaštita samo za jedan izum. Od toga pravila postoji odstupanje samo u slučaju ako je više izuma povezano jedinstvenom izumiteljskom zamisli.

Uz članak 21.
Utvrđuje se odredba o obvezi podnošenja prijave patenta na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

Uz članak 22.
Utvrđuje se sadržaj prijave patenta, usklađen s međunarodnim propisima i standardima, dok će sadržaj i način sastavljanja pojedinih dijelova prijave, kao i potrebni prilozi uz prijavu biti pobliže utvrđeni pravilnikom.

Uz članak 23.
Izumitelj ima pravo podnijeti izjavu kojom navodi da ne želi biti naveden u prijavi patenta. Do objave prijave izumitelj može povući svoju izjavu.

Uz članak 24.
Propisuje se minimalni sadržaj prijave patenta potreban za priznanje datuma njenog podnošenja.

Uz članak 25.
Propisuju se mogućnost podjele predmeta zaštite prvobitno podnesene prijave na dvije ili više prijava i uvjeti kojima se pri tome treba udovoljiti. Izdvojena prijava zadržava datum podnošenja prvobitne prijave i uživa njeno pravo prvenstva.

Uz članke 26. do 33.
Propisuje se da se datumom podnošenja prijave u svrhu utvrđivanja datuma prvenstva smatra datum na koji su podneseni dokumenti koje prijava mora sadržavati te da se takvo pravilo primjenjuje i na prijave podnesene sukladno multilateralnim sporazumima.

Uz članak 34.
Propisuje se postupak formalnog ispitivanja prijava patenta, omogućava se ispravak utvrđenih nedostataka u propisanom roku i propisuju se pravne posljedice neotklanjanja takvih nedostataka.

Uz članak 35.
Prijava patenta koja zadovoljava sve formalne uvjete, o čemu je Institut donio zaključak, upisuje se u Registar prijava patenata. Ako se utvrdi da je u registar upisana prijava koja ne udovoljava svim uvjetima formalne urednosti ili nekom od njih, Institut takvu prijavu briše iz registra i o tome donosi zaključak.

Uz članak 36.
U okviru svojih nadležnosti Institut na zahtjev podnositelja prijave, a uz uvjete propisane pravilnikom izdaje uvjerenje o pravu prvenstva.

Uz članak 37.
Propisuje se mogućnost podnošenja zahtjeva za pretraživanje prethodnog stanja tehnike prijave patenta te postupak po takvom zahtjevu. Ova odredba predstavlja značajnu novost u odnosu na važeći Zakon o patentu, gdje se pretraga stanja tehnike vrši istodobno s postupkom potpunog ispitivanja uvjeta za priznanje patenta, tj. tek nakon objave prijave u službenom glasilu. Njenim uvođenjem, u ranoj fazi postupka ispitivanja podnositelj prijave moći će, zahvaljujući raspolaganju izvješćem o pretraživanju, u slučaju nepovoljnog izvješća izbjeći daljnje nesvrsishodno vođenje postupka i njegove troškove. Ovom se odredbom nadalje omogućava podnositeljima prijave zatražiti da pretraživanje prethodnog stanja tehnike provede patentni ured druge države ili međudržavni ured s kojim Institut ima sklopljen ugovor o suradnji, što je ujedno i pretpostavka za namjeravano zaključivanje i provedbu sporazuma o suradnji Instituta s Europskim patentnim uredom (EPO) koji posjeduje najrazvijenije stručne kapacitete u ovim područjima. Time će se osigurati visoka razina kvalitete priznatih patenata na području Bosne i Hercegovine, posebice u područjima naprednih i visokih tehnologija za koje Institut nije u mogućnosti osigurati odgovarajuće vlastite stručne ljudske kapacitete.
Način podnošenja zahtjeva, prilozi uz zahtjev, sadržaj obrasca putem kojega se zahtjev podnosi te tijek postupka po zahtjevu, pobliže će biti utvrđeni pravilnikom.

Uz članak 38.
Određuje se da se izvješće o pretraživanju stanja tehnike za izum čija se zaštita zahtijeva izrađuje na temelju patentnih zahtjeva, uzimajući u obzir opis izuma i crteže koji su uz njih podneseni u potrebnoj mjeri. Nadalje, uređuje se postupanje Instituta kada se tijekom izrade izvješća utvrdi da nije moguće u cijelosti ili djelomično provesti pretraživanje. Način izrade i sadržaj izvješća o pretraživanju stanja tehnike utvrdit će se pravilnikom.

Uz članak 39.
Propisuje se postupanje po zahtjevu za promjenama u prijavi patenta, kojoj je utvrđen datum podnošenja. Dozvoljene su izmjene koje se ne odnose na proširenje opsega zaštite izuma. Takve izmjene dozvoljene su do okončanja postupka.

Uz članke 40. i 41.
Ovim se odredbama propisuje obvezna objava prijave nakon isteka roka od 18 mjeseci, ili na izričit zahtjev podnositelja već nakon isteka roka od tri mjeseca od datuma podnošenja Institutu. Prijava postaje dostupna javnosti objavom bibliografskih podataka, sažetka i crteža u službenom glasilu, a nakon objave cijela se prijava može bilo kojoj fizičkoj ili pravnoj osobi dati na uvid ili dostaviti, na zahtjev. Sadržaj objave prijave patenta pobliže propisat će se pravilnikom.

Uz članak 42.
Određuje se rok za podnošenje zahtjeva za potpuno ispitivanje (kao jedne od faza postupka koju podnositelj može, ali i ne mora zahtijevati) te zahtjev za priznanje rezultata drugih ureda, propisuju se i posljedice njegova nepodnošenja, odnosno neplaćanja upravne pristojbe i naknade troškova za zahtjev.

Uz članke 43. i 44.
Određuje se tijek postupka potpunog ispitivanja, u okviru kojeg Institut vrši ispitivanje novosti, industrijske primjenjivosti i inventivne razine izuma, provjeru dopuštenosti zaštite i jedinstva izuma i njegove dovoljne razotkrivenosti. Propisuje se mogućnost provođenja ispitivanja putem jednoga od državnih patentnih ureda drugih zemalja ili međudržavnih ureda s kojima Institut ima sklopljen ugovor o suradnji.

Uz članke 45. i 46.
Ovim člancima propisuje se donošenje rješenja o odbijanju i rješenja o priznanju patenta, prije kojih se podnositelju mora pružiti mogućnost očitovanja. Kad je u pitanju odbijanje prijave patenta, podnositelj prijave poziva se na očitovanje o rezultatu ispitivanja te mu se daje mogućnost da prilagodbom patentnih zahtjeva, pri čemu ne smije izlaziti izvan opsega prvobitno zatražene zaštite, pokuša urediti prijavu prema stručnom mišljenju danom od Instituta, kako bi udovoljio uvjetima za priznanje. U slučaju priznanja, ali uz od Instituta reducirane patentne zahtjeve, podnositelj prijave poziva se na suglasnost.

Uz članke 47. do 49.
Za priznati patent izdaju se isprava i patentni spis kojima se, uz rješenje o priznanju patenta, dokazuje opseg i sadržaj prava. Njihov će se oblik i sadržaj utvrditi pravilnikom. Podatak o priznanju patenta objavljuje se u službenom glasilu od kad rješenje o priznanju prava ima učinak.

Uz članke 50. do 59.
Ovim se odredbama uvodi bitna promjena u odnosu na postojeći institut konsenzualnog patenta, vrsti prava kojom se štiti izum za koji nije proveden postupak potpunog ispitivanja svih uvjeta patentibilnosti. Ponajprije, mijenja se njegov naziv u „korisni model", a postupak njegove registracije brži je, jednostavniji, prikladniji za jednostavnije izume te za izumitelje pojedince i malo i srednje poduzetništvo od zaštite patentom.

Propisuje se mogućnost registracije korisnog modela za izume koji nisu isključeni iz zaštite, kao i u postojećem zakonskom rješenju. Bitna razlika u odnosu na postojeće zakonsko rješenje odnosi se na uvođenje ograničenja predmeta zaštite, te se sada korisni model može registrirati isključivo za proizvod koji ne smije biti izum iz područja biotehnologije, kemijska ili farmaceutska tvar niti izum čije bi komercijalno iskorištavanje bilo protivno javnom poretku ili moralu. Ovakvo ograničenje uvodi se na temelju izvornog instituta korisnog modela koji je uveden u njemačkom zakonodavstvu, prema kojem se predmetom zaštite korisnim modelom smatrao prostorni oblik koji se odnosi na izum nekog praktično korisnog, uporabnog predmeta, za razliku od vanjskog oblikovanja koje ima utjecaj samo na estetski izgled takvog predmeta, koje je predmet zaštite pravom industrijskog dizajna koji se ranije nazivao modelom. Također, s obzirom na to da se registrira bez potpunog ispitivanja izuma u smislu patentibilnosti i svrha mu je olakšati zaštitu izuma individualnim izumiteljima i malim i srednjim poduzećima, korisni model nije primjeren za zaštitu izuma iz područja biotehnologije te za kemijske ili farmaceutske tvari, koji su u pravilu rezultati kompetitivnih visokotehnoloških istraživanja. Postupak zaštite izuma korisnim modelom započinje podnošenjem posebne prijave, a propisuju se uvjeti pod kojima se dopušta pozivanje na pravo prvenstva ranije podnesene prijave patenta. Uređuje se postupak ispitivanja prijave korisnog modela (novost, inventivna razina i industrijska primjenjivost se ne ispituju) te donošenje rješenja o odbijanju odnosno registraciji korisnog modela. Određuje se da se prijava korisnog modela ne objavljuje, već se objavljuje registrirano pravo.

Propisuje se mogućnost provođenja potpunog ispitivanja korisnog modela na zahtjev njegova nositelja, kojim će se utvrditi je li izum nov, inventivan i industrijski primjenjiv. Rok za podnošenje tog zahtjeva nije moguće podnijeti kasnije od isteka sedme godine trajanja korisnog modela i zahtjev se ne može povući. Ako ispitivanje pokaže da to nije slučaj, Institut će korisni model poništiti po službenoj dužnosti. Ako izum udovoljava navedenim uvjetima, Institut će donijeti rješenje o priznanju patenta.

Određuje se da se na postupak potpunoga ispitivanja korisnog modela na odgovarajući način primjenjuju odredbe članaka Zakona koje se odnose na tijek postupka potpunoga ispitivanja: način ispitivanja, rješenje o priznanju, rješenje o odbijanju, odnosno poništavanju korisnog modela i upis podataka o tim činjenicama u odgovarajuće registre te izdavanje isprave i patentnog spisa o priznatom pravu.

Uz članak 60.

Propisuje se nastavak postupka sukladno odredbama iz PLT-a. Naime, odredbama članka 11. stavak (2) tog međunarodnog ugovora i pravila 12. stavci od (3) do (5) Pravilnika prema PLT-u, propisuje se predviđanje mjera koje ublažavaju štetne posljedice propuštanja roka za izvršenje radnje u postupku, slijedom čega dolazi do gubitka prava. Nadalje, propisuju se uvjeti podnošenja zahtjeva za nastavak postupka, radnje u odnosu na koje se ne može tražiti nastavak postupka, i učinci udovoljavanja zahtjevu za nastavak postupka.

Uz članak 61.

Propisuje se ponovna uspostava prava sukladno odredbama iz PLT-a, što je uvršteno u Zakon koji je na snazi. Odredbama članka 12. tog međunarodnog ugovora i pravila 13. Pravilnika prema PLT-u, propisuje se obveza ugovornih stranaka na predviđanje ponovne uspostave prava nakon propuštanja roka za poduzimanje radnje u postupku pred Institutom, direktna posljedica

čega je gubitak prava u pogledu prijave ili priznatog prava. Zahtjev mora biti podnesen u roku koji je propisan, a istodobno moraju biti izvršene sve propuštene radnje i iznesene činjenice zbog kojih je podnositelj prijave, odnosno nositelj prava bio spriječen propuštenu radnju izvršiti u roku. Ako Institut utvrdi da zahtjev nije u skladu s navedenim, pozvat će podnositelja da ga u primjerenom roku uredi te će ga odbaciti ako to ovaj ne učini. Ako ispitivanjem urednog zahtjeva ocijeni da razlozi zbog kojih je došlo do propuštanja radnje nisu opravdani, prije donošenja rješenja o odbijanju Institut mora omogućiti podnositelju da se očituje o namjeravanom odbijanju.

Subjektivni rok za podnošenje zahtjeva je tri mjeseca od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, a unutar objektivnog roka od dvanaest mjeseci od isteka propuštenog roka.

Uz članak 62.
Propisuje se postupak povodom zahtjeva za upis promjena u odgovarajući registar, uz uvjet plaćanja propisane upravne pristojbe i naknade troškova provođenja postupka. Upisane promjene se objavljuju u službenom glasilu, s izuzetkom kad je riječ o neobjavljenim prijavama.

Uz članke 63. i 64.
Propisuje se pravo svake osobe da zatraži izdavanje izvatka iz registara koje vodi Institut budući da su ti registri javni, ili izvrši uvid u spise. Pri tome trebaju biti ispunjeni uvjeti propisani Zakonom, a koji se odnose na tajnost neobjavljenih prijava patenata te na sadržaje koji predstavljaju poslovne tajne i povjerljive informacije. Pravilnikom će se utvrditi način izdavanja i sadržaj izvatka te sadržaj patentnog spisa i način uvida u njega.

Uz članak 65.
Propisuje se postupak ispravljanja očitih pogrešaka u registrima, objavi i rješenjima. Predlagatelj želi naglasiti da će se pogreška u prikazu podataka koju je uzrokovao Institut ispraviti po službenoj dužnosti, bez naplate pristojbi i naknada za troškove postupka, za razliku od one koja je uzrokovana pogreškom podnositelja prijave, odnosno nositelja prava.

Uz članak 66.
Propisuje se najduže moguće trajanje zaštite patentom i korisnim modelom.

Uz članak 67.
Propisuje se da je za održavanje u vrijednosti prava koja proizlaze iz patenta i korisnog modela potrebno plaćati godišnje naknade. Propisani su uvjeti pod kojima se u slučaju propusta plaćanja naknade troškova isti mogu platiti u dodatnom roku, što je obveza koja proizlazi iz Pariške konvencije, kao i posljedice njihova neplaćanja.

Uz članak 68.
Propisuju su razlozi zbog kojih prava iz patenta i korisnog modela mogu prestati i pravne posljedice koje tim povodom nastupaju. Posebno se propisuju prestanci zbog neplaćanja održavanja prava u vrijednosti, prestanci zbog odricanja od patenta odnosno korisnog modela te prestanci prava zbog smrti nositelja fizičke osobe, ili prestanka postojanja pravne osobe.

Uz članke 69. do 84.
Odredbama se propisuju mogućnost izdavanja svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za proizvod koji je sastavni dio lijeka ili sredstva za zaštitu bilja zaštićenog temeljnim patentom, i mogućnost njezinog produljenja u slučaju lijeka za pedijatrijsku uporabu, postupak ispitivanja i donošenja rješenja o izdavanju svjedodžbe.

Smisao svjedodžbe o dodatnoj zaštiti je nadoknada vremenskog perioda potrebnog za ishođenje prvog odobrenja za stavljanje proizvoda u promet, a u kojem se patentirani proizvod nije mogao komercijalno iskorištavati. Svjedodžba stupa na snagu po isteku trajanja temeljnog patenta i može najviše trajati pet godina, a u slučaju lijeka za pedijatrijsku uporabu, najviše pet godina i šest mjeseci.

Unutar zaštite priznate temeljnim patentom, zaštita dobivena svjedodžbom odnosit će se samo na situaciju kada je temeljni patent priznat za proizvod (aktivni sastojak ili mješavinu aktivnih sastojaka lijeka) koji je sastavni dio lijeka namijenjenoga ljudima ili životinjama ili sredstva za zaštitu bilja, za čije je stavljanje u promet potrebno prethodno odobrenje nadležnoga državnog tijela. Navedeno vrijedi i za bilo koju primjenu proizvoda kao lijeka i medicinskog proizvoda odnosno sredstva za zaštitu bilja koja je bila odobrena prije prestanka važenja svjedodžbe.

Odredbe kojima se regulira institut svjedodžbe o dodatnoj zaštiti osiguravaju pretpostavke za implementaciju zakonodavstva EU: Uredba (EZ) br. 469/2009, Uredba (EZ) br. 1610/96. i Uredba EU 2019/933.

Uz članak 85.
Za izume stvorene u radnom odnosu odredba upućuje na primjenu Zakona o radu, općih akata poslodavaca, ugovora o radu te ostalih relevantnih akata.

Uz članak 86.
Odredba daje okvir za postupak kad se pretpostavlja da podnesena prijava patenta sadrži povjerljivi izum.

Uz članak 87.
Propisuju se isključiva prava koja proizlaze iz zaštite patentom. Nositelj patenta ima isključivo pravo iskorištavanja izuma tijekom trajanja zaštite patentom. Proizvod koji je nastao prema zaštićenom izumu ne može se izrađivati, niti stavljati na tržište ako to nije odobrio nositelj patenta. Bez odobrenja nositelja patenta ne može se primjenjivati i nuditi primjena postupka koji je predmet zaštite patentom. Isto vrijedi i za proizvod koji je neposredno dobiven takvim postupkom. Sredstva (materijali, dijelovi uređaja, tvari i smjese) koji su bitni čimbenici zaštićenoga izuma ne smiju se nuditi niti isporučivati bez odobrenja nositelja patenta. Ako su sredstva koja su sastavni dijelovi zaštićenoga izuma uobičajena na tržištu, za njihovo iskorištavanje ne traži se odobrenje nositelja patenta.

Uz članak 88.
Ovim člankom u Zakon su implementirane odredbe članaka 8. i 9. Direktive broj 98/44 EZ. Predviđaju se učinci patenta kojim je zaštićen biološki materijal koji se može razmnožavati ili reproducirati, što znači da će se isključiva prava odnositi i na sve buduće generacije zaštićenog biološkog materijala istoga ili različitoga oblika, ali istovjetnih obilježja. Nadalje, propisuje da

se učinci patenta za postupak protežu i na proizvod dobiven neposredno tim postupkom. U konkretnom slučaju, kada je riječ o postupku proizvodnje biološkog materijala posebnih obilježja, tada će se učinci patenta protezati na biološki materijal dobiven neposredno tim postupkom te na svaki sljedeći biološki materijal koji je izveden iz tog biološkog materijala razmnožavanjem i reproduciranjem u istovjetnom ili različitom obliku s istovjetnim obilježjima. Određuje se protezanje patentne zaštite na proizvod koji sadrži ili se sastoji od genetičke informacije i na svaki drugi proizvod u koji je ovaj ugrađen, uz uvjet da je predmetna genetička informacija u njemu sadržana te da obavlja svoju funkciju.

Uz članak 89.
Utvrđuje se da je opseg isključivih prava određen patentnim zahtjevima kako su priznati i objavljeni.

Uz članak 90.
Propisuje se da podnositelj stječe privremena prava iz prijave njenom objavom na Zakonom propisani način. Na temelju privremenih prava može se zahtijevati naknada štete od treće strane koja je u vremenskom razdoblju između datuma objave prijave patenta i datuma objave podatka o priznanju patenta iskorištavala izum. Prijava patenta koja je kasnije odbačena, povučena ili se smatra povučenom ne proizvodi pravne učinke.

Uz članak 91.
Uređuje se pravo raspolaganja patentom, što podrazumijeva: prijenos, zaključivanje ugovora o licenci, odnosno ugovora o ustupanju pojedinih ili svih ovlaštenja na iskorištavanje zaštićenoga izuma te postupak upisa prijenosa prava i licence u odgovarajući registar, isto se odnosi i na korisni model.

Uz članak 92.
Propisuje sa da patent, svjedodžba o dodatnoj zaštiti ili korisni model mogu biti predmet založnog prava ili drugih stvarnih prava te se isti upisuju u odgovarajući registar koji vodi Institut.

Uz članak 93.
Propisuje se da u situaciji kad su prijava patenta, patent, korisni model ili svjedodžba o dodatnoj zaštiti dio stečajne mase, na temelju obavijesti nadležnog tijela ili na zahtjev stečajnog upravitelja, u odgovarajući registar treba upisati podatak o otvaranju stečaja ili predstečajnog postupka.

Uz članak 94.
Propisuju se izuzeci od isključivih prava nositelja patenta, odnosno, propisuju se određene radnje koje druge osobe mogu obavljati i bez dopuštenja nositelja patenta. To su: radnje kojima se izum iskorištava u osobne i nekomercijalne svrhe, radnje koje se poduzimaju radi istraživanja i razvoja te radi pokusa, koje se odnose na predmet zaštićenoga izuma, osobito kada su te radnje nužne za dobivanje registracije ili odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji je lijek namijenjen ljudima ili životinjama, ili medicinski uređaj te na neposrednu i pojedinačnu pripremu lijeka u ljekarni na temelju pojedinačnoga liječničkoga recepta i na postupanja koja se odnose na tako pripremljeni lijek.

Uz članak 95.

Propisuje se da pravo ranijega korisnika izuma ograničava učinke patenta. Patent nema učinak prema osobi koja se prije podnošenja prijave patenta savjesno i u dobroj vjeri počela koristiti izumom na teritoriju Bosne i Hercegovine, a za potrebe vlastitoga poslovanja. Navedena osoba ima pravo bez odobrenja nositelja patenta koristiti se izumom u opsegu u kojem se njime koristila ili pripremila njegovo korištenje do datuma podnošenja prijave, odnosno datuma prava prvenstva prijave patenta. Osoba koja ima pravo ranijega korištenja ne može svoje pravo prenijeti na nekoga drugoga, osim ako se pravo prenosi ili nasljeđuje s procesom rada u kojem je pripremljeno ili započelo korištenje izuma.

Uz članak 96.

Propisuje se ograničenje učinaka s obzirom na patente iz područja biotehnologije, čime je izvršena implementacija članaka 10. i 11. Direktive broj 98/44 EZ. U stavku (1) ovoga članka predviđa se da se isključiva prava iz patenta neće odnositi na reprodukcijski biološki materijal koji je od nositelja patenta ili uz njegovu suglasnost stavljen na tržište u Bosni i Hercegovini, pri čemu je ta reprodukcija posljedica primjene radi koje je biološki materijal stavljen na tržište, uz uvjet da se tako dobiveni materijal kasnije ne uporabljuje za razmnožavanje i daljnju reprodukciju. Odredbom članka 11. odnosne Direktive uređeno je ograničenje učinaka isključivih prava, a odnosi se na poljoprivrednika koji je na zakonit način nabavio biološki materijal za umnažanje biljaka (npr. sjeme) radi korištenja na svom poljoprivrednom gospodarstvu. On je ovlašten koristiti proizvode svoje berbe (sjeme) za daljnje razmnožavanje ili reprodukciju (npr. sjetvu). Odredba stavka (3) ovoga članka analogna je onoj iz stavka (2), s time da se odnosi na rasplodnu stoku, odnosno životinjski reproduktivni materijal.

Uz članak 97.

Institut iscrpljenja prava odnosi se na nositelja patenta odnosno osobu koja ima njegovo izričito odobrenje da prvi put stavi u promet proizvod koji je izrađen prema zaštićenom izumu. Trećim osobama dopušteno je takav proizvod dalje stavljati u promet, ne vrijeđajući pri tom ovlaštenje nositelja patenta. Namjera instituta iscrpljenja prava je da pribavitelj proizvoda koji je legalno proizveden i pušten u promet ne treba tražiti dozvolu od nositelja patenta za izum prema kojem je izrađen proizvod ako ga želi dalje stavljati u promet. Ako postoje zakonom propisani razlozi zbog kojih se nositelj patenta protivi daljnjoj komercijalizaciji proizvoda, iscrpljenje prava neće se primjenjivati.

Uz članak 98.

Učinci patenta ograničavaju se i radi nesmetanoga odvijanja međunarodnoga prometa. Ne može se spriječiti uporaba izuma koji uživa zaštitu patentom, a ugrađen je u konstrukciju plovila, zrakoplova ili kopnenoga vozila, koji pripadaju nekoj od država članica Pariške unije za zaštitu industrijskoga vlasništva ili članica WTO-a te služe isključivo za potrebe tih prijevoznih sredstava, a oni se privremeno ili slučajno nađu na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Uz članak 99.

Utvrđuje se da se odredbe članaka 94. do 99., kad je primjenjivo, odnose na prava iz prijave patenta, korisni model i svjedodžbe o dodatnoj zaštiti.

Uz članke 100. i 101.

Propisuje se nadležnost i postupak za izdavanje prisilne licence. Odredbe koje se propisuju usklađene su s odredbom članka 31. od (a) do (l) TRIPS-a. Prisilna licenca je institut koji predviđa slučajeve u kojima nositelj patenta ne iskorištava dovoljno ili uopće izum zaštićen patentom, ili je opseg njegova iskorištavanja nedostatan za zadovoljavanje potreba tržišta Bosne i Hercegovine, odnosno odbija zaključiti ugovor o licenci ili za zaključivanje ugovora postavlja netržišne uvjete. U takvim slučajevima nadležno tijelo ovlašteno je, na zahtjev zainteresirane osobe, izdati prisilnu licencu, prilikom čega nositelj patenta ima pravo na naknadu koja se također određuje odlukom suda. Takvim zakonskim rješenjem implementiraju se odredbe članka 12. Direktive broj 98/44 EZ. Sud može izdati prisilnu licencu ako je iskorištavanje patentom zaštićenoga izuma nužno zbog izvanrednih stanja na nacionalnoj razini (nacionalna sigurnost zemlje, zaštita javnoga interesa u području zdravstva, prehrane, zaštita i unapređivanje čovjekova okoliša, poseban interes za pojedinu granu gospodarstva), ili kada je nužno ispravljanje postupaka za koje je sudskim ili administrativnim postupkom utvrđeno da su protivni tržišnom natjecanju. Ako nositelj patenta dokaže postojanje legitimnih razloga zbog kojih se izum iskorištava nedovoljno ili se uopće ne iskorištava, prisilna licenca ne može se izdati. Prisilna licenca ne može biti isključiva, a njezin opseg i njezino trajanje vezani su isključivo uz razloge zbog kojih je izdana i može se prenositi samo zajedno s proizvodnim pogonom, odnosno njegovim dijelom u kojem se iskorištava izum za koji je izdana.

Uz članke 102. do 108.

Odredba o izdavanju prisilnih licenci za patente i svjedodžbe o dodatnoj zaštiti i zabrani ponovnog uvoza proizvoda proizvedenih na osnovi prisilnih licenci europski je standard s ciljem da se udovolji potrebama članica WTO-a koje se susreću s problemima ugroženog javnog zdravlja, a nemaju vlastite ili dostatne proizvodne kapacitete u farmaceutici. Uredba broj 816/06 EZ Europskog parlamenta i Vijeća o prisilnom licenciranju patenata koji se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima utvrđuje ujednačene postupke za izdavanje prisilnih licenci u pogledu patenata i svjedodžbi o dodatnoj zaštiti. Ujedno, utvrđenim standardom onemogućava se narušavanje poštenog tržišnog natjecanja subjekata na jedinstvenom tržištu i sprečava se ponovni uvoz na teritorij Bosne i Hercegovine. Odredba ovoga članka osigurava pretpostavke za primjenu naprijed citirane Uredbe.

Uz članke 109. do 111.

Utvrđuju se posebne odredbe o postupcima povodom međunarodne prijave patenta, koja se podnosi sukladno Ugovoru o suradnji na području patenata - PCT.

Uz članke 112. do 121.

Na temelju Sporazuma o suradnji i proširenju utvrđuju se posebne odredbe o postupku za upis u Registar patenata koji vodi Institut, europskog patenta priznatog na temelju Europske patentne konvencije od Europskog ureda za patente. Europski patenti prošireni na teritorij Bosne i Hercegovine, koji su od Instituta upisani u Registar patenata, proizvode iste učinke kao i patenti priznati u nacionalnom postupku.

Uz članke 122. do 135.

Utvrđuju se posebne odredbe o postupku za upis u Registar patenata koji vodi Institut, europskog patenta priznatog na temelju Europske patentne konvencije od Europskog ureda za

patente. Europski patenti koji su upisani u Registar patenata Instituta, na teritoriju Bosne i Hercegovine proizvode iste učinke kao i patenti priznati u nacionalnom postupku.

Uz članke 136. do 140.
Ovim se člancima propisuju razlozi i postupak za proglašenje patenta ništavim. Propisuju se mogućnosti proglašenja patenta odnosno korisnog modela ništavim zbog postojanja zakonom predviđenih razloga zbog kojih se pravo i učinci koje proizvodi moraju ukinuti *ex tunc*. Isto je u skladu sa svim relevantnim međunarodnim propisima iz područja patenata, prvenstveno Europskom patentnom konvencijom.

Propisuje se postupak koji započinje prijedlogom za proglašavanje patenta ništavim te se određuje sadržaj tog prijedloga i posljedice ako prijedlog nije uredan. Također, propisuje se obveza dostavljanja prijedloga, nositelju patenta da dostavi svoj odgovor te mogućnost održavanja usmene rasprave ako je ona nužna za utvrđivanje činjeničnog stanja prilikom donošenja odluke o prijedlogu za poništavanje. Rješenje o priznanju patenta odnosno registraciji korisnog modela može se proglasiti ništavim u svako doba po službenoj dužnosti ili na prijedlog zainteresirane osobe.

Nakon provedenoga postupka Institut donosi rješenje o proglašavanju ništavim rješenja o priznanju patenta, u potpunosti ili djelomično, ili donosi rješenje kojim se prijedlog odbija. Odredbe koje se odnose na postupak povodom prijedloga za proglašenje ništavim patenta primjenjuju se na odgovarajući način na proglašenje ništavosti korisnog modela i svjedodžbe o dodatnoj zaštiti.

Uz članke 141. i 142.
U slučaju povrede prava utvrđuje se koje su osobe ovlaštene zatražiti zaštitu prava.

Uz članke 143. do 152.
Sukladno odredbama Direktive 2004/48/EZ uređuju se zahtjevi koji se mogu postaviti u parnici zbog povrede patenta. Zahtjevi obuhvaćaju utvrđenje povrede, prestanak povrede i zabranu daljnje povrede te ih je moguće postaviti protiv počinitelja povrede, osobe koja je prouzročila ozbiljnu prijetnju da će povrijediti patent te protiv posrednika koji pruža usluge koje treća osoba koristi u radnjama kojima se povređuje, odnosno prijeti da će se povrijediti patent. Sukladno članku 10. Direktive 2004/48/EZ predviđaju se daljnji zahtjevi koje je moguće postaviti u parnici zbog povrede patenta, a odnose se na povlačenje, potpuno uklanjanje ili uništenje proizvoda kojim je počinjena povreda. Sukladno članku 11. citirane Direktive može se podnijeti i zahtjev za izdavanje sudskog naloga i protiv posrednika koji pruža usluge koje treća osoba koristi u radnjama kojima se povrjeđuje patent.

Sukladno članku 13. Direktive 2004/48/EZ uređuje se pitanje naknade štete zbog povrede patenta ili povrede prava iz prijave patenta. Propisuju se uvjeti koje sud ima uzeti u obzir prilikom određivanja visine naknade štete te mogućnost da se, umjesto određivanja visine naknade štete, odredi šteta u visini iznosa naknade koja bi se u okolnostima slučaja mogla zahtijevati da je počinitelj povrede zatražio odobrenje za korištenje prava.

Sukladno članku 15. Direktive 2004/48/EZ, a u cilju odvraćanja potencijalnih povreditelja patenta, propisuje se obveza objave sudske odluke kojom se u cijelosti ili djelomično udovoljilo

zahtjevu usmjerenom na zaštitu od povrede prava. Na taj način pridonosi se i podizanju razine svijesti šire javnosti o nedopustivosti povrede prava koja proizlaze iz patenta.

U sporu zbog povrede patenta za izum postupka za proizvodnju novog proizvoda smatrat će se, dok se suprotno ne dokaže, da je svaki proizvod proizveden bez suglasnosti nositelja patenta dobiven zaštićenim postupkom. Teret dokazivanja je na tuženiku koji proizvodi takav proizvod. Sukladno članku 6. Direktive 2004/48/EZ predviđa se mogućnost pribavljanja dokaza tijekom parničnog postupka. Osobito, predviđa se da u slučaju kada se učini vjerojatnim da je patent povrijeđen u obavljanju gospodarske djelatnosti radi stjecanja gospodarske ili ekonomske koristi, sud može naložiti i dostavu bankovnih, financijskih ili sličnih ekonomskih dokumenata, isprava i sličnih dokaza kada se oni nalaze kod druge stranke u sporu ili su joj dostupni.

Sukladno članku 8. Direktive 2004/48/EZ predviđa se mogućnost postavljanja zahtjeva za dostavu podataka o podrijetlu i distribucijskim kanalima robe ili usluge kojom je počinjena povreda. Takav se zahtjev može postaviti prema tuženom, ali i prema osobi koja posjeduje robu/koristi usluge za koje se sumnja da se njima vrijeđa patent, osobi koja pruža usluge koje se koriste u radnjama za koje se sumnja da se njima vrijeđa patent te protiv osobe koju je navedena osoba označila kao osobu koja sudjeluje u proizvodnji ili distribuciji roba ili davanju usluga za koje se sumnja da je njome počinjena povreda patenta.

Sukladno odredbi članka 9. Direktive 2004/48/EZ predviđaju se privremene mjere i mjere predostrožnosti koje se mogu odrediti zbog povrede patenta, a koje uz prestanak uključuju i zabranu daljnje povrede te oduzimanje robe kojom je učinjena povreda. Sukladno članku 7. Direktive 2004/48/EZ propisuje se mogućnost izricanja privremenih mjera za osiguranje dokaza, primjerice izrade detaljnog opisa robe kojom se čini povreda, uz uzimanje ili bez uzimanja primjeraka, oduzimanja robe kao i materijala i sredstava uporabljenih za izradu i distribuciju robe kojom se čini povreda.

Propisuje se mogućnost prijetnje izricanjem i izricanja novčane kazne za nepoštivanje odluka suda prema ovom Zakonu te se propisuju novčani iznosi tih kazni za pravne osobe, odgovorne osobe u pravnoj osobi te fizičke osobe. Nadalje, propisuju se posljedice za slučaj da se izrečena novčana kazna ne plati.

Sukladno članku 3. Direktive 2004/48/EZ propisuje se hitnost rješavanja postupaka zbog povrede patenta, a koji se moraju okončati u roku od godine dane od dana podnošenja tužbe u prvom stupnju te šest mjeseci u drugom stupnju, dok se odluka o privremenim mjerama mora donijeti u roku od 30 dana od dana podnošenja prijedloga za određivanje privremene mjere.

U poglavlju koje se odnosi na građanskopravnu zaštitu propisuje se mogućnost utvrđivanja prava na zaštitu ako je prijavu patenta podnijela osoba koja nema za to ovlaštenje, na temelju pravomoćne presude kojom je utvrđeno pravo na zaštitu izuma u odgovarajuće registre Instituta upisuju se presudom utvrđeni podaci. Nadalje, propisuje se mogućnost podnošenja tužbe za slučaj kad je povrijeđeno pravo izumitelja da bude naveden u prijavi patenta, a posljedično i odgovarajućem registru Instituta, kao i u svim ostalim ispravama koje se izdaju za patent. Propisuje se da pravo na zahtjev za upis imena izumitelja ne zastarijeva te da se za slučaj smrti izumitelja to pravo prenosi na njegove nasljednike.

U slučaju povrede korisnog modela prije podnošenja tužbe ovlaštenik mora raspolagati dokazom da je podnesen zahtjev za potpuno ispitivanje korisnog modela sukladno odredbama članaka 60., 58., 56. stavaka (1) i (2) Zakona koji se predlaže.

Uz članke 153. do 156.
Propisuju se mjere koje poduzima tijelo za carinske poslove povodom zahtjeva za zaštitu prava u smislu privremenog zadržavanja robe od daljnjeg puštanja u promet.
U slučaju da carinska ispostava u vezi s uvozom, provozom ili izvozom robe posumnja da određena roba krši prava koja se štite Zakonom koji se predlaže, po službenoj dužnosti će privremeno zadržati robu i o tome obavijestiti carinsko tijelo.
Utvrđuje se i primjena drugih carinskih propisa.

Uz članak 157.
Propisuje se da svi patenti i konsenzualni patenti koji su do dana određenog za primjenu ovoga Zakona upisani u Registar patenata koji vodi Institut, ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe Zakona koji se predlaže.

Uz članak 158.
Postupci koji su započeti prije početka primjene Zakona koji se predlaže nastavit će se primjenom odredbi Zakona o patentu („Službeni glasnik BiH", 53/10). Utvrđuje se i mogućnost konverzije prijave patenta u prijavu korisnog modela.
Utvrđuje se da Povjerenstvo za žalbe nastavlja s radom do okončanja predmeta u drugostupanjskom postupku, nakon čega prestaje s radom.

Uz članke 159. do 167.
Utvrđuju se ostale prijelazne i završne odredbe, a posebno se ističe predviđena primjena Zakona, kako se predlaže po isteku godine dana od stupanja na snagu. To vrijeme je potrebno za prilagodbu provedbenih propisa.

III. NAČELA NA KOJIMA SE ZAKON ZASNIVA

Načela na kojima se zasniva predloženi Zakon o patentu su: odgovornost, pouzdanost, pravna sigurnost, otvorenost i transparentnost, koja načela su i ključne odrednice dobre javne uprave. Implementiranje navedenih načela čini nas bližim europskom modelu javne uprave i javnog upravljanja.

IV. USUGLAŠENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Zakon o patentu („Službeni glasnik BiH", br. 53/10) usuglašen je s međunarodnim konvencijama u području patenata, kojima administrira Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO), čija je članica Bosna i Hercegovina, odnosno s Pariškom konvencijom za zaštitu industrijskoga vlasništva, Ugovorom o suradnji u području patenata (PCT), Budimpeštanskim sporazumom o međunarodnome priznavanju depozita mikroorganizama u svrhu patentnoga postupka, Ugovorom o patentnom pravu (PLT), s WTO - Ugovorom o trgovinskopravnim aspektima prava intelektualnoga vlasništva (TRIPS) i s pravnom stečevinom Europske unije (*acquis*):

- Direktive 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. godine o pravnoj zaštiti biotehnoloških izuma (SL L 213, 30. 7. 1998.) i Direktive 2004/48/EZ
- Uredbe (EZ) 469/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. godine o uvođenju svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za lijekove (SL L 152, 16. 6. 2009.) sa svim izmjenama i dopunama
- Uredbe (EZ) 1610/96 1610/96 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 1996. godine o uvođenju svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za sredstva za zaštitu bilja, (SL L 198, 8. 8. 1996.)
- Uredbe (EZ) 816/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. godine o obveznom licenciranju patenata koji se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima (SL L 157, 9. 6. 2006.)
- Direktive 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30. 4. 2004.).

Zakonom koji se predlaže izvršeno je dodatno usuglašavanje s pravnom stečevinom budući da je od stupanja na snagu Zakona o patentu koji je trenutno na snazi Uredba (EZ) 469/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o uvođenju svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za lijekove (SL L 152, 16. 6. 2009.) izmijenjena i dopunjena - Uredba (EU) 2019/933 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. godine o izmjeni Uredbe (EZ) br. 469/2009 o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti za lijekove.

V. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona neće biti potrebna dodatna financijska sredstva.

VI. OPIS KONZULTACIJA VOĐENIH U POSTUPKU IZRADE ZAKONA

Primjenjujući kriterije navedene u Pravilima za konzultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH", br. 5/17 i 87/23), utvrđeno je da Nacrt Zakona o patentu nije imao značajnijeg utjecaja na javnost te da su ispunjene minimalne obveze u pogledu obavljanja konzultacija.

Institut je javne konzultacije u postupku pripreme Nacrta Zakona o patentu obavio u razdoblju od 6. prosinca 2023. do 4. siječnja 2024. godine, putem web-stranice Instituta, www.ipr.gov.ba., i platforme e-konzultacije.

U navedenom razdoblju Institut je zaprimio jedan komentar, a komentar i odgovor Instituta sastavni su dio Izvješća o konzultacijama i odnosi se na članak 67. Nacrta ovog Zakona.

VII. PRIBAVLJENA MIŠLJENJA

U procesu pripreme ovog zakona pribavljena su mišljenja Ureda za zakonodavstvo BiH, Ministarstva financija i trezora BiH, Ministarstva pravde BiH, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Direkcije za europske integracije i Agencije za zaštitu osobnih podataka u BiH.